

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése márczius végén lejár, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldése fenn ne akadjon.

Béke.

Budapest, márczius 29.

Ma már egész bizonyos, hogy a háboru veszedelme elmúlt s hogy ugy Bosznia annexiójának kérdése, mint a szerb kérdés békésen fog megoldatni. Anglia a végső pillanatban átlátta, hogy a hűt tovább nem feszítheti s hogy még abban az esetben sem nyerne semmit, ha a monarchiát Szerbiával háborura kényszerítené. Ugyanazt az álláspontot foglalta el az utolsó pillanatban Anglia, mint tizenkilencz évvel ezelőtt Bismarck a bolgár kérdésben, mikor azt mondta, hogy Bulgária, ez a kis országcska, nem elég nagy ahhoz, hogy miatta Európa Moszkvától a Pyrenaeusokig s az Északi-tengertől Pálermóig háboruba döntessék, melynek kimenetelét senki emberfia előre nem tudhatja, sőt a háboru végén talán azt sem tudnák a népek igazában megmondani, hogy miért verekedtek. Körülbelül ez volt most is a hatalmak nagy részének álláspontja ugy a bosnyák, mint a szerb kérdésben, csak Oroszország és utóbb Anglia akarta a háboru veszedelmét rázudítani Európára. Németországnak szerdai erélyes fellépése Pétervárott

meggyőzte azonban az orosz kormányt arról, hogy nemcsak Ausztria-Magyarországot, hanem az egész német haderőt is szemben találna magával s az orosz kormány átlátta aknamunkájának meddőségét s hajlandóbb volt békésebb hurokat pengetni. Anglia pedig egymaga nem is remélhette azt, hogy az egyesült osztrák-magyar-német haderővel szemben komoly akcióra vállalkozhassék s tegnap az utolsó pillanatban olyan prozozicziókkal lépett fel, amelyeket Ausztria-Magyarország is elfogadhatott.

A béke tehát biztosítva van s miután a hatalmas egységesen lépnek fei Szerbiával szemben, Szerbia is megkezdte a leszerelést s a tartalékosokat részben már hazaküldte, részben rövid idő múlva hazaküldi. Mindenkit örömmel tölt el ez a fordulat, mert a monarchia rengeteg vér- és pénzáldozattól menekült meg. S ezt, ha nem is kizárólag, de nagyrészt annak a szövetségnek köszönheti, melyben Ausztria-Magyarország harminczegy év óta Németországgal van s amely szövetség a veszély pillanatában kifogástalan becsületességgel működött. S a béke minden barátját igazi hála érzése tölthet el nemcsak II. Vilmos császárral szemben, hanem az idősebb gróf Andrassy Gyulának providenciális bölcsesége iránt is, aki a Németországgal való szövetséget több mint három évtizeddel ezelőtt létrehozta s amelylyel ime még a siron tul is áldásossá teszi hazafias munkásságát. És nem üres szentimentalizmus veti

fel azt a gondolatot, hogy most, mikor az a szövetségi szerződés biztosította a monarchiának és Európának a békét, melyet Andrassy Gyula kötött meg, a magyar nemzet s a nemzetnek képviselőjében a magyar országgyűlés, külsőleg is adjon kifejezést hálajának és gróf Andrassy Gyula szobrának talpazatára tegye le a nemzet babérkoszoruját. A nemzet önmagát becsüli meg azzal, ha nagy fiait megbecsüli s a mostani nehézségek napok mutatták meg Andrassy igazi nagyságát.

Mert talán egy ideig még el fog tartani a formalitások elintézése, de aligha fognak komoly konfliktusok támadhatni. Az angol politika, amely természetellenes volt a szerb kérdésben, sikert nem érhetett el, hisz Angliának módja sem volt arra, melylyt Oroszország a béke mellett nyilatkozott, a háborut erőszakolni. Hisz ki volt zárva a lehetősége annak, hogy Anglia tényleg segítséget nyujthasson Szerbiának, mert csapatokat nem szállíthatott a szerbeknek, egyéb segítség pedig ebben az egyenlőtlen harcban nem igen változtatott volna Szerbia sorsán. Fogcsikorgatva konstataulta ezt szombatn a Times, de ugy látszik az utolsó pillanatban a józan ész győzött Londonban a kalandor politikával szemben.

De nem lehetetlen, hogy a legutóbbi hónapok eseményei az európai politikában mégis éreztetni fogják hatásukat s hogy a hatalmaknak új csoportosulása fogja kezdetét venni. Mert a hatalmak mai szövetségei a veszély

A turi vásáron.

Irta: Möricz Pál.

(Utánnomás tilos.)

Szegedi Kiss Márton mester szappanja kapós volt az egész Alföldön. A szegedi szappanos kofák is ezt a szappant árulták legszivesebben. Eme kofákkal vásár után számolt el Kiss Márton szappanfőzőmester.

A vásárok között meg a turi vásár volt a hiresebbik. Most is, hogy következett, Márton mester három kocsi szappant indított el Túrba. Olyan tapasztalt kofaasszonyokra bízta a portékáját, mint Böresök Agó, Patkós Vera, meg a nyalka Banda Róza a Szentgyörgy-torony mellől. Takaros, fürgé, szemes menyecskék voltak ezek mind a hárman, a Kiss Márton uram feketeszemű Annuskája volt köztük az egyedüli lány; node, nem is szerették a kofák, ha velük vásárolt Annus, mert Annus ügyelt a paklizásaikra.

A kocsikat is tapasztalt fuvarosok kormányozták. Öreg Nagy Mihály hajtotta a Kiss Márton uram tulajdon három lovát, a nagyerejű Bogdán, meg a vén Süveg voltak a rendes, fogadott fuvarosok, tehát biztos kezekben volt a gyeplő.

Gyékényfedél, másként „ekhó” oltalmazta a kocsit, ami gyakorta hasznos, magyar találmánynak bizonyult, mert ime a turi vásár most is országos esőt hozott.

Somoru ilyenkor a magyar Alföld.

A nap vastag felhők között bujkál.

Nedves párak borítják a pusztát. Síralmas minden, mint mikor a szegény ember lyukas eszímájába szívárog, bugyog a tavaszi hideg olvadásvíz.

A szegedi szappanosok, midőn hátrahagyták sáros Kunszentmártont, már szitált az eső.

Tiszta időben ezüstpántlika a Körös a zöld rónán. Am ilyenkor piszkos, sárga hullámok hömpölyögnek ágyában.

A Körösparton, közel a révészpanyához, vedlett esárda düledezett. Itt felmelegedhetek volna a vásárosok. Az állásban enyhelyet talált volna a ló, meg a terhes-kocsik is. De a vásárosok ugy számítottak, ha a kompu a tulsó partra szállanak, még estig Túrba vergődnek. Öreg Nagy Mihály kocsis váltig szabódott a továbbutazás ellen.

— Már én csak azmondó vagyok, hogy most ne mozduljunk a biztos fedél alól.

— Már miért ne mozdulnánk? — türelmetlenkedett Annuska.

Banda Róza is szabadjára engedte a nyelvét.

— Persze, kendteket a csárdából hat lóval is nehéz kimozdítani.

Dohogtak a kocsisok.

— Hétélű sásnál is élesebb a te nyelved, Rozál! — dünögte a bajusz alól Süveg.

Ott lent az égálgán hollómadárként emelkedett a fekete felhő. Öreg Nagy Mihály kocsis ezen felhő felé bökött a pipa-csutorájával.

— Jól van, no, hirősek! Csak azután mög ne merüljön a boeskor.

A révben összeverődött vagy tiz-tizenkét kocsi vásáros nép. Mire a révések áthidalták az utolsó kocsit, olyan nagyra nőtt a fekete felhő, szárnyaival betakarta az ég-boltozatját. Czikázó villám-ostorával rettenetes nagyokat esergetett a fürgeteg. A nap félve bujt el a fekete felhőerdők végtelen rengetegébe. Bent a pusztán párázó akáczok, füzesek sötétlettek, majd ezek a koravén akáczfák is belesüppedtek a sötétségbe. Egyenletesen feketévé simult az egész tájék. Csak a villám szakított réseket a földet nyomasztó felhőkön. Zuborogni kezdett az eső... Ez itéletidőben a vásárosok sem mozdulhattak tovább.

Öreg Nagy Mihály az első ülésből hátraszólt Rozálnak.

— Most már virradtáig kikapolható magadat, Rozál.

Mert kénytelenek voltak megállni a vásárosok. Kocsitáborot rögtönöztek. Bezzeg, jó volt most az ősi gyékény kocsisátor... Csak ugy szakadt az eső. A szegény lovakat is tarkagatták, ahogy tudták.

Az alkonyat szinte átmenet nélkül ereszkedett az esőlepett pusztára. Az ekhó-léczről, ami a mestergerenda helyett volt, öreg lámpás csüngött le a kocsi. Négyszegletes, léczrámás, zöld üveg szemű kézilámpások voltak ezek, midőn felgyújtották a fagygyertyát, szelid fénysugarakkal világította meg a kocsi kerületét. Az egymáshoz tartó

pillanatában nem igen álltak meg a helyüket. Franciaország legelőször hagyta cserben Oroszországot, utóbb Pétervárott átlátták, hogy Anglia, az új szövetséges is csak faltörő kosnak akarja Oroszországot felhasználni s arra számít, hogy míg Oroszországot erőszakosan konfliktusba keveri a Balkán-kérdés miatt, azalatt Közép-Ázsiában a zavarosban halászhasson és az orosz érdekek ellen még előbbre nyomulhasson. Olaszország korrekt magatartást tanúsított ugyan Ausztria-Magyarországgal szemben, de kétségtelen, hogy az utóbbi hónapokban erődöket építtetett az osztrák határon s oda újabb csapatokat összpontosított. Csakis Németország állta rendületlenül és hátsó gondolat nélkül szövetségesi köteleességét, sőt ezen a téren még tovább is hajlandó lett volna elmenni, mint amennyire őt a szövetségi viszony készítette. A mostani konfliktusban ez volt az egyedüli szövetség, amely nem ingott meg s ez bizonyítja azt a reális érdeket, mely a két nagy birodalmat egymáshoz fűzi. S ez az oka annak, hogy egy nagy változás előszelét érezzük az európai politikában, amely a hatalmak új csoportosulásában fog kifejezésre jutni.

A politika világából.

Budapest, márczius 29.

A háború és a belpolitika.

— A belügyi helyzet tisztázása. —

A delegációk összehívása.

A külügyi válság, úgy látszik, elintézettné tekinthető. A háborús veszedelem elmúlt s Wekerle Sándor miniszterelnök a képviselőház holnapra ülésén, amikor válaszolni fog gróf Balthyány Tivadar és Rakovszky Béla interpellációira, már nyilatkozhatni fog a konfliktus elsimításának módjáról is. A bandaharcok lehetősége azonban még fennáll, mert nincs kizárva, hogy a fanatizált szerb bandák

leszerelése nem fog egészen simán menni, sőt az sem lehetetlen, hogy egyes bandák betörnek Boszniába s ezzel mintegy kényszerítenek bennünket arra, hogy a rend helyreállítása érdekében erőteljes lépéseket tegyünk. Az egész diplomáciai és katonai eljárást a *delegációk* fogják beható kritika tárgyává tenni, amelyek elé a külügyi kormány az összes aktákat előterjeszti. A delegációkat éppen ezért *csak össze hívják össze*, amikor már az utolsó hullámok is elsimultak.

Ilyen körülmények között a képviselőház huszónégy szünete alatt, amely már ezen a héten megkezdődik és három hétig tart, ismét a *belpolitikai helyzet tisztázása* lesz a politikai világ érdeklődésének tárgya. A kormány tagjai már meg is indították az erre vonatkozó tárgyalásokat, amelyek természetesen első sorban a *bankkérdés* kedvező megoldását célozzák. *Kossuth* Ferencz bécsi utja lesz a hivatalos bevezetése ezeknek az újabb tárgyalásoknak, amely után hamarosan ki fog derülni, hogy a megegyezés lehetséges-e.

A politikai világot élenként érdekli a *Friedjung* Henrik bécsi történetíró ismert leleplezése, amelyben a magyar képviselőház négy tagját megvádolta, hogy Szerbia kormányával összeköttetéseket tartottak fenn, sőt pénzeket is fogadtak el politikai működésükért, amelyet természetesen Szerbia érdekében fejtek ki Horvátországban, Boszniában és Herzegovinában. A négy képviselő nevét azonban dr. *Friedjung* elhallgatta. *Medákovic* Bogdán és *Tuskán* Gergely, a horvát-szerb koalíció elnökei, erre táviratilag fordultak az illető bécsi lap szerkesztőségéhez, hogy *Friedjung* nevezze meg a négy képviselőt. *Friedjung* erre egy nyilatkozatot tett közlő, amelyben ezeket mondja:

„Medákovic és Tuskán sürgönyükben felszólítanak, hogy a szerb képviselők ellen intézett támadásaimat konkretizáljam és minden tartózkodás nélkül nevezem meg a neveket. Azt hiszem, hogy konkrétumok nem kell lennem, mert a legnagyobb határozottsággal ismerttettem az illető képviselőknek viszonyát a szerb kormányhoz. Megmondtam azt is, hogy miért nem nevezem meg a neveket. Azért, mert a most Zágrábban folyó nagy-szerb pörhöz nem akarok anyagot szolgáltatni. Ha azonban Medákovic Bogdán és Tuskán Gergely minden áron akarják tudni a neveket, van erre egy nagyon egyszerű mód. *Ha törvény elé állítanak*, akkor a rendelkezésemre álló akta-anyagot előterjesztem, hogy a jogi és történeti tényállás megállapít-

ható legyen. Mindenkor és mindenütt azonban a cikkemben felhozott adatokat egész terjedelmükben fentartom és minden sorért helyt állok. Cikkemet megátmadhatatlan akta-anyag alapján írtam és épp oly gondosan és kritikusan jártam el, mint történeti munkáimban valamely okmány felhasználásánál. „Ausztria-Magyarország és Szerbia” című cikkemnek tehát a legteljesebb történeti hűséget igényelhetem.”

Supilo országgyűlési képviselő a „*Novi List*”-ben kijelenti, hogy bécsi ügyvédje, dr. *Hartner* Gusztáv utján sajtópört indít dr. *Friedjung* és a „*Neue Freie Presse*” ellen. *Supilo* újból kijelenti, hogy *Friedjung* állításai rágalmak és nem eredetiek, amennyiben a „*Reichspost*”-ban már napvilágot láttak.

A horvát-szerb koalíciónak Zágrábban időző tagjai a *Friedjung*-féle leleplezésekre vonatkozólag a következőleg nyilatkoztak a „*Kel. Ért.*” tudósítója előtt:

A *Friedjung* által a *Neue Freie Presse*-ben közölt vádak nem egyebek a *Reichspost* által már korábban közölt dolgoknál. *Lukinics*, *Pribicevics* és *Supilo*, akiket a *Reichspost* megnevezett, már pört indítottak ezen lap ellen. A koalíció tagjai most is kijelentik, hogy *Spalajkovic* szerb sajtófőnököt sohasem látták, még kevésbé beszéltek vagy tárgyaltak vele. Ugyanilyen valótlanosság az az állítás is, mintha a koalíció bármely tagja a belgrádi kormánnyal összeköttetésben lett volna. Ennélfogva mindazok az okmányok, amelyekre a *Reichspost* és *Friedjung* hivatkoztak, nem lehetnek egyebek közönséges hamisítványoknál. Nagyon feltűnő, hogy *Friedjung* azzal vádolja a horvát-szerb koalíciót, hogy benső összeköttetést tartott fenn *Pasic*s volt miniszterrel, pedig éppen *Pasic*s lapja volt az, amely *Rauch* bánt a horvát-szerb koalícióval szemben megvédelmezte, amivel a *Rauch*-párti lapok annak idején el is dicsekedtek. A horvát-szerb koalíciónak az az impressziója, hogy itt nemcsak a horvát-szerb koalíciót akarják megvádolni — hisz ez kis faktor a monarchiában — hanem *be akarják moskolni a magyar függetlenségi pártot, azt imputálván neki, hogy a nemzeti ellentállás idején érintkezést tartott fenn a belgrádi kormánnyal és hogy ezt az érintkezést a horvát-szerb koalíció közvetítette. A megvádolt koalíciós képviselők *Friedjung*nak, épp úgy mint a *Reichspost*nak alkalmat fognak adni, hogy vádjait a bíróság előtt igazolja be.*

Budapest, márczius 29

A képviselőház holnap délelőtt tizenegy órakor ülést tart, amelyen az elnöki előterjesztések és irományok bemutatása után gróf

zók összehúzódtak. Előkeresték a tarisznyát. A kutyogós kulacsot sem felejtették otthon Nagy Mihályék. A lucskos lovak is jóízűen ropogtatták az abrakot, mert csendesedett az eső. Villámdörgés sem remegtette már az érzékeny jószágokat...

— No, Ági! Ha most söprűre ülnél, aligha találnád mög a Gellért-högyet, — inderkedett a menyecskével Süveg sógor.

— Hogy az ördög vinaé el már kendtöket! — vagdalkozott a boszorkányi tudományával is gyanúsított sugárszemöldökü, reppenős, barnaszemű szegedi menyecske.

A többiek nevelték az évődést. De a borzongás elfojtotta az ébredő jó kedvet. Különös zajgás támadt a sötét pusztából.

— Czip, czupp! — mind kivehetőbben pocogott az alföldi sár.

A vén Süveg megköszörülte torkát.

— Bárkicsoda is, de csakis lovas ember lehet.

Nagy Mihály pipájában sercegett a nedves dohány, tehát hüvelykujjával megnyomkodta. Ezután szintén megköczkázott néhány velős szót.

— Annus, he?

— No, mi baja kendnek?

— Izé, mondok, van-e nálad pénzmag?

— S ha volna?

— Izé, mondok, hoczezide! Hadd dugjam el valahová... Öreg Nagy Mihály kocsis jelentősen hunyorgatta szemét, csakugy mozogott belé a szemöldöke.

— Attól ne fájjon a Mihály bécsi feje.

— No, nó.

— Ha viszi, hadd vigye!

Öreg Nagy Mihály elérte a gazdája feketeszemű, eleven lányát.

— Ej, te Annus! Bözzög, könnyen beszélsz te is így vásár — előtt.

Süveg közbevágtott.

— Pedig én úgy vélekszöm, ittend baj lösz.

— Aztán már miért löne baj. Süveg bátyám? — tudakolták a menyecskék

— Közeli szomszéd az erdő...

A sötét pusztából egy lovas ember vágódott ki a kocsiábró mellé. Szürke, virágos tót szűr oltalmazta az esőtől. Rézfokos nyújtózott a kápájáról. Már egész férfiember volt. Barátságosan szólította a vásárosokat.

— Adj' Isten jóestvét! Hát kendtek hol járnak erre?

— A tiri vásárra főrekszünk.

— Oszk mit árulnak kendtek?

— Szegedi szappant.

A betyárnak mindjárt szemébe tünt az Annuska hamiskás, eleven arca.

— Hát te ki lánya vagy, kis hugom?

— Szegedi Kiss István, szapanosmestör az édosapám...

— Jól ösmerem... Ösmerem az anyádat is! Tölem ugyan ne félj. A csontosarczu betyár még a fejét is csóválta, annyira sopánkodott: — szegénykék! Ugy-e, bizony éhősek is vagytok, édos gyerőkeim?

...Hallgatott mindenki. Csak a lovak ropogtatták az abrakotarisznyából a zabot.

— No, mindjárt jövök! Addig itt a ku-

lacsom, használjátok! — A vén betyár tele kulacsot akasztott a löcsfejre és lovát a sötét pusztának fordította.

Némelyik fehéreseléd siránkozott... Azonban a terhes kocikkal nem mozdulhattak tovább.

Idő múltán a virágos szürü betyár harmadmagával kocogott vissza. Mindkét társa fiatalabb lovaslegény volt. Kétfüli vaskasz- rolyban hozták a parázs papirkáshust.

A vén betyár volt a házigazda.

— Látom, éhesök vagytok, gyerekök. No, ögyetek!

Szó sincs róla, izlett a meleg étel a vásárosoknak és mivelhogy mind csupa czombos volt a hus, mókásan megjegyezte Süveg.

— Ez még a halnál is jobb, mert nincs szálkája.

Am akkor néztek csak nagyot, midőn az éjszakai sötét pusztából negyedik lovaslegény is a kocsihoz penderedett. Ez a legény meg szőrös tarisznyában hozta az omlós, forró pogácsát.

— No, ögyetek!

A tepertős pogácsa is izlett a vásárosoknak és miután kulacsborok is kerültek a nyeregkápáról, hajnalhasadásra olyan kedvők támadt a vásárosoknak, fuvarosok, kofák, betyárok, mindnyájan együtt dalolták a vén Süveg Rókus nótáját:

Az én rózsám boglyát tetéz,
Aki hányja, annak nehéz;
Nyakába hull a murvája,
Rám illik a babám csókja.

miniszterelnököt a külpolitikai helyzetre vonatkozólag. *Wekerle* Sándor miniszterelnök úgy erre, mint a ma elhangzott *Rakovszky* Béla-féle interpellációra nyomban válaszol. *Batthyány* Tivadar interpellálja meg a mi-

Nyilatkozat. A képviselőház mai ülésében az 1905. zárszámadások jóváhagyása alkalmával ismét napirendre került a Magyar Újságkiadó Részvénytársaság által kiadott „Magyarország képes albuma”-nak hirdetési ügye s az „Egyetértés” vasuti hirdetési átalánya. A képviselőház, amely egy alkalommal már foglalkozott ezzel a kérdéssel, jól tudja, hogy ez a hirdetési ügy és ez az átalány-ügy egy és ugyanaz azzal, amelyet a bizottságban és a képviselőházban is már letárgyaltak. A nagyközönség azonban esetleg abban a véleményben lehet, hogy valahányszor ez a kérdés napirendre kerül, mindannyiszor új hirdetési öszszegről és új átalányokról van szó és ezért szükségesnek tartom, hogy ebben az ügyben tájékoztatásra megjegyezzem a következőket:

A „Magyarország képes albuma” egy rendkívül diszes és hatalmas mű volt, amelyre vonatkozó kezdeményezési munkálatok még *Láng* Lajos minisztersége alatt indultak meg és rendelettel ajánlotta azt a miniszter az ipari és gazdasági köröknek. A kereskedelmi minisztériummal vállalt kötelezettségem folytán a kikötött ellenszolgáltatást a legkövetkezőbb pontossággal teljesítettem és a diszmunkából 100 példányt a kereskedelmi minisztériumba beszolgáltattam. Ez az album ingyen küldetett szét sok ezer példányban és öt nyelven ismertette Magyarország mezőgazdaságát, iparát, kereskedelmét és kulturális előhaladását.

Az ugyanezen ma bemutatott államvasúti hirdetési átalányra vonatkozó nyugtára megjegyzem, amint az a fölolvasott nyugtából is kiviláglik, hogy az államvasutak és az „Egyetértés” közötti hirdetési átalányviszony *Vörös László* minisztersége alatt ugyanolyan keretekben mozgott, mint az előbbi kormányok alatt. Sem az album, sem a hirdetési átalány kérdése semmiféle összefüggésben nem volt és nincsen az „Egyetértés” politikájával.

Az „Egyetértés”-be a nemzeti ellenállás idejében a koalíció legkiválóbb tagjai írtak

ezikkeiket. Többek között *Dötvös* Károly, *Abonyi* Kornél, *Kmety* Károly, *Mezei* Ernő, *Burgján* Aladár, *Ugron* Gábor és még igen sokan. Azt írtak, amit akartak. Megírhatták a véleményüket minden ellenzés és minden kritika nélkül és anélkül, hogy bármilyen formában befolyásoltuk volna őket politikai meggyőződésünk nyilvánításában. Tessék megkérdezni különben őket erre vonatkozólag.

Világos tehát, hogy sem az albumügy, sem a hirdetési ügy az „Egyetértés” politikájával soha összefüggésben nem volt. Az előző kormány sohasem kért az „Egyetértés”-től politikai szolgálatot és a lap sohasem tett ilyen irányú szívességet. Az „Egyetértés” legelől küzdött a nemzeti ellentállás alatt a koalíció érdekében és ezeknek az átalányügyeknek a felvizsgálása nem egyéb közönséges szenzációhajászásnál és bátran mondhatom, hogy a törvénytelen kormány megbuktatásában az „Egyetértés”-nek sokkal nagyobb érdemei vannak, mint azoknak az uraknak, akik átalányügyekkel izetlenkednek.

Erdős Armand.

Ami érdekes.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 29.

Az országot mélyen érdeklő javaslatok futnak keresztül a Házban, anélkül, hogy ügyet vetnének rájuk. Komoly politikusok állandóan panaszkodnak, hogy a képviselők érdeklődését sehogyse lehet termékeny munka felé irányítani. Hát ma ez az érdeklődés méteres lángokat vetett, — mert azt remélték, hogy botrányok színes fölvonulásában lesz részük.

Amit az ország gazdasági állapota, de még a háború sem volt képes előidézni, azt előidézte a zárszámadási bizottságnak a *Fejérváry*-kormány gazdálkodásáról szóló jelentése. Aki csak ott volt a Házban, mind lihegve leste *Eber* Antal szavát, aki a jelentést elreferálta. Kik kaptak pénzt a *Fehérváry*-kormánytól? — ez volt a borsos falat. És ismét fölvonultak az újságok hirdetési átalányai, melyekről a sajtó rég megállapította, hogy egyáltalában nincsen

embernek ismerték. A nyakába karikás ostor volt vetve. Szolgáival együtt a csárdánál hagyta lovait és azért törekedett a szegediek után, hogy majd velük biztonságosabban érhet a túri vásárba... A hidegtől, a lucoktól didergett *Samu*. Meddig a betyárok a kocsiánál tanyáztak, az esőtől lepett szabad pusztán lappangott *Samu*.

— Ha istent ösmernek, ne hagyjanak itt.

A jólelkű vásárosok subába bujtatták *Samut* és mivel a vén betyár nem vette észre, a többi vásáros között nyíratlanul szabadult *Samu* is, bár a betyár — valami járhatóbb uton — egész a túri ezéduházig vezette a vásárosokat. Azzal bucsuzott tőlük:

— Azután jövet nehogy másfele kerüljétek.

— Még csak a kéne! — dünögte *Nagy Mihály* a kifordított subából...

Azonban a szentmártoni *Samura* emlékezetes maradt a túri vásár. Lóháton iadult el *Túrból*, mégis gyalogszerrel érkezett haza *Kunszentmártonba*.

Samu csakugyan találkozott a szürke, főtiszűrés, vén betyár bandájával. *Samunak* kellett megfizetni az éjszakai lakomázást, meg a cifraszűrés, vén betyár fázadozásait... Hetezer pengő forintot raboltak el *Samutól*. A túri vásáron több ezer ló közül választott ki magának *Samu* hátiparipát. Ez sem volt utolsó ló. *Samutól* ezt a lovat is elvették a betyárok... Így végződött a túri vásár.

az a jellegük, melyet néhány botrány-éhes ember remélt.

A bizottság jelentését különben — néhány indítvány felvetése után — elfogadták; ez a jelentés *Vörös László* volt kereskedelemügyi miniszter hivatali eljárását elítéli és rosszalja.

A nap szenzációja mellett nem igen vettek ügyet *Szmrecsányi* György felszólalására; *Szmrecsányi* ugyanis azt tette szövé, hogy a hírlapírói karzatra nem eresztik be azokat az embereket, akiket ő hírlapíróknak tart.

Az ülés végén *Rakovszky* Béla a háború dolgában interpellált. Vagy állandó békét, vagy háborút kívánt *Rakovszky* Béla. A miniszterelnök holnap fog válaszolni erre az interpellációra.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: *Justh* Gyula.

Jegyzők: *Szmrecsányi* György és *Hammersberg* László.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után *Beniczky* Ödön megsürgeti az uszoráról és káros hitelügyletekről szóló törvényjavaslatnak az igazságügyi bizottságban leendő tárgyalását.

Günther Antal igazságügyminiszter megnyugtató kijelentése után a Ház harmadszori olvasásában elfogadja a főudvarnagyi bíráskodásról szóló törvényjavaslatot s átküldi a főrendiháznak.

A zárszámadások aktái.

Eber Antal, a zárszámadást vizsgáló bizottság előadója, betérjeszti a bizottság jelentését az 1905. évi állami zárszámadásról. Rámutat arra, hogy az 1905. évi kiadásokat az akkori kormány törvényhozási felhatalmazás mellett, sőt ennek ellenére folyósította. Ezzel az eljárással szemben a zárszámadási bizottság nem élt megtorlással az ismeretes politikai okok miatt. Mégis, hogy nyoma legyen a Ház kritikájának, a bizottság azt indítványozza, hogy a *Fejérváry*-kormány költségvetés nélkül történt kormányzását a Ház imparlamentárisnak és alkotmányellenesnek minősítse. (Helyeslés.) Adatokat sorol fel a *Fejérváry*-kormány gazdálkodására, amely lehetetlenné teszi a számadás-szerű utólagos revíziót is. Az ügyvivő kormány által folyósított törvénytelen nyugdíjazásokból kifolyólag a bizottság a nyugdíjtörvény bizonyos megszorítására tesz javaslatot a Háznak, mivel a szabálytalan nyugdíjazásokat érvényteleníteni ugyancsak politikai okokból nem lehet.

A *Fejérváry*-kormány által az államvasutak költségvetésének terhére kiadott hírlaphirdetési költségek dolgában jelenti, hogy a törvénytelenül kiadott kétszáz ezer koronából százharmincezer koronát adtak az újságoknak, fölemelt hirdetési átalány címén. (Fölhíallások: Halljuk a részleteket!) Ez azonban csak álcím volt más politikai természetű kiadások leplezésére. Az adatokat, ha a Ház úgy kívánja, a Ház színe előtt felsorolhatja. (Zaj. Felkiáltások: Halljuk az adatokat!)

Az iratok között vannak bélyegtelen nyugták, hírlapíróknak adott összegekről. A miniszteri tisztviselők, akik fogantositották az utalványozást, nem hibásak. *Vörös László* a maga kezéhez busz-ezer koronát vett fel, minden utólagos elszámolás nélkül; vele szemben elítélést és rosszalást indítványoz a bizottság. Kéri a bizottság jelentésének tudomásul vételét.

Olvassák fel!

Buza *Barna*: Követeli a törvénytelenül kiadott kétszáz ezer koronáról szóló nyugtákon szereplő nevek felolvasását, hogy a nyilvánosság ismerje meg azokat az embereket, akik segítségére voltak a darabont-kormánynak. (Helyeslés.)

Az elnök elrendeli az iratok felolvasását. (Megújuló zaj.)

Eber Antal erre felolvasta az iratokból *Lerif* *Vilmos*, *Ary* *Pál*, *Csöke* *Ferencz* és *Somlyó* *Ferencz* miniszteri tisztviselők vallomását, amelyek azt mondják, hogy a tisztviselők figyelmeztették a szabálytalanságokra a minisztert, de ő utasította őket mindenben, hogy akarattal hajtsák végre. Ez után ismertette a következőkben a történet átalánykiutalásokat:

„A Nap” felvett négy tételben 17.000 koronát. A „Magyarország Képes Albuma” 10.000 koronát. (Felkiáltások balfelől: Ki írta alá a nyugtát! *Zaj*. Halljuk! Halljuk!) A „Független Magyarország” két tételben 10.000 koronát. A „Magyar Szó” egy tételben 10.000 koronát. (Felkiáltások balfelől: Lassabban! Ki írta alá? *Zaj*.) A „Magyar Hírlap” átalányfelemelés címén 4000 koronát. „Budapesti

Az én rózsám szöme-szája,
Többet ér, mint a tanyája.
A tanyája fekete gyász,
De ő maga aranykász...

Az én rózsám szömöldöke,
Többet ér, mint a hat ökre.
A hat ökre szántóvető,
De ő maga hiv szerető...

Hajnali három óratájt felszakadtak az égen a felhők. A vén betyár végét szakította a harátkozásnak.

— Most azután foghattok is.

— Hej, hó! — Süveget majdhogy nem a lovak közé rántotta a feje... — Többet ér, mint a hat ökre, — ekkor is a nótát dudolta.

A vén betyár összesugott három czimborájával. A lovas legények nekivágtak a párás, sívár pusztának...

— Most majd én vezetek, másként nem árnának ma *Túrba*, — mondotta a betyár, miután előbb száraz kapszlit helyezett karabélyára, rezes pisztolyaira. Megsarkantyuza lovat. A vásárosok elindultak utána.

Annusék hátulra maradtak sereghajtónak. Egyszerre csak a hajnali borulatból nyakig sáros, nagy, vörös ember oldalgott a kocsiok mellé. Rekedten sugta az ember.

— Ha istent ösmernek...

— Nini, ez meg a kunszentmártoni *Samu* zsidó! — dünögte *Nagy Mihály*. Mindjárt felismerte *Samut*. Az egész *Alföldön* híres lókupecz volt ez a *Samu*. Pénzes

Napló" átalánykiegészítés címén 6000 koronát. A „Pesti Hírlap" 6000 koronát. (Felkiáltások: A „Pesti Hírlap" (Zaj.) „Friss Ujság" 10.000 koronát. (Zaj.) A „Budapesti Hírek" három tételben 2000 koronát. A „Sonn- und Montagszeitung" 300 koronát. Az „Aradi Közlöny" 2500 koronát. A „Műszaki Világ" 350 koronát. A „Vasut" 1000 koronát, a „Kiviteli Szemle" 600 koronát, a „Budapester Montagszeitung" 500 koronát, a „Politisches Volksblatt" 500 koronát, az „Üstökös" 500 koronát (Derülség), a „Temesvári Sonntagszeitung" 400 koronát, a „Temesvári Zeitung" 500 koronát, a „Jövendő" 1000 koronát, a „Neues Budapest Abendlblatt" 600 koronát, az „Egyetértés" 25.000 koronát (Nagy zaj jobbfelől), a „Nagyvárad Szabadság" című lap 1260, a „Szegedi Híradó" 800 koronát, a „Nagyvári Napló" 400, 400 és 800, összesen 1400 koronát. A legutóbbira nézve bátor vagyok mint igen érdekes dolgot felolvasni az említett nagyvárad ujság azon kérvényéből, amelylyel az említett összeg kiutalását kérte. (Halljuk! Halljuk!) A „Nagyvárad Napló", amely háromszor kapott 1400 koronát, kérvényének befejező része így szól (olvassa):

„A koalíciónak a vidéken kifejtett féktelen ígatása ugyanis anyagilag roppantotta meg azon lapok létalapját, amelyek az igazság tudatában nem voltak hajlandók arra, hogy a koalíció szerének rudját tolják (Élénk derülség), de mi el vagyunk készülve arra... (Zaj. Halljuk! Halljuk!)

Az elnök (csenget): Csendet kérek!

Eber Antal előadó: ... hogy az igazság mellett való lelkes kitartásunk (Derülség) bármilyen súlyos anyagi következményeket is hártson reánk, inkább összetörjük tollunkat (Élénk derülség), semhogy meggyőződésünket megtagadva, irányt változtassunk. (Zajos derülség.) Hogy ez a fenyegető baj be ne következék, bizalommal kérjük nagyméltóságodat tiszteletteljes kérelmünk kegyes teljesítésére." (Felkiáltások balfelől: Ki írta alá?)

Eber Antal előadó: Fehér Dezső. (Zaj.) A „Békésmegyei Híradó" kapott 100 koronát (Zaj), a „Vasuti és Hajózási Hetilap" 3000 koronát, az „Új Hírek" 1000 koronát, a „Hungary" 300 koronát, a „Hítel" 300 koronát, a „Technológiai Lapok" 400 koronát, az „Aradi Hírlap" 1000 koronát, az „Eisenbahntarif" 1000 koronát, a „Független Hirmondó" 200 koronát, a „Frankfurter Actio-naer" 300 koronát, a „Miskolci Haladás" 800 koronát, a „Budapesti Haladás" 1000 koronát, a „Budai Hírlap" 600 koronát, a „Honi Hírlap" 500 koronát, a „Közgazdasági Híradó" 200 koronát, az „Egyenlőség" 200 koronát (Derülség), a „Nép Zászlója" 600 koronát, a „Magyar Távirati Iroda" 1000 koronát, a „Montagsblatt" 500 koronát, a „Magyar Nemzetgazda" 1000 koronát, az „Új Idők" 400 koronát, a „Neues Politisches Volksblatt" 1000 koronát, a „Nevni List" 1000 koronát és a „Felső Magyarország" című lap 400 koronát. (Mozgás.)

Azok közt, amelyeket úgy voltam bátor jelezni, hogy állandóknak látszó járandóságok, szerepel 3 kifizetés: Janovics Pálnak írásbeli munkásság teljesítése címén 1200 koronát, valamint Boros Samu nevűnek (Nagy mozgás és derülség) külföldi lapokban elhelyezett cikkek fejében — ez a megjelölés — összesen kilenc tételben 5861 koronát. Azután Pályi Edének (Nagy mozgás) elhelyezett közlemények címén 1000 koronát és egy névjegyben minden jogozim nélkül (Mozgás) 5000 koronát, összesen 6000 koronát. Végül Szeredai Leó vett fel irodalmi közlemények fejében hat ízben egyenként 300 koronát, összesen 1800 koronát. (Mozgás.) Vannak, amelyek személyes kiutalás jellegével bírnak, ezek közt van a Miklós Gyulának adott 20.000 korona, amelyet a jegyzőkönyvből méltóztatnak ismerni, nyugtával egyszerűen így: Megbízatásom céljaira átvettem. Márk Márkusnak irodalmi munkáért 10.000 korona. (Mozgás.) Azóta már meghalt, pénzügyi könyveket írt. Pázmány Dénesnek egy belga textilgyár alapítása céljaira 2000 korona, Molnár Mártonnak (Halljuk!) sajtóközlemények címén 1000 korona. Zsol-dos Lászlónak irodalmi közlemények költségeire 500 korona, Marx János államvasuti igazgatónak (Mozgás) a magyar vasutak szövetségének előkészítő munkálataira 1000 korona. (Zaj.)

Gróf Batthyány Tivadar: Ezzel engem akartak kibuktatni! (Zaj.)

Eber Antal előadó: Mezei Lászlónak irodalmi közleményekért 500 korona, Loránt Dezsőnek szintén irodalmi közleményekért 1000 korona. Ezután következnek az a három tétel, amelyeket külföldi ujságírók címén vett fel a miniszter maga: 194.222 korona 50 fillér.

Majd áttért az előadó az egyes nyugták ismer-tetésére és jelentésének elfogadását kérte.

A hírlapíró-karzat.

Szmrecsányi György szóvá teszi az ország-gyűlési ujságírók szindikátusának azt az eljárását, hogy két hírlapíró az ujságírók karzatáról min-

den megokolás és jogozim nélkül kiutasított. Kéri az elnököt, indítson vizsgálatot a dologban, miután a szindikus faji szimpatiaik és vérrökoni szempontok szerint jár el annak megállapításában, ki hivatásos ujságíró és ki nem az.

Az elnök kijelenti, hogy az ujságírói karzaton évtizedes szokás alapján a szindikus teljesíti az ellenőrzést abban az irányban, hogy ott csak hivatasos ujságírók foglalhassanak helyet. A dolgot különben meg fogja vizsgálni, de annyit előre konstatálni kíván, hogy az ujságírók szindikusát eljárásában elfogultsággal gyanúsítani nem lehet.

Javaslatok.

Szmrecsányi György néhány szót szól.

Kmety Károly határozati javaslatot nyújt be az iránt, hogy a kormány minden évben részletes jelentést tegyen az ujságoknak hirdetési átalány címén fizetett összegekről.

Bozóky Árpád azt indítványozza, hogy a Fejérváry-kormány, illetőleg Vörös László ellen sikkasztás miatt bünvádi eljárást indítsanak.

Polónyi Géza kijelenti, hogy a koalíciós kormány-nak, mikor a kormányzást átvette, nem volt tudomása a nagymértékű anyagi visszaélésekről, különben nem vállalta volna büntetlenségük biztosítását.

A Ház ezután a benyújtott indítványok mellő-zésével elfogadja a zárszámadási bizottság jelenté-sét s az azzal kapcsolatos indítványait.

Eber Antal tett még jelentést az 1906. évi zár-számadásról. A jelentést a Ház tudomásul vette. A holnapi ülés napirendjének megállapítása után

A háboru.

Rakovszky Béla a külügyi helyzet és a Szer-biával való konfliktus dolgában interpellációt intéz a miniszterelnökhöz. Szerinte az annexió Szerbiának sem gazdasági, sem politikai kárt nem okozott s ezért így kárpótlást sem igényelhet. Az annexió, a monarchia és Törökország ügye volt s a hatalomnak nem volt joguk annak rendezésébe beleavatkozni s ezáltal a háboru veszedelmét fel-szítani. Ha a háboru Szerbia követelzése miatt a megindult békeakció ellenére is elkerülhetetlen lenne, inkább ma üzenjék meg, mint holnap. Kérdi a miniszterelnököt, hajlandó-e odahatni, hogy a mai tarthatatlan állapotnak, vagy az állandó béke biztosításával, vagy a háboru megindításával vége vessék.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy az interpellációra holnap fog válaszolni.

Az elnök az ülést negyedhárom órákor be-rekeszti.

Budapest, márczius 29.

A főrendiház mai ülése. A főrendiház ma dél-után négy órákor ülést tartott, melyen Desseffy Aurél gróf elnökölt. Az elnök megnyitójában me-leg szavakkal parentálta el báró Kornfeld Zsig-mondot és Kautz Gyulát, a főrendiház két halottját. A főrendiház ezután letárgyalta a következő a kép-viselőháztól beérkezett javaslatokat: a polgári eljárásra vonatkozólag 1905. évi július 17-én Hágában kelt nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről és a teljeskörűek gyámságára és hasonló védelmi intéz-keésekre vonatkozó, ugyancsak az 1905. évi július hó 17-én Hágában kelt nemzetközi egyezménynek becikkelyezésére vonatkozó törvényjavaslatokat; végül az állami köszönbánványzat fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot, melyek az egyesült pénzügyi, va-lamint közgazdasági és közlekedésügyi bizottságnak adattak ki előzetes tárgyalás és jelentéstétel végett. A főrendiház legközelebbi ülése április hó elsején délelőtt tíz órákor lesz.

A főrendiház bizottságaiból. A főrendiház egyesült pénzügyi, valamint közgazdasági és közle-kezési bizottsága ma délelőtt 11 órákor báró Har-kányi Frigyes helyettes-elnöksége alatt tartott ülé-sében tárgyalta pozsony-oroszghatárszéi villamos vasutról szóló törvényjavaslatot, valamint a képvi-selőház által elintézett többi vicinális vasutakra vonatkozó törvényjavaslatokat és miniszteri jelen-téseket, melyeket Gaál Jenő ismertetett. A kormány részéről Sztérényi József államtitkár volt jelen. A pozsony-oroszghatárszéi villamos vasutára vonat-kozó törvényjavaslatnál elsőnek gróf Degenfeld Pál szólalt fel. Nem tartja a tervezett vasutakat helyiérdekűnek, már csak azért sem, mert az or-szág határát érinti s ilyen esetre még a vicinális törvény is különbséget tesz. A helyi érdekeket itt magasabb nemzeti szempontoknak kell alárendelni.

A magyarság szempontjából pedig nem tarthatja előnyösnek, hogy Pozsonyt e vasutal is közelebb hozzuk Bécs érdekszférájába. Matlekovits Sándor nem tartja helyénvalónak a képviselőházban el-hangzott vélemények bírálatába bocsátkozni. Gróf Desseffy Aurél felszólalása után Gaál Jenő gróf Degenfeldnek a külön vámterületi törekvések szem-pontjából felhozott érvelésére megjegyzi, hogy kül-földi államok is adnak határforgalmi könnyítése-ket. Ami a magyarság szempontjából felhozott ag-gályokat illeti, nem tartaná célszerűnek előre bi-zalmatlanságot tanusítani Pozsony iránt, melyet hazafias multja és történelmi hagyományai ilyen bizalmatlanság ellenében eléggé megvédenek. Szté-rényi József államtitkár felelt a felszólalásokra, amely után az egyesült bizottságok változatlanul elfogadták a törvényjavaslatot, valamint a többi vicinális javaslatokat és jelentéseket is s a vonat-kozó bizottsági jelentések hitelteljesítésével az ülé-s véget ért. Ezután még a közgazdasági és közlekedés-ügyi bizottság Ghyczy Béla elnöklelte alatt és szin-tén Gaál Jenő előadása alapján külön tárgyalta a vásári vasárnapokra vonatkozó munkaszünetről és a munkásbiztosító hivatal ügyviteli szabályzatáról szóló miniszteri jelentéseket, melyeket vita nél-kül elfogadott.

A bazini választás. Pozsony vármegye köz-ponti választmánya a bazini kerület képviselővá-lasztását április 5-re, hétfőre tűzte ki. Választási elnök Mondok Antal dr. nagyszombati ügyvéd, he-lyettese Duschek Győző dr. pozsonyi közjegyző-he-lyettes.

A román kereskedelmi szerződés. Bukarestből táviratozzák: A kereskedelmi szerződési tárgyalá-sokra kiküldött osztrák-magyar delegátusok szom-baton délben érkeztek ide. Délután 3 órákor meg-jelentek a külügyminisztériumban, ahol bemutat-koztak Bratianu miniszterelnöknek. A delegátusok első tanácskozása ezután mindjárt megkezdődött. Vasárnap újból volt ülés. A monarchia delegátu-sai valószínűleg tíz napig fognak itt időzni.

EGYHÁZAK.

— (Egyházkerületi közgyűlés.) A tiszántuli református egyházkerület június 3-án Debreczen-ben, a főiskola dísztermében kezdi meg tavaszi közgyűlését. Előző napon, június 2-án délelőtt lelkészavatás lesz, délután három órákor pedig a szokásos esperesi előértekezletet tartják meg. Erős Lajos, az egyházkerület püspöke körlevélben felhívta az egyházkerület espereseit, hogy a lel-készavatásra vonatkozó bejelentéseket legkésőbb május 1-ig betérjesszék. A közgyűlési és bírósági tárgyak betérjesztési határideje május 15.

— (Az ágostai evangélikus egyház) a legutóbb tartott presbiteriumi gyűlésén úgy az egyházra, mint az államra nézve fontos és hasznos intéz-mény létesítését vette tervbe. A gyűlés elhatározta a többek között a budapesti tanonc-otthon föl-kezelését s az elhagyott nőknek gondozását. Az egyházi gyűlés kérni fogja a budapesti egyházat, hogy a székesfővárosi iskolákban a vallás oktatá-sára nézve egy külön tantervet dolgozthasson ki. Elhatározta a gyűlés, hogy Kőbányán és Angyal-földön külön lelkési körök állítandók fel. A bel-misszió-bizottság elhatározta továbbá, hogy ezen-tul családi kör keretében ciklusos állandó föl-lvasásokat fog tartani. Szóba került az a nagy-fontosságú kérdés is, hogy a tandíjmentesség tör-vényes kimondása után az evangélikus egyház mi-képpen fogja fentartani tudni a Deák-téren levő elemi iskoláját. A reformáció négy százados em-lékére egy nagyszabású evangélikus nevelőintéze-tet alapít s erre a célra már most gyűjtést indít. Az egyetemes egyház Üllői-uton levő házában Luther-Otthont létesít, mely a protestáns ifjuság-nak otthonul fog szolgálni.

A hatalmak békét teremtettek.

— Szerbia leszerel. —

Mint előre látható volt, Anglia elfogadta Ausztria-Magyarországnak az angol jegyzéken tett módosításait. Ezzel a béke ügye hatalmas lépéssel haladt előre, amennyiben most már csak Szerbián mulik, hogy a helyzet teljesen tisztázódjék. Több, mint bizonyos, hogy a szerb kormány teljesen aláveti magát a monarchia követeléseinek. A nagyhatalmak, miután az intervenczió módjában megegyeztek Ausztria-Magyarországgal, haladéktalanul intervenálni fognak Belgrádban. A szerb kormány csak a szkupstina határozata után válaszol, miután újabb döntést akar provokálni a január 14-iki rezolúcióra. Aki a szkupstina legutóbbi üléseinek folyását megfigyelte, az tapasztalhatta, hogy ott a hangulat nagyon nyomott. A téli szkupstinaülések harcias hangulatának már nyoma sem volt. A szerb népképviselőt úgy látszik tudatára ébredt már annak, hogy csökönysége végromlás elé viheti Szerbiát, különösen most, miután a nagyhatalmaktól már semmit sem remélhet. Ily körülmények között biztosra vehető, hogy a szerb szkupstina határozata fedni fogja a kormány álláspontját, melynek békés hajlandóságát bizonyítja, hogy elrendelte a tartalékosok szabadságolását.

A szkupstina tegnapi ülésén elfogadta György trónörökös lemondását s Péter király proklamációjában tudatta a szerb néppel e fontos állami aktust. A szerb nép úgy látszik nincs megelégedve a politikai viszonyok mostani fordulatával, mert belgrádi jelentések szerint Szerbia forrong és Péter király trónja nem a legszilárdabban áll. A mai tudósítások, melyek a Karagyorgyevics-dinasztia válságáról beszélnek, valószínűleg túlzottak, de azért nem lehetetlen, hogy ez a szerencsétlen ország újabb és súlyos belválságok előtt áll.

Mai hireink a következők:

Anglia is meghátrált.

Cartwright angol nagykövet vasárnap délután 12 órakor megjelent báró Aehrenthal külügyminiszternél és közölte vele, hogy az angol kormány a Belgrádban a kormányoknak adandó tanácsoknak általunk javasolt szövegét elfogadta és hogy Anglia kész beleegyezését adni a berlini egyezmény 25. cikkelyének törlesztéséhez. Ezáltal a kormányok által felállított két feltételt teljesítették. Ezek után legközelebb a hatalmak képviselői, Ausztria-Magyarország kivételével, a megállapított formula alapján ma Belgrádban kijelentéseket tettek a szerb kormány előtt, amelynek kapcsán azt a tanácsot adják a szerb kormánynak, hogy a külügyi hivatalai megállapított nyilatkozatot tegye meg Bécsben.

Ezzel kapcsolatban megegyezés jött létre az összes hatalmaknak azoknak a berlini egyezmény 25. cikkelyének törlesztéséhez való hozzájárulása tekintetében. A legközelebbi napokban ily értelmű kezdeményezés fog Bécs részéről kiindulni, amelynek alapján azután a hatalmak közölni fogják hozzájárulásukat. Ily-

képpen mindkét kérdés vagy már meg van oldva, vagy pedig a megoldás felé vezető uton van. Mit ha a szerb kormány nem engedelmeskedik a hatalmak által neki adott tanácsnak, úgy azok ugyszólván sorsára bizzák majd Szerbiát és ügyével többé nem foglalkoznak.

Báró Aehrenthal tegnap Cartwright bécsi angol nagykövetnek kifejezte köszönetét sir Edward Grey fáradozásaiért s hir szerint Ferencz József király fölhatalmazta a külügyminisztert, hogy tolmácsolja az ő köszönetét is az egész brit kormánynak.

A hatalmak intervencziója.

A hatalmak belgrádi követeinek diplomáciai eljárása olyan módon fog történni, hogy először az angol követ nyújtja át Milovanovic külügyminiszternek a londoni kabinet jegyzékét, s aztán a többi hatalom diplomáciai képviselői kijelentik a szerb külügyminiszter előtt külön-külön, hogy csatlakoznak az angol kormány lépéséhez. Hir szerint a belgrádi angol követ egyidejűleg közölni fogja Milovanovic külügyminiszterrel, hogy Angolországok ez a lépése visszavonhatatlanul az utolsó tanács, amelyet Szerbiának a béke fentartása céljából ad és ha Szerbia haladéktalanul és minden módosítás nélkül nem teljesíti a jegyzékben felsorolt feltételeket, akkor Angolország egyáltalán semmit sem hajlandó tenni, hogy Szerbiát megvédje a fegyveres konfliktus veszedelemétől. Hasonló nyilatkozatokat fognak tenni a hatalmak képviselői is egyenként. A szerb kormány a döntést a szkupstinának engedi át s annak határozatától teszi függővé az angol jegyzékre adandó választ, mert a kormánynak ragaszkodnia kell a szkupstina januári határozatához, amelyben akkor területi kárpótlást és Bosznia-Hercegovina számára autonómiát követelt. A kormány mulhatatlanul szükségesnek tartja, hogy a szkupstina szüntesse meg vagy módosítsa a januári határozatot, mert a minisztérium csak így kaphat teljesen szabad kezet a további eljárásra. Ilyen körülmények között a belgrádi diplomáciai intervenczióra a kormány szerdánál előbb aligha válaszolhat.

A nagyhatalmak képviselőinek diplomáciai eljárása minden bizonynyal holnap délután fog megtörténni. Ez a demarche csak formális lesz, mivel a szerb kormány már is bejelentette készségét, hogy hozzájárul a nagyhatalmak javaslatához.

A monarchia követelése.

Autentikus hir szerint Ausztria-Magyarország Szerbiától a következő nyilatkozatot fogja követelni:

- 1., Jelentse ki Szerbia, hogy az annexió elismerését tudomásul veszi.
- 2., Ez okból ígérje meg, hogy azonnal leszerel.
- 3., Fejezze ki a szerb kormány azt a reményét, hogy Szerbia viszonya a jövőben Ausztria-Magyarországhoz szilárd lesz.
- 4., Jelentse ki Szerbia, hogy bizik Ausztria-Magyarország békés szándékaiban.

Ez a nyilatkozat minden valószínűség szerint e hét végén fog Bécsbe érkezni.

Az annexió elismerése.

A „Bud. Tud.”nak Bécsből illetékes helyről a következőket jelentik:

A hatalmak készek az annexiót minden fentartás nélkül elismerni. A hatalmak e nyilatkozatnak megtételére az a kezdeményezés fog alapul szolgálni, melyet Ausztria-Magyarország a legközelebbi napokban meg fog tenni. Immár kizárólag formalitásokról van csupán szó, a konkrét tartalom már meg van állapítva. Ezzel a boszniai kérdés meg van oldva. Az angol kormány e megoldás körül előzékeny magatartásával és rendkívüli udvariasságával nagy érdemet szerzett magának; nemcsak legutóbb emelt kifogásait ejtette el, hanem az Ausztria-Magyarország és Törökország közt létrejött megállapodáshoz való hozzájárulását is kijelentette. Belgrádi követünkhöz, gróf Forgách Jánoshoz elküldött jegyzékünk ma nem kerül átadásra. A hatalmak az általunk javasolt formulához minden fentartás nélkül járultak hozzá, nem törődve azzal, nehézségeket okoz-e Szerbia, vagy sem. A berlini szerződés 29. cikkelyére nézve nincs semmi eltérés és ez ügy további nehézségek nélkül rendbehozható lesz. A függő kérdések közül tehát tisztázták az annexió ügyét; most már csak a bolgár kérdés elintézetlen, valószínű azonban, hogy a legközelebbi időben ezt is rendbe hozzák.

A német presszió Oroszországra.

Pétervárról jelentik, hogy gróf Pountal's német nagykövet mult hétfőn nyújtotta át Izvolszkinak azt a jegyzéket, amely Oroszországot udvariassan bár, de határozottan felszólította, hogy kétértelmű magatartását az osztrák-magyar-szerb konfliktusban adja fel. Ha Oroszország nem szorítaná Szerbiát arra, hogy engedjen, akkor Ausztria-Magyarország ezt Oroszország részéről ellenséges aktusnak tekintené és megtenné intézkedéseit. Németország, mint Ausztria-Magyarország szövetségese, kész Oroszország vonakodásából, hogy Szerbiára nyomást gyakoroljon, Ausztria-Magyarországgal együtt a konzekvenciákat azonnal levonni. Izvolszkinak oka volt feltenni, hogy az esetben, ha Oroszország a német jegyzéket visszautasítaná, Németország az orosz határon negyvennyolcz óra alatt mozgósítást rendelne el. Másnap, kedden tartották meg azt a minisztertanácsot, melyen ismét az orosz hadsereg állapotát fejtegették. A minisztertanács után elfogadták a német jegyzéket.

Aehrenthal jelentése.

Báró Aehrenthal közös külügyminiszter vasárnap két ízben is megjelent a király előtt. Először délelőtti 10 órakor fogadta a király báró Aehrenthal rövid kihallgatáson; ezuttal a miniszter még nem volt abban a helyzetben, hogy jelentést tegyen a királynak arról, hogy a béke biztosítottnak látszik-e. Csak a délutáni kihallgatás alkalmával jelentette báró Aehrenthal, hogy Anglia ugyszólván az utolsó órában elejtette kifogását, ami a hatalmak megegyezését lehetővé tette. A király e közlést látható örömmel és megelégedéssel fogadta. A külügyminiszter ezután értesítette a minisztérium osztályfőnökeit a létrejött megegyezésről és még az est folyamán hosszabb látogatást tett Crozier francia, Tschirschky német, valamint Avarna herceg olasz nagykövetnél.

Izvolszki lemondott.

A pétervári „Rjecs” és „Brseviya Vjedomosti” jelentik, hogy Izvolszki benyújtotta lemondását és a lemondást a császár elfogadta. A „Novoje Vremja” véleménye szerint a mostani orosz diplomaták utódai nagyon nehéz örökséget vesznek át. Izvolszki esetleges utódai közt első sorban Csarikovot emlegetik.

A „Novoje Vremja” az orosz diplomáciai meghátrálását diplomáciai Csuzimának nevezi s erélyesen követeli, hogy cseréljék ki a diplomáciai képviselőket a külföldön fiata-

labb erővel. Izvolszki állását beavatott körökben tarthatatlannak mondják. Híresztelik, hogy a császár az utolsó kihallgatáson nagyon ridegen bánt vele s keményen megdorgálta, amiért még nyolcz nap multán sem tett jelentést a német kormány javaslatáról, amelyben azt ajánlotta, hogy Oroszország azonnal ismerje el az annexiót.

Angol támadás Oroszország ellen.

A „Temps“ hosszabb cikkben igyekszik bizonyítani, hogy Franciaország a keleti válság folyamán Oroszországhoz való szövetségi viszonyának teljesen kifogástalanul és teljes mértékben felelt meg, épp úgy, amint Anglia is Oroszország oldalán állott. Oroszország azonban önmaga talán túlzott nyomatékkal hangoztatta, hogy nem akarja a háborút. Ehez bizonyára joga volt, de oly tárgyalásokban, amelyekben nem vetjük kardunkat a mérlegbe, rendszeresen vesztesek vagyunk. Izvolszki is erre a tapasztalatra jutott. Franciaország és Anglia sohasem táncoltak Oroszországnak, hogy ismerje el Bosznia annexióját, amint azt Izvolszki négy nap előtt tette. Amidőn Izvolszki erre határozta el magát, Berlin sürgetésére cselekedett. Franciaországot és Angliát ezen elhatározás tekintetében Izvolszki meg sem kérdezte. Amidőn a francia és az angol kormány értesült, hogy Oroszország meghajolt Berlin érveit előtt, nem is voltak meggyőződve arról, hogy rögtön ugyancsak magatartást tanúsítsanak.

Aehrenthal köszönete.

A „Budapesti Tudósító“-t egy báró Aehrenthal külügyminiszter közvetlen környezetébe tartozó magasállású személyiség a következő nyilatkozat közlésére hatalmazta föl:

„A közös külügyminisztériumban az ellentétek békés kiegyenlítése élénk megelégedést keltett. Ausztria-Magyarországnak kezdettől fogva nem volt más célja, mint hogy Szerbiát meggyőzze politikájának téves irányáról és annak szükségességéről, hogy Ausztria-Magyarországgal korrekciós viszonyban álljon. A hatalmaknak előzékeny fáradozása, amelyvel a szerb kormánynak lehetővé tették, hogy irányát megváltoztassa s amely Ausztria-Magyarország nagy mérsékletével s előzékeny udvariasságával összhangban az ellentétek békés kiegyenlítésére vezetett, teljes elismerést és a legmelegebb köszönetet érdemli meg. Az egész akció alatt rendkívüli támogatást talált a külügyminiszter mindkét állam parlamentjének, valamint a közvéleménynek hazafias állásfoglalásában. Különösen megbízható támaszt talált a külügyi hivatal a magyar sajtó állásfoglalásában, amely éppen úgy, mint az osztrák sajtó, az egész idő alatt tanúságot tett kifogástalan magatartásáról s a legőszintébb elismerésre és a legteljesebb köszönetre szolgált reá.“

A szkupstina elfogadta György herceg lemondását.

A szkupstina szombat esti ülésén elfogadta György trónörökös lemondását. Az ülés lefolyása a következő volt:

Jovanovics elnök bejelenti, hogy Novakovics miniszterelnök értesítette a trónörökös lemondásáról és megkérte, hogy a tárgyat tűzze ki a szkupstina napirendjére. Novakovics miniszterelnök felolvassa György trónörökös lemondó levelét, a tegnapi koronatanács jegyzőkönyvét, valamint a királynak a miniszterelnökhöz intézett kézirátát, amely konstatálja György trónörökös abdikációját és azon királyi akaratot ad kifejezést, hogy Sándor kir. herceg proklamáltassék trónörökössé. Ezen okiratok felolvasását néma csendben hallgatják végig. Hirtelen a közeli templom tornyáról harangszó hallatszik, mi az összes jelenlévőkre mély benyomást tesz.

Jovanovics elnök kijelenti, hogy szükséges az, hogy a népképviselőt is állást foglaljon a trónörökös lemondása ügyében. Épp ezért azt indítványozza, hogy a szkupstina a miniszterelnök által felolvasott okiratokat vegye tudomásul. Ezen indítványt minden oldalon helyesléssel fogadták. Miközben Jovanovics elnök konstatálja, hogy indítványát

elfogadták, Markovics ifju-radikális képviselő izgatott hangon felkiált:

— Ez alkotmányellenes! A szkupstina ily módon nem intézheti el ezt a kérdést!

Novakovics miniszterelnök: Önt nem illeti a szó, az ügy el van intézve!

Markovics kijelenti, hogy az elnök nem adta meg neki a szólásjogot, tehát nem is fog beszélni, annál is inkább, mert a szkupstina ténye alkotmányellenes és éppen ezért csak ennek megállapítására szorítkozik.

Ezután a szkupstina az összes szavazatokkal Markovics ifju-radikális képviselő szavazata ellenében elfogadta a tegnapi koronatanács jegyzőkönyvét, amely György trónörökösnek Sándor herceg javára történt lemondását tartalmazza.

Markovics tiltakozott a szkupstina eljárása ellen, amelyet alkotmányellenesnek mondott. Miután a szkupstina a tiltakozás dacára megmaradt határozata mellett, a trónörökös lemondása most már befejezett tény.

Péter király proklamációja.

A szerb hivatalos lapnak tegnap délután megjelent külön kiadása Péter királynak a szerb néphez tegnap intézett következő proklamációját közli:

„Fiam, György herceg, az eddigi trónörökös, szükségesnek látta, hogy a trónörökös jogairól és prerogatívájáról, amelyek az ország alkotmánya értelmében, mint legidősebb fiamat megillették, lemondjon és e lemondását megváltozhatlan elhatározásnak jelentse ki. Éppen ezért minisztertanácsom meghallgatása után, a szkupstina elnöksége, az államtanács elnöke és a semmitőszék elnöke jelenlétében elhatároztam, hogy György trónörökös lemondását elfogadom és a trónörökös jogait és prerogatíváját, kapcsolatban az elsőszülött jogaival, az országos alkotmánynak megfelelően átruházom ifjabb fiamra, Sándor hercegre, amennyiben azt trónörökösömmé proklamálom. Amidőn ezt tudomására hozom a szerb népnek, benső imát intézek Istenhez, adná áldását családomra és minden szeretett alattvalómra. Péter.“

A proklamációt az összes miniszterek aláírták.

A hivatalos lap továbbá közli a tegnapi koronatanács jegyzőkönyvét és György trónörökös lemondólevelét, a király kézirátát Novakovics miniszterelnökhöz, ugyancsak a szkupstinának azt a kijelentését, amelyben az a trónörökös rendjének ezen megváltoztatását tudomásul veszi.

Az új szerb trónörökös.

Tragikusnak mondják azt a jelenetet, amely akkor játszódott le, amikor Sándor herceget értesítették, hogy György trónörökös az ő javára lemondott a trónra való igényéről. A fiatal herceg könyekre fakadt és ezt mondta:

— Ennek nem szabad megtörténnie. Tudom, hogy az emberek arról beszélnek, hogy bátyámmal rossz viszonyban állok és hogy egyesek arra törekzenek, hogy köztünk viszályt szítsanak, de ez nem fog nekik sikerülni, mert én is Karagyorgyevics vagyok.

Amikor azután felvilágosították, hogy attól a pillanattól kezdve, amelyben bátyja lemondása perfekté válik, neki kötelessége lesz, hogy az új helyzettel megbarátkozzék, Sándor herceg ismét zokogni kezdett és ezenvedélyesen kifakadt:

— Nem, én kitartok György bátyám mellett. Én szeretem őt és csodálattal tekintek fel hozzá. Ő valódi Karagyorgyevics és ha ő méltatlan a szerb trónra, úgy én még inkább vagyok az. Abszurd állítás, hogy ő gyilkos. Bátyám trónját semmi áron sem akarom elfoglalni. Neki kell királynak lennie, hogy reszkessenek azok az ördögök.

A lemondás után.

A király nagyon leverte fiának a trónöröklésről való lemondása. A konakban a lemondás elfogadásakor megrázó jelenetek történtek. A király, aki mélyen meg volt indulva, többször megjellette György herceget és mind a

két arcát megcsókolta. A palotából György herceg az orosz követségre sietett öcséséhez, az új trónörököshöz. György herceg berohant az orosz követ fogadótermébe s a két herceg sírva ölelte meg egymást. György megmondta öcsésének, hogy lemondott és a koronatanács elfogadta lemondását.

Egynéhány lap figyelmezteti a kormányt, hogy jó lesz Sándor herceget gondosabban nevelni, mint György herceget. A volt trónörökös franciaországi egyetemre készül berátkozni, öcsése pedig visszamegy Pétervárra a hadapródiskolába.

Nisben, Kragujeváczban, Kraljevóban és a krusováezi helyörségen sok tiszt táviratot fogalmazott meg, amelyekben gratulálnak Sándor trónörökösnek s azt a reménységüket fejezték ki, hogy nemsokára ő lesz a király. Nisben a tisztek gyűlést tartottak és követelték, hogy Péter király mondjon le. A hadügyminiszter öt tiszt ellen vizsgálatot rendelt el és valamennyiüket le is tartóztatta.

Inog a szerb trón.

Belgrádban már tegnapelőtt este óta híre terjedt, hogy a kormány arra igyekszik Péter királyt birni, hogy Sándor herceg javára a trónról mondjon le. Más verzió szerint a kormány a szkupstinával egyetértőleg az egész Karagyorgyevics-dinasztiának a trónról való lemondását kívánja és állítólag már az angol királyhoz is fordultak, hogy angol királyi herceget jelöljön ki a szerb trónra. Hír szerint Albert connaughti hercegről van szó. Hír jár, hogy Anglia is azt a barátságos tanácsot adta Péter királynak, hogy ő is mondjon le a trónról fia, Sándor herceg javára. Anglia ez esetben elvállalja a kezeséget egy kölcsön felvételére, amelyből a trónjától megfosztott király apanást kap. E hírekkel szemben Belgrádból illetékes helyről jelentik, hogy a „Pravda“ által tegnap regisztrált azon hír, hogy Péter király és a kormány tárgyalásokat folytat a Karagyorgyevics-dinasztia visszalépéséről, — mint mértékadó helyen kijelentik — minden alapot nélkülöz.

Szerbia leszerelése.

A szerb kormány lerendelte a külföldi cégeknek a szerződésileg rendelt hadiszerek szállítását s el van rá készülve, hogy különösen belga gyárak kártérítést fognak követelni. Prizrendbe, ahol nagyobb önkéntes-csapat gyülekezett össze és éppen készült utnak indulni Belgrád felé, a hadügyminiszter és az országos honvédelmi bizottság utasítást küldött, hogy az önkéntesek ne induljanak el.

Politikai körökben igen nagy az elkeseredés Izvolszki ellen. A szerb kormány tagjai tömegesen kapnak névtelen leveleket a vidékről, amelyekben fenyegetik őket, hogy bombától fognak meghalni. A kormány óvintézkedéseket rendelt el.

A szerb kereskedelmi szerződés ügye.

A külügyminisztériumban ma tartották a kereskedelmi és vámkonferenciát, amelyen megvitatták a szerb kereskedelmi szerződés ügyét. Az ideiglenes szerződés e hónap 31-én lejár és ha a monarchia nem akar Szerbiával április elsejétől fogva kereskedelem-politikai vacuumot, akkor újabb, ideiglenes megállapodásra kell jutnia Szerbiával. Az osztrák kormánynak felhatalmazási törvény van birtokában, amelynek segítségével a legtöbb kedvezményezés alapján ideiglenes szerződésre léphet Szerbiával. Valószínűleg élni is fog e jogával a kormány.

A boszniai katonák hazabocsátása.

A boszniai és hercegovinai határ biztosítására szükséges csapatállomány vezetői a behívottak családjaira való tekintettel és a hadvezetőség költségvetési terheinek csökkentése végett belátható időn belül megkezdik a tartalékosok elbocsátását. Nem fogják az összes behívottakat és az összes korszályokat egyszerre visszahívni, hanem az elbocsátás csak a rendszeres vasuti forgalom fentartásával történhetik. Mindenekelőtt azt a legénységet bocsátják el,

amelyet két évi rendes szolgálatának a kitöltése után visszatartottak.

Azután azok a póttartalékosok kerülnek sorra, akiket októberben nyolcz heti kiképzésre hívtak be, aminek megtörténte után csapattestiknél maradtak. Végül pedig a többi póttartalékosokat turnusokban, behívásuk sorrendjében boosátják el. A tegnapi és mai behívások már egészen rendes jellegűek és a tavaszi fegyvergyakorlatok elvégzése ezéjából történtek.

Györgyöt lemondatták.

A kormány lapjai élükön, a Samo Uprával ugy iparkodnak feltüntetni György hercegrenek a trónöröklésről való lemondását, mintha áldozatot akart volna hozni hazájának, de az ellenzék lapok nyíltan megírják, hogy György herceget a kormány megfenyegette és a király a miniszterelnök és a hadügyminiszter segítségével kényszerítette a lemondásra. E leírások szerint megrázóan drámai jelenetek történtek a konakban. A király kérte fiát, hogy legyen tekintettel hazájának szomorú sorsára, és gondolja meg, hogy az egész dinasztia fennmaradása forog kockán, Szerbia mindent elveszthet, de nincs mit nyernie. A trónörökös hajthatatlan maradt s egyre azt felelte, hogy a háboru diadalt hozhat s akkor minden jóra fordul. Ekkor a király a konakba hivatta Novakovic miniszterelnököt és Zivkovic hadügyminisztert, akik megmagyarázták a trónörökösnek, hogy Szerbia csak biztos vereségre számíthat. Időközben Milovanovic is a konakba jött s kerekén megmondta a trónörökösnek, hogy Oroszország támogatására nem lehet számítani, a hadügyminiszter pedig nagyobb nyomatékosan kedvéért kifejtette neki, hogy milyen hatalmas katonai készülődéseket tett Ausztria-Magyarország s azokkal szemben Szerbia fegyveres hadereje elenyésző csekélység. Amikor ez sem használt, a miniszterek figyelmeztették a trónörökösöt, hogy egy esetleges háboru Szerbiának anyagi romlására vezetne és az uralkodó nemzetközi konstellációk közepette könnyen megeshetik, hogy Ausztria-Magyarország nemcsak elkepálja, hanem annektálni is fogja Szerbiát. A király még egyszer lelkére kötötte fiának, hogy mondjon le a trónöröklésről, mert ez az egyetlen módja a menekülésnek s végre György herceg megírta levelét Novakovic miniszterelnöknek.

Péter király levele.

Egy római távirat szerint Péter király levelében megírta Viktor Emánuel királynak, hogy családjával együtt elhagyja Szerbiát. Fiaival és leányával Rómába akar költözködni s megelőzőleg felszólítja népét, hogy Európa segítségével válasszon új királyt. Ebben a levelében azt írta Péter király, hogy Mirko montenegrói herceget fogja utódnak ajánlani, mire Viktor Emánuel király azt ajánlotta, hogy fiát, Sándor herceget proklamálja királynak.

KÜLFÖLD.

Az osztrák vasutak államosítása. A birodalmi törvénytar holnap megjelenő száma közli az osztrák vasutársaságok, nevezetesen a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság és a társaság vagyona egyéb alkatrészeinek, az osztrák északnyugati vasut és végül a dél-észak-német összekötő vasutnak az állam által történt megvásárlására vonatkozó törvényt. Ezzel a három vasut államosítása 1908. év január 1-ére visszaható hatállyal perfektuálódott. Minthogy az államosított vasutak üzemének azonnal átvétele keresztülvihetőnek látszik, az érdekeltektől vasutársaságok az államosítási egyezményre vonatkozó megegyezés alapján felszólítottak, hogy a vasutak üzemét és igazgatását, valamint a többi az állam birtokába átmenő vagyoni alkatrészek igazgatását egyelőre államköltségen folytassák.

Megegyezésünk Törökországgal. A török kamara külügyi bizottsága tegnap fejezte be az entente-jegyzőkönyv megvitatását. A bizottság a jegyzőkönyvet alaposan tanulmányozta és tekintettel arra, hogy az ügy európai kérdést képez, hogy az annexiót a hatalmak lényegében, Oroszország pedig már hivatalosan elismerték, hogy a portának legnagyobb figyelmet kell a belpolitikai kérdésekre fordítani, hogy a jegyzőkönyv elvetése politikai

bonyodalmakra vezethet, — elhatározta, hogy a kamarának ily értelmű határozatot fog javasolni. A lap azt hiszi, hogy a jegyzőkönyvet titkos ülésben fogja a kamara tárgyalni. Kétségtelennek tartja azonban, hogy elfogadják. Rifaat basa, török külügyminiszter, ki vasárnap ismételt tanácskozott Ashrenthal báró közös külügyminiszterrel, vasárnap este 6 órakor Konstantinápolyba utazott. Ausztria-Magyarország és Törökország között teljes az egyetértés.

Rifaat pasa ma nejevel az orient-express vonaton keresztülutazott Szófián. Ugyanezzel a vonattal Liapcev kereskedelmi miniszter is Konstantinápolyba utazott.

Tittoni kijelentése. Az olasz kamara mai ülésén Brunialti képviselő interpellációjára válaszul Tittoni külügyminiszter megerősíti a trieszti olasz egyetem ügyében a kamara előtt már régebben tett kijelentését, melyhez csak azt jegyzi meg, hogy ha az ez ügyben táplált remények nem valósulnának meg, ezt igen sajnálná, mert elmulasztának egy alkalmat, mely a két nép lelkeit közelebb hozná egymáshoz, sokkal inkább, aminthogy ezt a kormányok politikája teheti. A miniszter kijelenti, hogy nem szándékozik ma ismét a Balkán-kérdésről szólni, annál is inkább, mert az utóbbi események által teremtett helyzet még súlyos és kényes, csak arra akar emlékeztetni, hogy a különböző európai államok magatartása a legjobban igazolja politikájának helyességét. A védelem szükségét illetőleg felesleges minden vita, mert semminő nő kormány nem vihet jó külpolitikát erőteljes hadsereg és erős tengerészet nélkül. Ő ezt már ismételtén kifejtette és most ismétli, hogy a kormány szándékában áll a kamarában a szükséges intézkedésekről javaslatokat tenni. A hadügyminiszter és a tengerészeti miniszterek ki fogják fejteni, hogy mily intézkedések ezek. (Helyeslés.) Casana hadügyminiszter kijelenti, hogy az olasz hadsereg eléggé erős, hogy a nemzet lobogójának becsületét megvédje. Senki sem kétkelhet annak szükségességében, hogy a védelem a katonai szervezetek megfelelő kifejlesztése révén jellemezhető. Ha a kormány kénytelen lesz új hitelt kérni, ezt mielőbb megteszi és a parlament nagy hazafiságával bizonyára nem fogja azt megtagadni. (Helyeslés.) Mirabello tengerészeti miniszter kijelenti, hogy az új költségvetés új hiteleket vesz fel, hogy a hadihajók és dockok építése meggyorsíttassék és a tengerészet összes szükségleteiről kielégítő módon lehessen gondoskodni.

Bülow a helyzetről.

Budapest, márczius 29.

Bülow kancellár a birodalmi gyűlés mai ülésén hosszabb beszédében foglalkozott a szerb bonyodalommal. A kancellár mindenekelőtt visszautasította azt a gyanúsítást, mintha Németország nem támogatta volna kellő időben Ausztria-Magyarország politikáját. A kancellár okmányokkal igazolta, hogy a német kormány közvetlenül az annexió után tudatta az angol és orosz külügyi hivatalokkal, hogy Németország teljes erejével támogatja a monarchiát és azonosítja magát annak minden törekvésével. A kancellár beszéde után megindult vitában a szónokok kivétel nélkül helyeselték Németország magatartását, mely szilárdan kitartott szövetségi sere mellett.

Németország magatartása.

A birodalmi kancellár beszéde a következő volt:

Az angol királyi pár berlini látogatása és szíves fogadtatása, azzal a visszhanggal együtt, amelyet a látogatás Angliában keltett, megmutatták, mily szükséges mindkét népre, hogy a békés munkálkodás terén versenyezzen. A Marokkóra vonatkozó egyezmény Franciaországnak Marokkóban nem jelentéktelen politikai befolyást, Németországnak a kereskedelem tekintetében szabadságot biztosít. Tárgyi szempontunk és kérdésben mindig ugyanaz volt, csak a módszert változtattuk. A káröröm politikája ma senkinek és semmitem sem használ. Az egyezmény átlátszó politikánk eredménye. A birodalmi kancellár ezután beszédében ellene fordul azon legendának, mintha cleinte ingadozott volna azon kérdés tekintetében, hogy Németország milyen álláspontot foglaljon el Bosznia és Herzegovina annexiójánál szemben. A birodalmi kancellár hosszabb közléseket tett az aktákból és felolvasta az annexió kibírdetése előtt egy nappal a bécsi nagykövethoz intézett instrukciót, amelyben a megbízható magatartást természetes lojalitásnak minősítette, valamint a következő napon

Londonba adott instrukciót, amely utasította a nagykövetet, hangsúlyozza az ottani kormány előtt, hogy Németország egyrésztől őszinte rokonszenvvel viseltetik az ifju-török mozgalom iránt, másrésztől szövetségeseit nehéz helyzetében nem hagyják cserben.

Október 13-án a birodalmi kancellár közölte Londonnal, hogy Magyarország, épp oly kevéssé, mint Ausztria-Magyarország, nem hajlandó a konferencián az annexió megvitatásának tért engedni és ugyanazon napon tudatta Béccsel, hogy Vilmos császár, lántorilhallan barátsággal viseltetvén Ferencz József császár és király iránt, a szövetségi köteleesség teljesítésének politikáját helyesli és hogy Ausztria-Magyarország súlyos komplikációk esetén is számíthat Németország segítségére. Igazságtalan az a szemrehányás, hogy Németország túlzott buzgalommal támogatta Ausztria-Magyarország ügyét és idegen érdekekért szükségtelenül veszélynek tette ki magát. Bismarckra ez a szemrehányás nem támaszkodhatnék. Bismarck 1888-ban azt mondta, hogy Ausztria-Magyarország, ha cserben hagyják, elidegenedik és a megbízhatatlan szövetség ellenségeihez fog csatlakozni. Ausztria-Magyarország támogatása német érdek. (Helyeslés.) Ha Ausztria-Magyarországot nem támogattuk volna, rövid idő múlva a hatalmak ugyanazon csoportjával állunk volna szemben, amely elől Ausztria-Magyarországnak kellett volna visszavonulnia. (Megújuló helyeslés.)

Németország kevéssé nyílt támogatása felbátoríthatott volna ily kísérletekre, amelyek Ausztria-Magyarország diplomáciai vereségét okozták volna. Ez pedig Németország helyzetét is gyöngyítette és a sulyt, amelyet a két szövetséges közösen képvisel, csökkentette volna. (Tetszés és helyeslés.)

A monarchia részén az igazság.

Eppen Ausztria-Magyarországgal való szilárd öszetartás emimens biztosítékát képezi a békének. A szövetségi szerződés publikálása annak idején megnyugtatóan hatott. Ma annak konstatálása, hogy a szövetség erőben nem veszített, ugyanily hátsást kelthet. A németek, mondja a birodalmi kancellár, mindenkor igazságos ügyet szeretnek pártolni. Német vonás az is, igazságosnak tartani egy ügyet, mert ez a gyengébb. Ez alkalommal eskrupulusok teljesen feleslegesek. Szerbiával való konfliktusában az igazság Ausztria-Magyarország részén van. (Helyeslés.) Az annexió legutolsó lépésfoka a hatalmak részéről elismerésben részesült politikai és kulturális munkának. A két tartomány osztrák-magyar közigazgatása fényes kulturmunka.

Ausztria-Magyarország az országra való jogát állandó munkával szerelte meg. A Törökországgal folytatott tárgyalásokkal a formális jog is kielégítést nyert. Mindkét fél joggal örülhet az államfértői bölcseségről tanuskodó megegyezésnek. (Helyeslés.) A többi szignatárius hatalom formális elismerése nem maradhat el. Szerbia placet-je felesleges. Ezt az önhitt feltevést Ausztria-Magyarország kezdettől fogva joggal utasította vissza minden formában. Szerbia igényei nem jogosak. Fegyverkezéseivel veszélyes játékot üz. Ha nem is kívánatos, hogy Szerbia miatt az európai béke veszélybe kerüljön, ebből egyáltalában nem következik, hogy Ausztria-Magyarország vagy Törökország engedjen Szerbia politikai aspirációinak. Súlyos felelősség nehezedik azokra, akik hozzájárulnak a szerb aspirációk bármiképpen való bátorításához. (Helyeslés.) Európa békevégyődése elég erős, hogy a világ-háborut megakadályozza.

Németország szerepe.

Az orosz politika vezetői, különösen Miklós ezár legújában tanúsított magatartásukkal az összes békebarátok közönétét érdemelték ki. (Bravokiáltások.) Németországnak mindjárt kezdettől fogva sem voltak elvi aggodalmai a konferencia ellen, ha azon az összes hatalmak résztvesznek és előzőleg a vitás pontokról megegyeznek, ha tehát a program pontosan meg lesz állapítva és körvonalazva.

Szemből a szemrehányással, hogy Németország nem fejtett ki közvetítő tevékenységet, a birodalmi kancellár azt mondta, hogy Németország, amennyire a közvetítésre alap kínálkozott, Bécs és Konstantinápoly, valamint Bécs és Pétervár között ebben a szellemben működött. Saját érdekeink és Ausztria-Magyarország iránti lojalitás határt szabtak a közvetítő tevékenységnek. Németország története óvatosságra int a közvetítések tekintetében. Bismarck vezérlő gondolata a berlini kongresszuson az volt, hogy Európát a háborutól megkímélje. Ez sikerült Bismarcknak, Németország azonban ezáltal a viszálykodók haragját és bizalmatlanságát vonta maga után. Régi, csaldótt remények romjait dobták felénk. Németország, amely a békét fenntartotta, röviddel a kongresszus után a háboru veszélye előtt állott. Németország híven áll Ausztria-Magyarország mellett és így védi meg saját érdekeit is. Így biztosítja legjobban a békét. Nem tessék és nem fogunk tenni egyetlen lépést, sem, amely szilárd elszántságunkkal nem volna összeegyeztethető vagy arra nézve a legcsekélyebb kétséget is hagyhatná fenn. Osztrák-magyar életérdek.

labb erővel. Izvolszki állását beavatott körökben tarthatatlannak mondják. Híresztelik, hogy a csár az utolsó kihallgatáson nagyon ridegen bánt vele s keményen megdorgálta, amiért még nyolcz nap multán sem tett jelentést a német kormány javaslatáról, amelyben azt ajánlotta, hogy Oroszország azonnal ismerje el az annexiót.

Angol támadás Oroszország ellen.

A „Temps“ hosszabb cikkben igyekszik bizonyítani, hogy Franciaország a keleti válság folyamán Oroszországhoz való szövetségi viszonyának teljesen kifogástalanul és teljes mértékben felelt meg, épp úgy, amint Anglia is Oroszország oldalán állott. Oroszország azonban önmaga talán tulzott nyomatékkal hangoztatta, hogy nem akarja a háborút. Ehez bizonyára joga volt, de oly tárgyalásokban, amelyekben nem vetjük kardunkat a mérlegbe, rendszeren vesztesek vagyunk. Izvolszki is erre a tapasztalatra jutott. Franciaország és Anglia sohasem tanácsolta Oroszországnak, hogy ismerje el Bosznia annexióját, amint azt Izvolszki négy nap előtt tette. Amidőn Izvolszki erre határozta el magát, Berlin sürgetésére cselekedett. Franciaországot és Angliát ezen elhatározás tekintetében Izvolszki meg sem kérdezte. Amidőn a francia és az angol kormány értesült, hogy Oroszország meghajolt Berlin érve előtt, nem is voltak meggyőződve arról, hogy rögtön ugyanily magatartást tanúsítsanak.

Aehrenthal köszönete.

A „Budapesti Tudósító“-t egy báró Aehrenthal külügyminiszter közvetlen környezetébe tartozó magasállású személyiség a következő nyilatkozat közlésére hatalmazta föl: „A közös külügyminisztériumban az ellentétek békés kiegyenlítése élnék megelégedést keltett. Ausztria-Magyarországnak kezdettől fogva nem volt más célja, mint hogy Szerbiát meggyőzze politikájának téves irányáról és annak szükségességéről, hogy Ausztria-Magyarországgal korrekt viszonyban álljon. A hatalmaknak előzékeny fáradozása, amelyvel a szerb kormánynak lehetővé tették, hogy irányát megváltoztassa s amely Ausztria-Magyarország nagy mérséklétével s előzékeny udvariasságával összhangban az ellentétek békés kiegyenlítésére vezetett, teljes elismerést és a legmelegebb köszönetet érdemli meg. Az egész akció alatt rendkívüli támogatást talált a külügyminiszter mindkét állam parlamentjének, valamint a közvéleménynek hazafias állásfoglalásában. Különösen megbízható támaszt talált a külügyi hivatal a magyar sajtó állásfoglalásában, amely épp úgy, mint az osztrák sajtó, az egész idő alatt tanúságot tett kifogástalan magatartásáról s a legőszintébb elismerésre és a legteljesebb köszönetre szolgált rá.“

A szkupstina elfogadta György herceg lemondását.

A szkupstina szombat esti ülésén elfogadta György trónörökös lemondását. Az ülés lefolyása a következő volt:

Jovanovics elnök bejelenti, hogy Novakovics miniszterelnök értesítette a trónörökös lemondásáról és megkérte, hogy a tárgyat tűzze ki a szkupstina napirendjére. Novakovics miniszterelnök felolvassa György trónörökös lemondó levelét, a tegnapi koronatanács jegyzőkönyvét, valamint a királynak a miniszterelnökhöz intézett keziratát, amely konstatálja György trónörökös abdikációját és azon királyi akaratnak ad kifejezést, hogy Sándor kir. herceg proklamáltassék trónörökössé. Ezen okiratok felolvasását néma csendben hallgatják végig. Hirtelen a közeli templom tornyáról harangszó hallatszik, mi az összes jelenlévőkre mély benyomást tesz.

Jovanovics elnök kijelenti, hogy szükséges az, hogy a népképviselőt is állást foglaljon a trónörökös lemondása ügyében. Épp ezért azt indítványozza, hogy a szkupstina a miniszterelnök által felolvasott okiratokat vegye tudomásul. Ezen indítványt minden oldalon helyesléssel fogadták. Miközben Jovanovics elnök konstatálja, hogy indítványát

elfogadták, Markovics ifju-radikális képviselő izgatott hangon felkiált:

— Ez alkotmányellenes! A szkupstina ily módon nem intázheti el ezt a kérdést!

Novakovics miniszterelnök: Önt nem illeti a szó, az ügy el van intézve!

Markovics kijelenti, hogy az elnök nem adta meg neki a szólásjogot, tehát nem is fog beszélni, annál is inkább, mert a szkupstina ténye alkotmányellenes és éppen ezért csak ennek megállapítására szorítkozik.

Ezután a szkupstina az összes szavazatokkal Markovics ifju-radikális képviselő szavazata ellenében elfogadta a tegnapi koronatanács jegyzőkönyvét, amely György trónörökösnek Sándor hercegre javára történt lemondását tartalmazza.

Markovics tiltakozott a szkupstina eljárása ellen, amelyet alkotmányellenesnek mondott. Miután a szkupstina a tiltakozás dacára megmaradt határozata mellett, a trónörökös lemondása most már befejezett tény.

Péter király proklamációja.

A szerb hivatalos lapnak tegnap délután megjelent külön kiadása Péter királynak a szerb néphez tegnap intézett következő proklamációját közli:

„Fiam, György herceg, az eddigi trónörökös, szükségesnek látta, hogy a trónörökös jogairól és prerogatívájáról, amelyek az ország alkotmánya értelmében, mint legidősebb fiamat megillették, lemondjon és e lemondását megváltozhatlan elhatározásnak jelentse ki. Éppen ezért minisztertanácsom meghallgatása után, a szkupstina elnöksége, az államtanács elnöke és a semmitőszék elnöke jelenlétében elhatároztam, hogy György trónörökös lemondását elfogadom és a trónörökös jogait és prerogatíváját, kapcsolatban az elsőszülött jogaival, az országos alkotmánynak megfelelően átruházom ifjabb fiamra, Sándor hercegre, amennyiben azt trónörökössé proklamálom. Amidőn ezt tudomására hozom a szerb népek, benső imát intézek Istenhez, adná áldását családomra és minden szeretett alattvalómra. Péter.“

A proklamációt az összes miniszterek aláírták.

A hivatalos lap továbbá közli a tegnapi koronatanács jegyzőkönyvét és György trónörökös lemondólevelét, a király keziratát Novakovics miniszterelnökhöz, ugyszintén a szkupstinának azt a kijelentését, amelyben az a trónöröklés rendjének ezen megváltoztatását tudomásul veszi.

Az új szerb trónörökös.

Tragikusnak mondják azt a jelenetet, amely akkor játszódott le, amikor Sándor herceget értesítették, hogy György trónörökös az ő javára lemondott a trónra való igényéről. A fiatal herceg könyekre fakadt és ezt mondta:

— Ennek nem szabad megtörténnie. Tudom, hogy az emberek arról beszélnek, hogy bátyámmal rossz viszonyban állok és hogy egyesek arra törek-szenek, hogy köztünk viszályt szítsanak, de ez nem fog nekik sikerülni, mert én is Karagyorgyevics vagyok.

Amikor azután felvilágosították, hogy attól a pillanattól kezdve, amelyben bátyja lemondása perfekté válik, neki kötelessége lesz, hogy az új helyzettel megbarátkozzék, Sándor herceg ismét zokogni kezdett és szenvedélyesen kifakadt:

— Nem, én kitarok György bátyám mellett. Én szeretem őt és csodálattal tekintek fel hozzá. Ő valódi Karagyorgyevics és ha ő méltatlan a szerb trónra, úgy én még inkább vagyok az. Abszurd állítás, hogy ő gyilkos. Bátyám trónját semmi áron sem akarom elfoglalni. Neki kell királynak lennie, hogy reszkessenek azok az ördögök.

A lemondás után.

A király nagyon leverte fiának a trónöröklésről való lemondása. A konakban a lemondás elfogadásakor megrázó jelenetek történtek. A király, aki mélyen meg volt indulva, többször megjellelte György herceget és mind a

két arcát megcsókolta. A palotából György herceg az orosz követségre sietett öccséhez, az új trónörököshöz. György herceg berohant az orosz követ fogadótermébe s a két herceg sírva ölelte meg egymást. György megmondta öccsének, hogy lemondott és a koronatanács elfogadta lemondását.

Egynehány lap figyelmezteti a kormányt, hogy jó lesz Sándor herceget gondosabban nevelni, mint György herceget. A volt trónörökös franciaországi egyetemre készül berátkozni, öccse pedig visszamegy Pétervárra a hadapródiskolába.

Nisben, Kragujeváczban, Kraljevóban és a krusováci helyörségen sok tiszt táviratot fogalmazott meg, amelyekben gratulálnak Sándor trónörökösnek s azt a reménységüket fejezték ki, hogy nemsokára ő lesz a király. Nisben a tisztek gyűlést tartottak és követelték, hogy Péter király mondjon le. A hadügyminiszter öt tiszt ellen vizsgálatot rendelt el és valamennyiüket le is tartóztatta.

Inog a szerb trón.

Belgrádban már tegnapelőtt este óta híre terjedt, hogy a kormány arra igyekszik Péter királyt birni, hogy Sándor hercegre javára a trónról mondjon le. Más verzió szerint a kormány a szkupstinával egyetértőleg az egész Karagyorgyevics-dinasztiának a trónról való lemondását kívánja és állítólag már az angol királyhoz is fordultak, hogy angol királyi herceget jelöljön ki a szerb trónra. Hir szerint Albert connaughti hercegről van szó. Hír jár, hogy Anglia is azt a barátságos tanácsot adta Péter királynak, hogy ő is mondjon le a trónról fia, Sándor hercegre javára. Anglia ez esetben elvállalja a kezességet egy kölcsön fölvételére, amelyből a trónjától megfosztott király apanást kap. E hírekkel szemben Belgrádból illetékes helyről jelentik, hogy a „Pravda“ által tegnap regisztrált azon hír, hogy Péter király és a kormány tárgyalásokat folytat a Karagyorgyevics-dinasztia visszalépéséről, — mint mértékadó helyen kijelentik — minden alapot nélkülöz.

Szerbia leszerelése.

A szerb kormány lerendelte a külföldi cégekkel szerződésileg rendelt hadiszerek szállítását s el van rá készülve, hogy különösen belga gyárak kártérítést fognak követelni. Prizrend-be, ahol nagyobb önkéntes-csapat gyülekezett össze és éppén készült utnak indulni Belgrád felé, a hadügyminiszter és az országos honvédelmi bizottság utasítást küldött, hogy az önkéntesek ne induljanak el.

Politikai körökben igen nagy az elkeseredés Izvolszki ellen. A szerb kormány tagjai tömegesen kapnak névtelen leveleket a vidékről, amelyekben fenyegetik őket, hogy bombát fognak meghalni. A kormány óvintézkedéseket rendelt el.

A szerb kereskedelmi szerződés ügye.

A külügyminisztériumban ma tartották a kereskedelmi és vámkonferenciát, amelyen megvitatták a szerb kereskedelmi szerződés ügyét. Az ideiglenes szerződés e hónap 31-én lejár és ha a monarchia nem akar Szerbiával április elsejétől fogva kereskedelem-politikai vacuumot, akkor újabb, ideiglenes megállapodásra kell jutnia Szerbiával. Az osztrák kormánynak felhatalmazási törvény van birtokában, amelynek segítségével a legtöbb kedvezményezés alapján ideiglenes szerződésre léphet Szerbiával. Valószínűleg élni is fog e jogával a kormány.

A boszniai katonák hazabocsátása.

A boszniai és hercegovinai határ biztosítására észükséges csapatállomány vezetői a behívottak családjaira való tekintettel és a hadvezetés költségvetési terheinek csökkentése végett belátható időn belül megkezdik a tartalékosok elbocsátását. Nem fogják az összes behívottakat és az összes korosztályokat egyszerre visszahívni, hanem az elbocsátás csak a rendszeres vasúti forgalom fentartásával történhetik. Mindenekelőtt azt a legénységet bocsátják el,

amelyet két évi rendes szolgálatának a kitöltése után visszatartottak.

Azután azok a póttartalékosok kerülnek sorra, akiket októberben nyolcz heti kiképzésre hívtak be, aminek megtörténte után csapattestiknél maradtak. Végül pedig a többi póttartalékosokat turnusokban, behívásuk sorrendjében boosátják el. A tegnapi és mai behívások már egészen rendes jellegűek és a tavaszi fegyvergyakorlatok elvégzése céljából történtek.

Györgyöt lemondatták.

A kormány lapjai élükön, a Samo Uprával egy iparkodnak feltüntetni György hercegnék a trónöröklésről való lemondását, mintha áldozatot akart volna hozni hazájának, de az ellenzék lapok nyíltan megírják, hogy György herceget a kormány megfenyegette és a király a miniszterelnök és a hadügyminiszter segítségével kényszerítette a lemondásra. E leírások szerint megrázóan drámai jelenetek történtek a konokban. A király kérte fiát, hogy legyen tekintettel hazájának szomorú sorsára, és gondolja meg, hogy az egész dinasztia fennmaradása forog kockán, Szerbia mindent elveszthet, de nincs mit nyernie. A trónörökös hajthatatlan maradt s egyre azt felelte, hogy a háboru diadalt hozhat s akkor minden jóra fordul. Ekkor a király a konokba hívatta Novakovic miniszterelnököt és Zsivkovic hadügyminiszterét, akik megmagyarázták a trónörökösnek, hogy Szerbia csak biztos vereségre számíthat. Időközben Milovanovic is a konokba jött s kerekén megmondta a trónörökösnek, hogy Oroszország támogatására nem lehet számítani, a hadügyminiszter pedig nagyobb nyomtatékoság kedvéért kifejtette neki, hogy milyen hatalmas katonai készülődéseket tett Ausztria-Magyarország az azokkal szemben Szerbia fegyveres hadereje elenyésző csekélység. Amikor ez sem használt, a miniszterek figyelmeztették a trónörökösöt, hogy egy esetleges háboru Szerbiának anyagi romlására vezetne és az uralkodó nemzetközi konstellációk közepette könnyen megeshetik, hogy Ausztria-Magyarország nemcsak okkupálja, hanem annektálni is fogja Szerbiát. A király még egyszer lelkére kötötte fiának, hogy mondjon le a trónöröklésről, mert ez az egyetlen módja a menekülésnek s végre György herceg megírta levelét Novakovic miniszterelnöknek.

Péter király levele.

Egy római távirat szerint Péter király levelében megírta Viktor Emánuel királynak, hogy családjával együtt elhagyja Szerbiát. Fiaival és leányával Rómába akar költözködni s megelőzőleg felszólítja népét, hogy Európa segítségével válasszon új királyt. Ebben a levelében azt írta Péter király, hogy Mirko montenegrói herceget fogja utódlal ajánlani, mire Viktor Emánuel király azt ajánlotta, hogy fiát, Sándor herceget proklamálja királynak.

KÜLFÖLD.

Az osztrák vasutak államosítása. A birodalmi törvénytar holnap megjelenő száma közli az osztrák vasutársaságok, nevezetesen a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság és e társaság vagyona egyéb alkatrészeinek, az osztrák északnyugati vasut és végül a dél-északi-német összekötő vasutnak az állam által történt megvásárlására vonatkozó törvényt. Ezzel a három vasut államosítása 1908. év január 1-ére visszaható hatállyal perktuálódott. Minthogy az államosított vasutak üzemének azonnal átvétele keresztülvihetőnek látszik, az érdekelte vasutársaságok az államosítási egyezményre vonatkozó megegyezés alapján felszólítanak, hogy a vasutak üzemét és igazgatását, valamint a többi az állam birtokába átmenő vagyoni alkatrészek igazgatását egyelőre államköltségen folytassák.

Megegyezésünk Törökországgal. A török kamara külügyi bizottsága tegnap fejezte be az onte-jegyzőkönyv megvitátását. A bizottság a jegyzőkönyvet alaposan tanulmányozta és tekintettel arra, hogy az ügy európai kérdést képez, hogy az annexiót a hatalmak lényegében, Oroszország pedig már hivatalosan elismerték, hogy a portának legnagyobbat figyelmet kell a belpolitikai kérdésekre fordítani, hogy a jegyzőkönyv elvetése politikai

bonyodalmakra vezethet, — elhatározta, hogy a kamarának ily értelmű határozatot fog javasolni. A lap azt hiszi, hogy a jegyzőkönyvet titkos ülésben fogja a kamara tárgyalni. Kétségtelennek tartja azonban, hogy elfogadják. Rifaat basa, török külügyminiszter, ki vasárnap ismételt tanácskozott Aehrenthal báró közös külügyminiszterrel, vasárnap este 6 órakor Konstantinápolyba utazott. Ausztria-Magyarország és Törökország között teljes az egyetértés.

Rifaat pasa ma nejjével az orient-express vonaton keresztülutazott Szófián. Ugyanezzel a vonattal Liapesev kereskedelmi miniszter is Konstantinápolyba utazott.

Tittoni kijelentése. Az olasz kamara mai ülésén Brunialti képviselő interpellációjára válaszul Tittoni külügyminiszter megerősíti a trieszti olasz egyetem ügyében a kamara előtt már régebben tett kijelentését, melyhez csak azt jegyzi meg, hogy ha az ez ügyben táplált remények nem valósulnának meg, ez igen sajnálná, mert elmulasztásának egy alkalmat, mely a két nép lelkeit közelebb hozná egymáshoz, sokkal inkább, aminthogy ezt a kormányok politikája teheti. A miniszter kijelenti, hogy nem szándékozik ma ismét a Balkán-hérdésről szólni, annál is inkább, mert az utóbbi események által teremtett helyzet még súlyos és kényes, csak arra akar emlékeztetni, hogy a különböző európai államok magatartása a legjobban igazolja politikájának helyességét. A védelem szükségét illetőleg felesleges minden vita, mert semminő nő kormány nem vihet jó külpolitikát erőteljes hadsereg és erős tengerészet nélkül. Ő ezt már ismételtén kifejtette és most ismétli, hogy a kormány számára számdekában áll a kamarában a szükséges intézkedésekről javaslatokat tenni. A hadügyminiszter és a tengerészeti miniszterek ki fogják fejteni, hogy mily intézkedések ezek. (Helyeslés.) Casana hadügyminiszter kijelenti, hogy az olasz hadsereg eléggé erős, hogy a nemzet lobogójának becsületét megvédje. Senki sem kétkelhet annak szükségességében, hogy a védelem a katonai szervezetek megfelelő kifejlesztése révén tökéletesíttessék. Ha a kormány kénytelen lesz új hitelt kérni, ezt mielőbb megteszi és a parlament nagy hazafiságával bizonyára nem fogja azt megtagadni. (Helyeslés.) Mirabello tengerészeti miniszter kijelenti, hogy az új költségvetés új hiteket vesz fel, hogy a hadihajók és dockok építése meggyorsíttassék és a tengerészet összes szükségleteiről kielégítő módon lehessen gondoskodni.

Bülow a helyzetről.

Budapest, márczius 29.

Bülow kancellár a birodalmi gyűlés mai ülésén hosszabb beszédben foglalkozott a szerb bonyodalommal. A kancellár mindenekelőtt visszautasította azt a gyanúsítást, mintha Németország nem támogatta volna kellő időben Ausztria-Magyarország politikáját. A kancellár okmányokkal igazolta, hogy a német kormány közvetlenül az annexió után tudatta az angol és orosz külügyi hivatalokkal, hogy Németország teljes erejével támogatja a monarchiát és azonosítja magát annak minden törekvésével. A kancellár beszéde után megindult vitában a szónokok kivétel nélkül helyeselték Németország magatartását, mely szilárdan kitartott szövetségi sere mellett.

Németország magatartása.

A birodalmi kancellár beszéde a következő volt:

Az angol királyi pár berlini látogatása és szivélyes fogadtatása, azzal a visszhanggal együtt, amelyet e látogatás Angliában keltett, megmutatták, mily szükséges mindkét népre, hogy a békés munkálkodás terén versenyezzen. A Marokkóra vonatkozó egyezmény Franciaországnak Marokkóban nem jelentéktelen politikai befolyást, Németországnak a kereskedelem tekintetében szabadságot biztosít. Tárgyi szempontunk e kérdésben mindig ugyanaz volt, csak a módszert változtattuk. A káröröm politikája ma senkinek és semmitem sem használ. Az egyezmény átlátszó politikánk eredménye. A birodalmi kancellár ezután beszédében ellene fordul azon legendának, mintha cleinte ingadozott volna azon kérdés tekintetében, hogy Németország milyen álláspontot foglaljon el Bosznia és Herzegovina annexiójánál szemben. A birodalmi kancellár hosszabb közléseket tett az aktákból és felolvasta az annexió kihirdetése előtt egy nappal a bécsi nagykövethoz intézett instrukciót, amelyben a megbízható magatartást természetes lojalitásnak minősítette, valamint a következő napon

Londonba adott instrukciót, amely utasította a nagykövetet, hangsúlyozza az ottani kormány előtt, hogy Németország egyrésztől őszinte rokonszenvvel viseltetik az ifju-török mozgalom iránt, másrésztől szövetségesét nehéz helyzetében nem hagyja cserben.

Október 13-án a birodalmi kancellár közölte Londonnal, hogy Magyarország, épp oly kevésbé, mint Ausztria-Magyarország, nem hajlandó a konferencián az annexió megvitátásának tért engedni és ugyanazon napon tudatta Béccsel, hogy Vilmos császár, tántoríthatlan barátsággal viseltével Ferencz József császár és király iránt, a szövetségi kötelesség teljesítésének politikáját helyesli és hogy Ausztria-Magyarország súlyos komplikációk esetén is számíthat Németország segítségére. Igazságtalan az a szemrehányás, hogy Németország túlzott buzgalommal támogatta Ausztria-Magyarország ügyét és idegen érdekekért szükségtelenül veszélynek tette ki magát. Bismarckra ez a szemrehányás nem támaszkodhat. Bismarck 1888-ban azt mondta, hogy Ausztria-Magyarország, ha cserben hagyják, elidegenedik és a megbízhatatlan szövetség ellenségeihez fog csatlakozni. (Ausztria-Magyarország támogatása német érdek. (Helyeslés.)) Ha Ausztria-Magyarországot nem támogattuk volna, rövid idő múlva a hatalmak ugyanazon csoportjával állunk volna szemben, amely elől Ausztria-Magyarországnak kellett volna visszavonulnia. (Megújuló helyeslés.)

Németország kevésbé nyílt támogatása felbátoríthatott volna ily kísérletekre, amelyek Ausztria-Magyarország diplomáciai vereségét célozták volna. Ez pedig Németország helyzetét is gyöngítette és a súlyt, amelyet a két szövetséges közösen képvisel, csökkentette volna. (Tetszés és helyeslés.)

A monarchia részén az igazság.

Éppen Ausztria-Magyarországgal való szilárd összetartás emiatt biztosítékát képezi a békének. A szövetségi szerződés publikálása annak idején megnyugtatóan hatott. Ma annak konstatálása, hogy a szövetség erőben nem vesztett, ugyanily hatást kelthet. A németek, mondja a birodalmi kancellár, mindenkor igazságos ügyet szeretnek pártolni. Német vonás az is, igazságosnak tartani egy ügyet, mert ez a gyengébb. Ez alkalommal skrupulusok teljesen feleslegesek. Szerbiával való konfliktusában az igazság Ausztria-Magyarország részén van. (Helyeslés.) Az annexió legutolsó lépésfoka a hatalmak részéről elismerésben részesült politikai és kulturális munkának. A két tartomány, osztrák-magyar közizgatása fényes kulturmunka.

Ausztria-Magyarország az országra való jogát állandó munkával szerzte meg. A Törökországgal folytatott tárgyalásokkal a formális jog is kielégítést nyert. Mindkét fél joggal örülhet az államférfiúi bölcseségről tanuskodó megegyezésnek. (Helyeslés.) A többi szignatárius hatalom formális elismerése nem maradhat el. Szerbia placet-je felesleges. Ezt az önhitt feltevést Ausztria-Magyarország kezdettől fogva joggal utasította vissza minden formában. Szerbia igényei nem jogosak. Fegyverkezésével veszélyes játékot üz. Ha nem is kívánatos, hogy Szerbia miatt az európai béke veszélybe kerüljön, ebből egyáltalában nem következik, hogy Ausztria-Magyarország vagy Törökország engedjen Szerbia politikai aspirációinak. Súlyos felelősség nehezedik azokra, akik hozzájárulnak a szerb aspirációk bármiképpen való bátorításához. (Helyeslés.) Európa békevágyódása elég erős, hogy a világ-háborut megakadályozza.

Németország szerepe.

Az orosz politika vezetői, különösen Miklós császár legújabb tanúsított magatartásukkal az összes békebarátok köszönetét érdemelték ki. (Bravókiáltások.) Németországnak mindjárt kezdettől fogva sem voltak elvi aggodalmi a konferencia ellen, ha azon az összes hatalmak résztvesznek és előzőleg a vitás pontokról megegyeznek, ha tehát a program pontosan meg lesz állapítva és körvonalazva.

Szemben azzal a szemrehányással, hogy Németország nem fejtett ki közvetítő tevékenységet, a birodalmi kancellár azt mondta, hogy Németország, amennyire a közvetítésre alap kínálkozott, Bécs és Konstantinápoly, valamint Bécs és Pétervár között ebben a szellemben működött. Saját érdekünk és Ausztria-Magyarország iránti lojalitás határt szabtak a közvetítő tevékenységnek. Németország története óvatosságra int a közvetítések tekintetében. Bismarck vezérlő gondolata a berlini kongresszuson az volt, hogy Európát a háborutól megkímélje. Ez sikerült Bismarcknak, Németország azonban ezáltal a viszálykodók haragját és bizalmatlanságát vonta maga után. Régi, csaldótt remények romjait dobták felénk. Németország, amely a békét fenntartotta, röviddel a kongresszus után a háboru veszélye előtt állott. Németország híven áll Ausztria-Magyarország mellett és így védi meg saját érdekeit is. Így biztosítja legjobban a békét. Nem tartunk és nem fogunk tenni egyetlen lépést, sem, amely szilárd elszántságunkkal nem volna összeegyeztethető vagy arra nézve a legesekélyebb kétséget is hagyhatná fenn. Osztrák-magyar életérdek.

kiszolgáltatására, valamint arra, hogy tétlenül néz-
dik, ha az osztrák-magyar monarchia iránt oly kö-
veteléseket támasztanak, amely a habsburgi mon-
archia méltóságával nem egyeztethető össze, nem
vagyunk kaphatók. Amidőn szilárdan megállunk
Ausztria-Magyarország mellett, a legjobban bizto-
sítjuk saját érdekeinket is és legjobban mozdítjuk
elő az európai béke fentartását, ami a háznak és a
német népek kívánsága.

A kancellár instrukciói.

Az instrukció, amelyet egy nappal az annexió
proklamálása előtt intézett a bécsi német nagykö-
vetkez, a következőképpen hangzik:

— Különös sulyt helyezek arra, hogy Bécs-
ben az annexió kérdésében egész határozottan tu-
domással birjanak megbízható magatartásunkról.
Ez nálunk az önmagától értetődő lojalitás köve-
telménye és megfelel az Ausztria-Magyarország-
gal fennálló szövetségünknek, amelynek Európa
a 30 éves békét jórésben köszöni.

Az október 13-án Londonba és egyidejűleg
Bécsbe is intézett közlésében a birodalmi kan-
cellár azt mondja: Ugyanazon a napon instrukciót
intéztam Bécsbe, melyből a következő passzust
idézem:

— Tegnap alkalmam volt hosszasan érte-
kezni ő cs. és kir. felségével és abban a helyzet-
ben vagyok, hogy kijelenthetem, hogy ő felsége
teljes mértékben helyesli és osztja azt az állás-
pontot, amelyet az első naptól kezdve elfoglaltam
és amely megfelel annak a felfogásnak, hogy ránk
nézve semmi ok, de hajlandóság sincs arra nézve,
hogy szövetségünk eljárását judikatúra tár-
gyává tegyük, másrésztől azonban szilárd akara-
tunk, hogy szövetséges kötelezettségünket telje-
sítve oldalán álljunk és maradjunk. Még az eset-
ben is, ha nehézségek és komplikációk keletke-
nének szövetségünk számíthat ránk. Ő felsége
a császár és király, kinek tiszteletteljes barátsága
I. Ferenc József császár és király iránt köztudo-
mása, rendíthetetlen hűséggel ragaszkodik fen-
kelt szövetségéhez.

A vita.

A kancellár beszéde után Hertling báró
(czentrumpárti) képviselő kifejti, hogy pártja öröm-
mel vette tudomásul, hogy a marokkói egyezmény
reményt nyújt arra, miszerint Franciaországhoz
való viszonyunk jobb és javulásra képesebb me-
redbe indult. Ezt egyébiránt talán már néhány év-
vel korábban is el lehetett volna érni. Helyesljük
a kormány magatartását Ausztria-Magyarországgal
szemben. Nemcsak köszönetünket kellett lerónunk
Algeizaszért, hanem saját legvitalisabb érdekün-
ket védtük meg a szövetséges hűség által.

Kanitz gróf (konzervatív) a következőket
mondja: Senkinek sincs joga Ausztria-Magyaror-
szágnak Bosznia tekintetében szabályokat előírnia
vagy kompenzációkat követelni most, miután Tör-
ökországgal megegyezett; s mi jól tettük, hogy a
monarchia mellé állottunk.

Bassermann (nemzeti liberális). Erős hadsere-
günk szükségessége a balkáni válság napjainban
ismét szembetűnővé vált. Ez a hadsereg nekünk,
mint szövetségesnek kiváló értéket ad. Szerbia ki-
vánsága, hogy utja legyen a tengerhez, érthető,
miként azon kivánsága is, hogy montenegrói fajro-
konaival közvetlenül össze legyen kötve. A nagy-
szerb mozgalomnak kevés reménye van a sikerhez,
mert a 10 millió közül 4 millió Ausztriában, 2
millió Boszniában és egy millió Törökországban él.
A legjobb volna, ha a balkáni válság konferencia
nélkül, közvetlen tárgyalások útján oldatnék meg.

Schrader (szabad egyesülés) kifejti, hogy
korainak tartja a leszerelési kérdés tárgyalását.
Bosznia és Hercegovina annektálására Ausztria-
Magyarországnak nem volt szüksége, mert ami
már valójuknak a birtoka, azt többé nem kell annektá-
lnia. Konstatálja, hogy a hajóépítkezések mér-
téke nem lépi túl a flottaprogramot. Nyugta-
lankodásra nincs ok.

Ledebur (szociáldemokrata) kijelenti, hogy
a tengerészeti költségvetés rövid vitája nem jelenti
az államtitkárnak adott általános bizalmi szava-
zatot. Asquith angol miniszterelnök nyilatkozatai
a leszerelés ügyében hozzánk intézett felszólításról,
nem fedik Bülow és Schön erre vonatkozó nyilat-
kozatait. A balkán politikában követett magat-
tartással nagyjában és egészében meg vagyunk elé-
gedve. Mi is hívei vagyunk az Ausztria-Magyar-
országgal való szövetségnek, valamint elismerjük
azt a kötelezettséget, hogy szövetségünk oldala
mellé álljunk, még ha ostobaságokat követ is el.

Hohenlohe-Langenburg herceg birodalmi pár-
ti kifejti, hogy Németország politikája az osztrák-
magyar szövetséges oldalán mindenesetre fontos
szerepet játszott, amely különösen akkor érvénye-
sült, midőn úgy látszott, hogy a Balkán-kérdés
békés megoldása lehetetlen. Pártja reméli, hogy
Németország a flottakérdés tekintetében megőrizi
hidegvérét.

Liebermann-Sonnenberg (gazdasági egyesü-
lés) szerint Németország a monarchiával szemben
bölcs és sikeres álláspontot foglalt el. Ausztriá-
nak kötelessége volna, hogy németország érde-
két szem előtt tartva

Tirpitz államtitkár kifejti, hogy a flottaépít-
kezés a régi tempóban folyik. Igaz az, hogy a
mult év őszén aránylag olcsó árban két hajó épít-
tést két magánczégnek ígértük, mert attól tartot-
tunk, hogy a trusz-alakítás jelentékenyen drágít-
hatná az árakat. Ezenkívül később e ténynyel a
császári hajógyárakra támaszkodhattunk a magán-
hajógyárakkal szemben. A császári hajógyárak
ugyanis kettőnél több hajó építését nem vállalhat-
ják el. A titokbantartás azért történt, hogy a czé-
geknek intézkedései felett ne legyen áttekintésük.
A hajóépítéseket egyébiránt nem köteleztük szer-
ződésileg, hanem csak megígértük, annál is inkább,
mert a szerződés csak a költségvetés megszavazása
után köthető. A két hajó gyorsabb elkészítését nem
kívántuk és azt nem is szándékozzuk. 1912. év
őszén 12 Dreadnought és 3 Invincible hajónk lesz,
tehát 15 modern nagy hajónk, nem pedig 17.

Az elhagyott gyermekekért.

— A Gyermekvédő Liga közgyűlése. —

Budapest, márczius 29.

Előkelő közönség töltötte meg zsufolásig
vasárnap délelőtt az Akadémia heti üléstermét
abból az alkalomból, hogy az Országos Gyermek-
védő Liga, az országnak ez a legnagyobb és leg-
szibb humánus intézménye tartotta III. évi köz-
gyűlését. A megjelent előkelőségek között ott vol-
tak a következők:

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, gróf
Teleki Géza v. b. t. t., gróf Széchenyi Béla korona-
őr, gróf Széchenyi Gyula, Almásy Dénesné, Al-
másy Györgyné, Almásy Gini, Irma, Zsakin és
Pál, özv. gróf Andrássy Tivoldarné, Andrássy
Klára és Boris grófnők, Apponyi Albert grófné,
gróf Vay Ádám és felesége, gróf Vay Rezső
Podmaniczky Gyuláné grófné, Liphay Béláné
báróné, báró Jeszenák Jánosné, gróf Zichy János,
dr. Okolicsányi Kuthy Dezső és felesége, Batthyány
Ilona grófné, báró Herzog Mór és neje, Andrássy
Gézáné grófné, Boda Dezső főkapitány és felesége,
özv. Neumann Árminné, Jekelfalussy Zoltánné,
gróf Zichy-Ferraris Manó, Karsay Sándorné, Radi-
sich Jenő, gróf Edelsheim-Gyulay Lipótné, Pekár
József főkapitányi helyettes, dr. Tatay Adolfné,
Szilágyi Artur Károlyné, Simay Aladárné, Rohon-
czy Lőrincz, dr. Szöner Gyula, Salgó Gyuláné,
Piukovics József, Basch Gyuláné, Kövesdy Boér
Gusztávné (Nagykanizsa), Bothos Gyuláné, Feleki
Hugóné, Nagy László, Kemény Ferencz, Pirny
Irén, Ruffy Pál és felesége és mások.

A közgyűlés gróf Edelsheim-Gyulay Lipót, a
Liga elnöke nyitotta meg nagyszabású beszéddel.

— Lehetőleg — ugymond — ismertetni óhajtja
a Liga működését, amely nem beszédekből áll, ha-
nem tényekből. Konstatálja azt a nagy érdeklődést,
amely országszerte ezt a működést kíséri s ennek
bizonyításául felsorolja, hogy az 1906. évi gyermek-
napot 46 város és község, az 1907. évi gyermeknapot
640 város és község, a mult évi gyermeknapot pedig
már 2267 város és község tartotta meg és ezáltal le-
hetővé tette, hogy a Liga mennél szélesebb körben
működhesse. Esméink már átmentek a köztudatba
és így nem tartom szükségesnek, hogy azokat rész-
letebben fejtegessem. Két momentumra azonban
most is akarok rátérni. Az egyik az, hogy a Liga
hogy veszi fel és helyezi el tömegesen a mentésre
szoruló gyermekeket. A felvételnél nem kérdik,
hogy hány éves, mi a vallása, vagy nyelve, ellenben
az elhelyezésnél már megvizsgálják ezeket úgy,
hogy vallása, egyéni meggyőződése szerint helye-
zhetjük el a támogatásra szorult gyermekeket. A
második momentum, amit ki óhajtok emelni az,
hogy a Liga nem akar konkurrencziát csinálni a
többi humánus együletnek, ellenkezőleg, mindazokat
egyesíteni akarja önmagába, egy központi szerve-
zetbe, akik gyermekvédelemmel foglalkoznak. A
gyermekvédelem összefüggésben van az alkoholiz-
mus elleni küzdelemmel, enyhíteni akarja és meg-
menteni a társadalomnak a züllés felé induló gyer-
mekeket, a lakásnyomor tekintetében kíván humá-
nus intézkedéseket tenni és ezért felkéri mindzo-
kat, akik az emberszeretet nevében és szociális té-
ren kívánnak munkálkodni, hogy a Ligával karöltve
küzdjenek a szegénység, a nyomor és züllés ellen.
Edelsheim gróf beszédét hosszas és zajos tet-
széssel fogadták.

Utána Karsai Sándor dr. a Liga igazgatója is-
mertette az igazgatóság mult évi beszámolóját.

Háromszázhatvanhatsz külföldi illetőségű ár-
vát mentett meg a Liga a magyarságnak és ezekre
11.000 korona tartásdíjat fordított. A gyermekeket

mind egyéni akaratuk szerint, képességük és haj-
lamuk szerint helyezte el, kit tanoncznak, kit javi-
tőintézetbe, voltak olyanok is, akiket felső keres-
kedelmi iskolába, zeneakadémiába, festőiskolába és
a tengerészeti pályára küldtek. A nyáron fűrdő-
konviktusokba 136 gyermeket helyeztek el. Bete-
g gyermekekre nagy összeget költött a Liga. A ta-
nonczelhelyezés egyik főága volt működésének. A
szülőknek nyújtott munkaalkalom és segély szintén
egy főtekrvése volt a Ligának. Segítette a szülő-
anyákat, tandíjjal és könyvekkel látta el a kitérő
tanulókat. A Magyar keleti tengerhajózási társa-
ság hajóin elhelyezett tengerészeknek nevelt gyer-
mekek új intézménye szintén bevált. Saját intéze-
teiben a Liga számos gyermeket nevel. Így a sze-
gedi Árpád-otthonban 40 gyermeket, a szalonzai
Szilágyi-otthonban 35-öt, a nagyszőlősi fu-nevelő
intézetben 80 és három tanoncziskolában 40—40
gyermeket. Gondozás alatt volt 1403 gyermek,
akiknek tartásdíja 244.000 koronát tett ki. Segé-
lyezett 51 egyesületet 40.000 koronával. Ellátta a
gyermekek jogvédelmét több mint 1000 esetben. A
tuberkulózis ellen való védekezésben szintén nagy
munkát végzett, ez a munka azonban nem lehet
teljes mindaddig, amíg a hatóságok erélyesebb rend-
szabályokat nem léptetnek életbe. Beszámolóját az-
zal fejezi be, hogy az a bizalom, amelylyel eddig
a társadalom minden rétege támogatta a Liga
munkásságát, reméli, ezentul még fokozottabb
mértékben fog megnyilvánulni. Jelentését hosszan
tartó zajos tetszéssel fogadták.

Ruffy Pál min. tanácsos az állami gyermek-
menhelyek igazgatója ezután a számvizsgálóbizott-
ság nevében terjesztette elő jelentését. Az igazga-
tóságba a közgyűlés azt elhunyt Sámson Tibor
Sándor helyébe dr. Bereghy Kornélt választották
meg, kiváló érdemeinek elismerésül új igazgató-
sági tagul pedig gróf Vay Gáborné, szül. Zichy
Mártát; számvizsgálókul megválasztotta a közgyű-
lés Gorove Árpádot, Dános Árpádot és Ginga Ár-
pádot.

Ezután gróf Vay Gáborné szólalt fel és gyö-
nyörű szép beszédben fejtegette a nő hivatását a
gyermekvédelem körül.

A grófnő beszédét, melyet újdonság rovatumk
élén közöljük, a megjelentek mindvégig feszült fi-
gyelemmel hallgatták és végzetül hosszasan meg-
tapsolták.

Az elnök külön köszönetet is szavazott gróf
Vay Gábornénak és a közgyűlés elhatározta, hogy
a szép beszédet kinyomatja.

Gróf Edelsheim elnök végül köszönetet mon-
dott a kormánynak nagybecsü támogatásáért, első-
sorban a belügy- és igazságügyi minisztereknek,
a főváros hatóságának, a főkapitánynak, a magyar
sajtónak és/zajos éljenzés közepette a gyűlést be-
rekesztette.

TÁVIRATOK.

A spanyol király utja.

Berlin, márczius 29. (Saját tudósítónktól.) A
Tageblatt madridi távirata szerint Alfonz király
előbb San Sebastianba s onnan Biarritzba utazik,
ahol találkozni fog Edvárd királylyal.

Az olasz borvám megszüntetése.

Berlin, márczius 29. (Saját tudósítónktól.)
Itt a legnagyobb határozottsággal állítják, hogy
Olaszország meg akarja szüntetni a borvámot.

Német-francia pénzesoport.

Berlin, márczius 29. (Saját tudósítónktól.) A
Keleten létesítendő villamos vállalatok finansziro-
zására egy német-francia pénzesoport alakult,
amelyhez svájci és belga érdekeltek is csatlakoz-
tak. A svájci hitelintézet égise alatt Zürichben
trust-társaság fog megalakulni s ez fogja bevált-
tani a konstantinápolyi közúti vasút részvényeit,
amelyeket a német birodalmi bank vezetésével ala-
kult szindikátus szerzett meg annak idején.

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

A korláton innen és túl.

Az emberek, hogy elmúlt a február, azon kezdtek gondolkodni, mit kellene venni: raglánt avagy felöltőt, amikor egyszerre a falragaszokon megjelentek a plakátok: alagi versenyek. A raglán felé hajlók is, meg az überczüher hívei is megálltak a tanakodásban és úgy végeztek magukban, hogy a felöltő-raglán-kérdés függesztésük föl mindaddig, amíg Miután győztesként fut be és a népek kikapják a jó, finom pénzeket.

A nap barátságosan kisütött, hogy lássa az eseményeket. Nevetett, amikor tapasztalta, hogy kicsi nők és rokonszenves férfiak a vasuti pénztár körül tolongnak, megrohanják a vonatokat és viczozókat, gyenge humorokat nyújtva egymásnak, kirobognak a barátságosan mosolygó Alagra, ahol apró és nagyobb lovacsák fognak futni az általános jólétért és nevetett, amikor a vonatok jöttek befelé és a raglánok, meg a felöltők kinn maradtak Alag csupasz akácfaiban.

Pedig jól indult minden. Az alagi gyep nyájasan üdvözölte régi barátait, még a lóverseny-novicziusokat is, akik először láttak fehér korlátot, vörös dresszt és akik sohasem mondták még egy meglepetés után:

— Az istenit, tenni akarlam, de lecsöngeltek.

Mondom, jól indult minden. Az utról hazatért Petrás Sári végig sétált az ötfortinos helyen és vele sétált Petrás Böske is. A többiek nem jöttek ki, mert féltik a hangjukat, amire szükség lesz a szerdai újságíróestélyen. Csak Paulay Erzi ül a tribünön, de ő már az urlovakok közé számított, nem pedig színésznő sorba. A férje, Czárán Zoltán nincs mellette, mert éppen most mázsalják. Az első versenyben ugyanis Hiut lovagolja és a kabalisták erősen fogadják.

— A ló hiu, Czárán is hiu, mert, mint új férj, bizonyosan győztesként akar elvonulni ifju neje előtt, tehát gyereünk csak az öt koronákkal.

És „gyönnék“ az öt koronákkal, ellenben a kellő pillanatban nem „gyön“ Hiu. Illetőleg később jön, mert az udvariatlan Krause éppen a tribün előtt lefogja Czáránt és behozza Campanilet. Paulay Erzi azután azzal vigasztalódik, hogy lefotografálja mostoha apósát, aki kellő komolysággal áll a gép elé.

Okosról már bajos ezt elmondani. Nemcsak hogy kellő komolysággal nem, de egyáltalában nem áll a startgép elé. Össze-vissza ugrál, rakoncátlanokodott, úgy hogy a tudósok váltig mondogatták:

— Ez kérje vissza a lótanároktól a tandíjat.

Közölni azonban ezt már nem lehetett vele, mert egyszerre csak meggondolta magát a lovacska: az okos enged és neki iramodott a többivel egyszerre. A célkarika előtt ez újra eszébe juthatott a négylábú filozófusnak, mert ismételtén hódolt ennek az igazságnak, sőt oda módosította: az okos előre enged és így történt, hogy Okos előtt befutott az egész branche.

A szerencsés nyerők a kasszához siettek, a többiek a hölgyeket nézegették savanyu arccal és egyre mondogatták:

— Nagyszerű ez a levegő itt kint Alagon. Én direkt kijövök, mert a hivatalban meg kell fulladni.

Nincs senki, aki kérdezné, hogy a levegő mellé minek a tizkoronás Miután-tét, amibe belebocsátkoznak. Miután biztos nyerője a Rákosi-díjnak — négy órákor, de négy óra husz perczkor nem volt élő lény, aki, vagy ami messzebb lett volna a Rákosi-díjtól, mint Miután. Formidabile II. egyszerűen leverte Miután is, a hivat is és busás osztalékokat hozott a benne bizóknak.

Az Anatole akadályversenyben premier volt: a nyílt árkok kellett ugrani először. A sport-bennfentesek kimentek az árokhoz, hogy lássák, hogy potyognak bele a száguldó paripák, de hiába mentek, mert a mezőny átrepült a nyílt árkon, mintha ott se lett volna. A sport-contremineurök busan csóválták a fejüket:

— Ez a hasadék se ér semmit, a favoritok ebbe se zuhannak bele. Akkor mi a fenére spekuláljon a szegény ember?

Az a szegény ember, aki, ha nyaktörés árán is — t. i. a nyakát törje más — szerzi meg a mindennapi tiszteres osztalékok.

A vége felé azután már nem volt semmi különös. Czárán Zoltán végül mégis nyert egy versenyt és így vonult haza ifju mejjével és báró Baich leest a lóról, de baja nem történt.

Hat óra után megrohanták a vonatokat és bus emberek robogtak a főváros felé. Ugy néztek maguk, mint az az ember, akit hétfőn akasztanak és aki szomorúan mondja:

— Ez a hét is jól kezdődik.

Kinevezések a pénzügyminisztérium köréből.

A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a pénzügyminisztérium és a vidéki pénzügyigazgatóságok, ugyszintén a jogügyi igazgatóságok és a dohányjövődéki igazgatóság fogalmazási személyzetének létszámában nagyszámú tisztviselőt nevezett ki, illetve léptetett elő. A kinevezések, amelyeket a hivatalos lap vasárnapi száma közöl, a következők:

A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök dr. Erneyi Pál és Merfort Viktor miniszteri titkári címmel és jelleggel felruházott miniszteri segédtitkárokat, továbbá dr. Haller Károly, Szalay József, Degré Andor, dr. Papp Antal, dr. Huszár László és Seidl Aurél miniszteri segédtitkárokat miniszteri titkárokká, Förster Lajos kir. tanácsos, budapesti lakost pénzügyi tanácsossá s fődadányi-vántartási felügyelővé, dr. Barta Ernő ügyvéd, budapesti lakost tanácsossá, Benedek Imre miniszteri fogalmazót, dr. Karcics Ozmán dohányjövődéki igazgatósági segédtitkár, dr. Szamota Zsigmond, dr. Hauer Gyula, Reviczky Széver és dr. Hertzeg Kálmán miniszteri fogalmazókat miniszteri segédtitkárokká, dr. Dragonesch Titusz pénzügyi fogalmazót pedig miniszteri fogalmazóvá nevezte ki.

Kinevezte továbbá pénzügyi tanácsosokká: Tóth László pénzügyi titkárt és komáromi pénzügyigazgatóság helyettesét, Eötvös Pál pénzügyi titkárt és nyiregyházi pénzügyigazgatóság helyettesét, Proll Ferenc zombori, Thezarovich Ágost budapesti, Tekus Vilmos szekszárdi, Timosák Ferenc löseai, Nemesszeghy István győri, Kubinyi Béla budapesti és Szentandrassy Antal brassói pénzügyi titkárokat, Marochino Gusztáv pénzügyi titkárt és goszpiasi pénzügyigazgatóság helyettesét, Berner Géza pénzügyi titkárt és miskolci pénzügyigazgatóság helyettesét, Paulics Ferenc zagrabi pénzügyi titkárt, mindannyit jelenlegi állomáshelyén; továbbá Kvaternik József zagrabi pénzügyi titkárt a belvárosi pénzügyigazgatósághoz, Horvát Ede pénzügyi titkárt és varadi pénzügyigazgatóság helyettesét jelenlegi állomáshelyén, dr. Bukovcsán Boldizsár zagrabi pénzügyi titkárt a vukovári pénzügyigazgatósághoz, Balics Illés pénzügyi titkárt és vukovári pénzügyigazgatóság helyettesét a zagrabi pénzügyigazgatósághoz; Brey Imre pénzügyi titkárt és szekszárdi pénzügyigazgatóság helyettesét, Tokody Viktor pénzügyi titkárt és sátoraljai helyi pénzügyigazgatóság helyettesét, Prindl Kálmán pénzügyi titkárt és makói pénzügyigazgatóság helyettesét, Bartha Endre nagyváradai pénzügyi titkárt, Pap Lajos pénzügyi titkárt és dícsőszentmártoni pénzügyigazgatóság helyettesét, Valló István egri pénzügyi titkárt, Raskó Imre pénzügyi titkárt és dévai pénzügyigazgatóság helyettesét, Berzevicsy Emil pénzügyi titkárt és szombathelyi pénzügyigazgatóság helyettesét, Sladovics Zsigmond pénzügyi titkárt és pozsegai pénzügyigazgatóság helyettesét, Morvay Károly balassagyarmati és Suhajda József budapesti pénzügyi titkárokat, Jaskovics Vilmos pénzügyi titkárt és beszteczói pénzügyigazgatóság helyettesét, Jancsó János szolnoki és Ivády Aladár budapesti pénzügyi titkárokat, Kiss Dezső pénzügyi titkárt és beregszászi pénzügyigazgatóság helyettesét, Grozaj Albert zagrabi pénzügyi titkárt, Kampfmüller Károly pénzügyi titkár és pozsonyi pénzügyigazgatóság helyettesét, Szombath György pénzügyi titkár a rimaszombati pénzügyigazgatóság helyettesét, Révész Lajos pénzügyi titkárt és zilahi pénzügyigazgatóság helyettesét, Fehérvári József budapesti és Janik Ferenc kassai pénzügyi titkárokat, Nagy Tamás pénzügyi titkárt és nagykarolyi pénzügyigazgatóság helyettesét, Horváth Károly veszprémi pénzügyi titkárt, Sörös Béla pénzügyi titkárt és budapesti vidéki pénzügyigazgatóság helyettesét, Bereczky Miksa pénzügyi titkárt és nagyenyedi pénzügyigazgatóság helyettesét, Cserna Károly budapesti, Aczél Ferenc beregszászi, Riedl Károly eszéki, Miculescu János marosvásárhelyi és Bott János budapesti pénzügyi titkárokat, Törös Sándor pénzügyi titkárt és zombori pénzügyigazgatóság helyettesét, Okolicsányi László lugosi pénzügyi titkárt, Gallér János pénzügyi titkárt és szolnoki pénzügyigazgatóság helyettesét, Erdéki Boldizsár nagybecskerekéi, Hegedüs Ferenc nagykarolyi, Andrejkovits István kassai, Márton Imre rimaszombati és Sefcsik József pécsi pénzügyi titkárokat, Német István pénzügyi titkárt és nagyváradai pénzügyigazgatóság helyettesét, Nagy József debreczeni, Zádor Mór győri, Bruckner Ferenc beszteczobányai és Barta János komáromi pénzügyi titkárokat, Papp Emil pénzügyi titkárt és dési pénzügyigazgatóság helyettesét, Gedeon János nagyzebeni, Wolf Sándor kaposvári, Botka István aradi és Csizsinszky Sándor pozsonyi pénzügyi titkárokat, Földváry György pénzügyi tanácsosi címmel felruházott budapesti, Kubinyi Lőránt nyiregyházi, Hanke Leó debreczeni, Nagy Gergely nagykarolyi és Csornátony Ödön marosvásárhelyi pénzügyi titkárokat, Tana Sámuel pénzügyi titkárt és nagybecskerekéi pénzügyigazgatóság helyettesét, Bibér József pénzügyi titkárt és ipolyisági pénzügyigazgatóság helyettesét, Gryucusz György pénzügyi titkárt és gyulai pénzügyigazgatóság helyettesét, Szentmik-

lóssy Ödön miskolci, Semberi István zombori, Páll Albert nyiregyházi, Boróta János vukovári, Vass Géza beregszászi és Szép Lajos nagyváradai pénzügyi titkárokat, Homoly Lajos pénzügyi titkárt és székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság helyettesét, dr. Detre László, Barján Athanasz és Dolinay Antal budapesti pénzügyi titkárokat.

Végleges minőségű pénzügyi titkárokká: Trsztyánszky Sándor szombathelyi, Brogányi Gyula zilahi, Vuics Miklós budapesti, Kaszás Kálmán nagybecskerekéi, Travnyik Béla zombori, Vincz Gábor lugosi pénzügyi segédtitkárokat, állomáshelyükön való meghagyásuk mellett, Filakovác Alajos vukovári pénzügyi segédtitkárt az oguljai kir. pénzügyigazgatósághoz, Dobos József kaposvári, dr. Köszeghy Andor budapesti, dr. Gözsy Máté komáromi, Halmi Lajos máramarosszigeti, Stieberth Lóthár, Biró Ferenc, Medics Károly és dr. Dénes István budapesti, Liptay Ede nyiregyházi, Lánczy Gyula dévai, Martinecz Richárd zalaegerszegi, Lenkey Ferenc temesvári, Klitkus János nagyváradai, Tabak Lajos pécsi, Nagy Ferenc kaposvári, Benkó Pál máramarosszigeti, Tóth Mihály és Szabó Ákos szolnoki, dr. Laukó Deső löseai, Fehér Géza aranyosmaróthi, Sepicz Jakab és Gaj Lajos pozsegai, Rontsik Sándor székelyudvarhelyi, Steinhauer Ferenc miskolci, dr. Berlik József nagyváradai, dr. Bartos Pál zilahi, Kálmár Ferenc budapesti, Lengyel Lajos nyitrai, dr. Koczor Sándor győri, dr. Belovics József varasdi, Schusterits Ignác budapesti, Kovács Pál szombathelyi, Kiss Gábor nyiregyházi, Balogh Béla beregszászi, Herencsics József belovári, Hukk Kálmán zombori, Kolb Árpád nagybecskerekéi, Lukács Károly pécsi pénzügyi segédtitkárokat, állomáshelyükön való meghagyásuk mellett, Mautska Gyula makói segédtitkárt a rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatósághoz, Majláth Oszkár budapesti, dr. Benkó Ferenc szolnoki, Takács István ungvári, dr. Ciuta György tordai, dr. Fábry Gyula miskolci, Traeger Antal zilahi, Deák János pozsonyi, Lestyan Ödön terneséni, Vass Ferenc zombori, Sántha Ernő és Bárczy Dezső budapesti, Kasun János vukovári pénzügyi segédtitkárokat, állomáshelyükön való meghagyásuk mellett, Ezenkívül a pénzügyi segédfogalmazó, a pénzügyi fogalmazó, a pénzügyi fogalmazógyakornok, a jogügyi igazgatóságok és köncstári ügyészségek fogalmazási személyzete körében, a zagrabi köncstári jogügyi igazgatóságnál, a dohányjövődéki központi igazgatósághoz történt kinevezéseket közli a hivatalos lap.

Előfizetési felhívás.

Negyvennegyedik évfolyamát futja meg az „Egyetértés“, a magyar közönség legkedveltebb, legnagyobb napilapja. Csaknem félszázad éve szolgálja a magyar kultúra, a magyar nemzeti eszmények és a magyar függetlenség ügyét.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelen programja és a jövő irányelve. Ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szüntet meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy negyvennyolczas eszmék kivívásában.

Az Egyetértés hirszolgálatára elsőrangú, mert úgy a hazai, mint a külföldi hírforrásokkal való összeköttetései révén a legközelebbben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket. Czikkeinket a legkiválóbb publicisták írják, rovataink bővekk és változatosak, közgazdasági, színházi híreink érdekesekek és változatosak, szépirodalmi közleményeink magas színvonalon állanak.

Az Egyetértés mind e kiválóságai folytán a magyar olvasó-közönség legkedveltebb lapja.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja“ című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként, melyben megtalálják a hét érdekességeit.

Az „Egyetértés“ előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 „ — „
Félévre	14 „ — „
Egész évre	28 „ — „

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

UJDONSÁGOK.

Nők a gyermekvédelemben.

— Elmondotta az Országos Gyermekvédő Liga közgyűlésén gróf Vay Gáborné. —

Budapest, márczius 29.

A gyermekvédelem eszméje — tiszta és humánus forrásból ered s nálunk egyszerűsmind nagy nemzeti érdeket karol fel. Ennek az eszmének alapja az irgalom, — oszlopa a hazaszeretet. A szív, tanít meg rá és az emberi érzés mindenkit, de minket, nőket, a gyermek felé visz az anyai érzés is.

Mi, hölgyeim, akiket az isten arra tette, hogy anyák legyünk, már a természet e jogánál fogva is közelebb férközhetünk a gyermek, különösen a szegény és elhagyott gyermek lelkiületéhez. És miután a társadalom mozgató ereje többnyire a nők kezében van, s annak tömörülését ők irányítják, sikeres munkát, és célirányos működést leggyakrabban ők biztosíthatnak. Ehhez azonban szív kell, nagy szív, igazi, meleg női szív. És több szeretet, és kevesebb önzés. A gyermekvédelem eszméje nem a pártok akciója, sem a bel-, sem a külpolitikába nem ütközik, senkinek vallási meggyőződését nem sérti, mert felekezethez nincs kötve, sem pedig az egyesek anyagi megterhelését nem kívánja, emellett részt vehet abban az egész társadalom kivétel és különbség nélkül. Miután azonban többször alkalmam volt azt a nézetet hallani, hogy a törvénytelen frigyekből származott gyermekeket az állam vagy a társadalom gondozásba veszi és ezáltal neveli és támogatja az erkölcsök lazaságát és leromboljuk vele a bűn ellen emelt sorompót, — engedjék meg, hogy e tekintetben nyíltan mondjam ki a véleményemet.

Kérdem: mi sulyosabb vétség, — az-e, hogy egyesek megszegik a társadalom erkölcsi törvényeit, vagy pedig az-e, hogy a társadalom a bukásba viszi a megvetésével az eltévedteket és ezzel a megvetésével kiteszti magából az ártatlan gyermeket is? Kell-e önknek bizonyítgatnom, hogy sokkal inkább használunk, az erkölcs tisztaságának, ha megmentjük a bukott egyének gyermekeit a testi, lelki nyomortól, mintsem ha elítéljük, és közönyünkkel akarjuk büntetni azokat, kiknek helyzetében nem voltak soha s ennél fogva nem is róhatjuk fel önmagunknak érdemül azt, hogy éreynesek maradtunk. Nézetem szerint egy asszonynak a feladata sohasem az elítélés, de mindig az elnézés. És nem szabad böleselkedni akkor, mikor tenni lehet és amikor tenni kell. Az elvek vitásának eredménye mindig kétséges. A munka eredménye mindig kézzelfogható. Az élet alapvető igazsága, legfőbb ereje mindig a pozitív szép és a pozitív jó marad. Csakis ezen épülhet fel minden szociális reformnak áldásos, termékeny és biztos jövője. A fiatal generáció gyökeres reformálása az, ami eltekintve minden humánus kötelességtől, — egyedüli biztosítéka annak, hogy magyar hazánk fennállása továbbra is szilárd alapon megmaradjon.

Mai törvényeink keretén belül, ha nem is bőven, ha nem is kielégítően, de van mód e tekintetben segítségre és mentésre; a hivatott egyéneknek tehát feladata szüntelenül tovább döngetni a törvényhozás nehézkes, lomhán mozgó kapuit, hogy jöjjön végre a rend, amely tovább nem késztetik. A nőknek pedig feladata, mondhatnám emberi és erkölcsi kötelessége, szünes-szüntelenül döngetni a társadalom kapuit, azét a társadalomét, amely gyakran ridegen elzárkózik a közöny, az indolencia, az éhhetlenség, és talán a tulságba vitt kényelem mögé.

Néhány év előtt egy mozgalom indult meg a nők között, melyet bátran női szervezkedésnek nevezhetni. Szándékosan kerültem a feminizmus szót, mert úgy vélem, hogy a fogalomnak kifejező motívumait a nők szervezkedésének tagjai egyszerűen bitorolják. Ezek a hölgyek beutazzák jóformán az egész világot, hogy híveket szerezzenek és híveket toborozzanak eszméjük propa-

gálása végett és nem riadnak vissza fáradtságtól, kellemetlenségtől, sőt nehézségtől sem, ha tenni kell valamit. Pedig gyakran olyan elvekért szállnak sikra, melyek nemcsak igazságtalanok, de minden nőesség nélkül valók. Jogokat akarnak az asszonyok számára kivívni, holott elfelejtik, hogy a teremtető erő éppen őket tüntette ki legesodásabb hatalmával, mert jogot és erőt adott nekik arra, hogy új életet teremtsenek, hogy nemzeteket és nemzedékeket alapítsanak! Kell-e ennél fényesebb jog, kell-e ennél szebb hivatás? Melyik igazi nő mondhatja magáról, hogy a férfiak bármely jogával cserélne?

Nem a szavazati jog, nem a meddőség, nem a birói süveg, és nem is a boncztani kés emeli az asszony értékét, hanem az anyaság. Legyen anyja saját gyermekeinek, legyen anyja a szenvedő emberiségnek, legyen anyja az elhagyottaknak, az elzüllötteknek, a nyomorékoknak.

Ha azt hiszik a mai korban a nők, hogy családi kötelességeiken kívül marad nekik még annyi fölösleges idejük, hogy a nyilvános pályákra léphetnek, úgy ám tegyék meg. Lépjenek a nyilvános élet küzdő porondjára, de foglalkozzanak a legégetőbb szociális kérdéssel, a gyermek-mentéssel is. Keressék és kutassák, hogy hol találják elzüllött, nyomorék, bűnbesodort, testileg-lelkileg megmetyelizedt és elkényszeredett gyermekeket és adják őket vissza az életnek, az emberiségnek, a hazának. Ezer és ezerszámmal csoportosulnak az ugynevezett suffragettek, akik megostromolják a parlamentek és a minisztériumok hivatalait, csak azért, mert egy önző eszme megtevesztette és eltérítette őket női voltak igazi hivatásától, és e dőre ábrándok után rohanva, elveszítik maguk alatt a talajt, összetévesztik és összezavarják, a jogot az igazsággal, az igazságot a boldogulással, az alanyt az állítmánnal. Elfelejtik, vagy nem törődnek azzal, hogy elveikkel alaposan felforgatják, és megbolygatják a társadalom egyensúlyát és mind emellett nem látják a teendőket azt az óriási halmazát, mely úgy az állami, mint a társadalmi s a gazdasági és erkölcsi téren, általuk is megoldásra vár. Már pedig én tagadom az ő igazságukat és tagadom, hogy az asszony egyenjogúsága meg nem áll a férfié mellett. Hiszen ma már minden kulturállamban, a nemre való tekintet nélkül egyformán védik a polgárok jogait, mindenkifelett pedig tagadom és elvetem a női szervezkedés apostolainak azt az állítását, hogy a nő rabszolga.

Lehet, hogy rabszolgája önmagának, a gyengeségének, a szenvedélyeinek, a korlátoltságának és a hiúságának, de nem rabszolgája ma már sem az államnak, sem az egyháznak, sem a társadalomnak. Ellenben elismerem, hogy egymásután dőlnek le a válaszfalak, az egyes rendek, fajok, osztályok és felekezetek között. És ez jól is van így! De adja a sors, hogy a nem választófala örökre maradjon meg teljes épségében és teljes érintetlenségében. Csakis ezen természetszerű dualizmus alapján óvhatjuk meg a női értéket teljes méltóságában. Ha a nők csupán a változott életviszonyoktól várják anyagi és szellemi függetlenségüket, úgy várják be legalább, míg az individuális államból, a szociális állam felé való átmenet megtörtént. Egyelőre pedig ne a nők állítólagos egyenjogósítása legyen a szociális átalakulások sulypontja, de aki teheti, foglalkozzék és törődjék a gyermekkel. És lássa be mindenki, hogy rettenetes dolog az, hogy ma az erköltselenség fészkeiből kikerült, száználmas gyermekalakoktól széles a hazában hemzsegnék az utcák, a terek és a falvak.

Róma diésőségének és hatalmának tetőpontjáról akkor zuhant alá, amikor gyermekei lelkében a legdurvább és legnagyobb erköltselenség ülte diadalát. Vigyázzunk, mert a történelem gyakran ismétli önmagát. Vigyázzunk a gyermekre, védjük őt és foglalkozzunk vele, de ne szálljunk sikra olyan elvekért, melyekért küzdeni káros, és küzdeni fölösleges. Küzdjön a férfi, és küzdjön a nő, de egymás mellett és olyan ideákért, amelyeknek a keresztülvitele kötelességük. A férfi dolgozzék tovább is a létfontosságáért, úgy mint eddig, az asszony pedig, akár

egyenként, akár testületileg küzdjön a gyermekért, saját gyermekéért, felebarátja gyermekéért, hazája gyermekéért, vivjon ki neki jogot, igazságot, egyenlőséget, becsületet, tisztességet és kenyeret. Mennyivel inkább volna jogos és igazságos, ha a gyermekmentés érdekében európai akció indulna meg, és ezen mozgalomnak legmesszebb világító fényszóróit a magyar nők irányítanák.

Talán ez volna az igazi haladás, talán ez volna az igazi kultúra, tisztelt hölgyeim, mert a fiatal generáció életrevalóságától és létszámától, tehát nemcsak a kvalitástól, hanem a quantitástól is függ a nemzetek nagysága és az országok ereje.

— József főherceg szalonkavadászatán. József főherceg tegnap Kisjenőn szalonkavadászatán vett részt, amelynek eredménye hat szalonka volt. A vadászatán ott voltak a főherceg hadsegéde, Libits udvari tanácsos, Kirileszko Gyula kir. közigazgató, Csukay Gyula főszolgabíró, Vörös Imre és Bayer György. Ma délelőtt a főherceg a gyulai honvédségnek Gyulaváriban tartott lövőgyakorlatán vett részt.

— Ezüstmenyegző a gróf Cziráky-családban. Gróf Cziráky Antal valóságos belső titkos tanácsos tegnap ünnepelte ezüstmenyegzőjét nejevel, szül. Keglevich Rózsa grófnővel Lovasberényben. Az ünnepély a templomban vette kezdetét, aztán a család intim körében folytatott Fehérmegyei előkelőségeinek részvételével. A Cziráky grófi család másik nászünnepé április 16-án lesz Budapesten, amikor gróf Eszterházy Pál oltárhoz vezető gróf Cziráky Antal leányát, Cziráky Mária grófnőt.

— Egy uralkodófejedelem halála. Drezdából táviratozzák: Schwarzburg-Sondershausen Károly herceg ma délben a Lahman-féle Fehér-szarvas szematóriumban, Drezda közelében meghalt. A herceg uralkodója volt Schwarzburg-Sondershausen fejedelemségnek s 78 évet élt. Vele férfigón kihal a Schwarzburg-család Sondershausen ága s az uralkodás a Rudolfstadt-ágra száll át.

— A belügyminiszter audienciája. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter pénteken, április 2-án délután 3 órakor kihallgatást ad, amelyre aznap déli 12 óráig lehet jelentkezni.

— Hentaller Lajos ezüstmenyegzője. Hentaller Lajos országos képviselő, a Hazai Biztosító Társaság vezérigazgatója ma ünnepelte házasságának 25-ik évfordulóját nejevel szül. Pauly Mariskával. Az ezüst menyegző egyházi szertartás az Erzsébetvárosi plébániatemplomban tartották délután öt órakor, melynek hajóját egészen megtöltötték az ezüstmenyegzős házaspár rokonsága és tisztelői. Ott voltak Hentallerné édesanyján kívül az ünnepelő házaspár gyermekei: Lili, Gábor és a kis Miklóská, aki a páleázás ur szerepét vette méltóság-teljesen. A Hentaller-család nagyszámu rokonsága mellett megjelentek a templomban Ormódy Vilmos, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság vezérigazgatója, főrendiházi tag, Gomperz Emil, a Hazai Biztosító Társaság igazgatósági tagja, Benedek János, Hódy Gyula orsz. képviselő, Komjáthy Béla, Algya Sándor százados és még igen sokan. Az esketési szertartást dr. Valnicsek Béla végezte, aki lendületes szavakban kívánt sok boldogságot és gyermekekben sok gyönyörűséget a házaspárnak. Este a Hentaller-család zuglói lakában szűk családi körben ünnepelték meg az ezüst menyegzőt.

— A szultán leánya menyasszony. Konstantinápolyból táviratozzák: A hivatalos lap jelenti, hogy a szultán leányát, Aise hercegnőt eljegyezte Ahmed Nami bej.

— Lóczy Lajos ünneplése. Abból az alkalomból, hogy Lóczy Lajost a király a Földtani Intézet igazgatójává nevezte ki, egyetemi tanártársai, tanítványai és tisztviselőinek nagy serege tizenkilenc évi egyetemi tanárkodásának emlékére díszes plakettet készítették, melyet ma délután egy nagyobb küldöttség nyújtott át neki. A küldöttségben részt vettek dr. Kövesligethy Radó, dr. Lórentsey Imre, dr. Cholnoky Jenő egyetemi tanárok, dr. Havas Rezső, a Földtani Társulat alelnöke, dr. Prinz Gyula és Litke Aurél egyetemi tanárságédek. A küldöttség szónoka dr. Cholnoky Jenő volt.

— Az amerikai nagykövet Budapesten. Hengelmüller László, Ausztria és Magyarország amerikai nagykövete tegnap este Budapestre érkezett és ma látogatást tett Wekerle Sándor miniszterelnöknél és a kormány egyes tagjainál a képviselőházban.

— Estély Frigyes főhercegnél. Frigyes főherceg tegnap automobilon Bécsből Pozsonyba érkezett. Este a főherceg palotájában katonai soíret adott, melyre a tábornokok és a különböző csapatvezetők parancsnokai voltak hivatalosak. Frigyes főherceg ma visszautazott Bécsbe.

— Kinaiak Budapesten. Az 1 óra 40 perces gyorsvonattal ma délben Budapestre érkezett a kínai alkirály és kísérete. A nyugoti pályaudvaron megjelent a fogadásukra báró Korányi Frigyes, Sebessy Kólos, a Magyar Általános Hitelbank főtitkára, akik kalauzolásukra vállalkoztak, továbbá Pavlik Ferencz rendőrfelügyelő s Toiffel és Beniczky rendőrfelügyelők. A kínai urakat Bécsből Budapestig Prost külügyminiszteri osztálytanácsos kísérte s fővárosunkban is velük marad. Négyen jöttek: Tong-Chac alkirály, Csaj-Pluh herceg és két mandarin. Nemzeti ruhájukat hordták, nagy fekete selyem talárt, mely nyusztprémmel volt bélelve, fekete selyemsapkát, amely elfedte a csak részben kilátszó hajfonatokat. Kocsin a Hungáriába hajtottak, ahol hat szobát foglaltak le. Délután a város nevezetességeit tekintették meg.

— Zára új katonai parancsnoka. Fanta altábornagy, a most kinevezett zárai katonai parancsnok tegnap délután érkezett Cattaróba, ahol katonai díszszel fogadták és a kerületi főnök s a polgármester üdvözölte.

— A külügyminiszter rendjele. A király báró Aehrenthal Alajos külügyminiszternek megengedte, hogy a svéd királyi Szeraphin-rendet elfogadhassa és viselhesse.

— Kiténtetett főúrnó. A király megengedte, hogy gróf Szécsen Miklósné született zabolai Mikes Johanna grófnő a pápai „Bene Merenti” aranyéremet elfogadja és viselje.

— Az alkotmánypart vacsorája. Az országos alkotmánypart márczius 30-án, kedden este nyolcz órakor a Hungária fehér éttermében pártvacsorát tart.

— Khevenhüller állapota. Bécsből jelentik: Gróf Khevenhüller nagykövet az operáció után jól töltötte az éjszakát. Hőmérséklete normális. A beteg innt a társaság minden rétegéből élénk részvét nyilvánul.

— Az újságírók estélye. Minden jelenség szerint Budapest társaságának színe-java együtt lesz az újságírók estélyén, melyet szerdán este rendeznek a Fővárosi Orfeum összes helyiségeiben. Az estélyre megváltották jegyüket a kormány tagjai és megígérték megjelenésüket. A politikai, művészi, irodalmi és pénzügyi képviselői csaknem teljes számban megjelennek az újságírók estélyén, melynek programján immár most végzik az utolsó simításokat. Az est külön érdekességének ígérkezik Heltai Jenő egyfelvonásosa, melynek premiérjét az illusztris szerző az újságírók estélyének engedett át. A kiváló költőnek egyik legsikerültebb alkotása ez a kis darab, melynek szímszerzőjét, „a nagy nőt” Márkus Emília, a Nemzeti Színház kitűnő művésznője játssza el, többi szerepét pedig Forrai Rózsi, Váradi Aranka, Rózsahegyi Kálmán, Kovács Mihály és Hajdu József vállalta. A művészeti szenzációról Feinhals Frigyes, a világhírű operaénekes közreműködése fog gondoskodni, vele együtt Szamosi Elza, Szoyer Ilonka, Sándor Erzs, Környe, Arányi, Szemere és Erdős operai művészek adják meg az est énekművészetének színvonalát. Faragó Jenő revüje színhatárainak legkedvesebb tagjait gyűjti az Orfeum színpadára. Az éjféltutáni kabaré és variété a hajnali órákig gondoskodik mulattatásról. Nagy Endre egészen külön programot dolgozott ki erre az alkalomra „Montmartre Budapesten” címmel. Az Orfeum is külön díszbe öltözködik, a főváros kerétszete átengedte az újságírók estélyére legszebb dísznövényeit. Keret és tartalom egyaránt különlegesség lesz tehát erre az alkalomra. Személyjegyek 20 koronáért, páholy 150 koronáért korlátolt számban kaphatók még az Újságírók Egyesületében (VII., Erzsébet-körút 27) és a Fővárosi Orfeum pénztáránál.

— A székesfehérvári postarablás megakadályozói. A király gróf Zichy Aladár, személye körüli miniszterének előterjesztésére Berényi Lajos és Szajkó József posta- és táviraudaltisztoknak a székesfehérvári postarablás alkalmából életük kockáztatásával tanúsított bátor magatartásuk elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— Kautz Gyula temetése. Kautz Gyulát, az Osztrák-Magyar Bank volt kormányzóját, a Magyar Tudományos Akadémia alelnökét ma temették a Kerepesi-úti temetőben. A gyászszertartás délután három órakor kezdődött az Akadémia előcsarnokában. Ott voltak: gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, Popovics Sándor pénzügyminiszteri államtitkár, gróf Dessewffy Aurél, a főrendiház elnöke, Wlassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, az Akadémia tagjai Berzeviczy Albert elnök, Wartha Vincze másodelnök és Heinrich Gusztáv főtitkár vezetése alatt, Tarkovitch József v. b. t. t., az Osztrák-Magyar Bank budapesti igazgatója, Firczak Gyula munkácsi püspök, Harkányi Frigyes és Lánzy Leó főrendiházi tagok, az egyetemi tanárok Székely István rektor, Katona Mór, Dudesk János, Asbóth Oszkár és Liebermann Leó dékánok vezetése alatt, Sághy Gyula, Kmety Károly és Ballagi Aladár országgyűlési képviselők, Bárczy István polgármester, dr. Pekáry Ferencz főkapitány-helyettes, Jankovich János és Halász Lajos miniszteri tanácsosok, az Osztrák-Magyar Bank budapesti intézetének tisztviselői teljes számban s a bécsi intézet küldöttsége, a Pesti Hazai Takarékpénztár tisztviselői testületileg és még számosan. A temetési szertartást Bakács János belvárosi plébános vezette fényes papi segédlettel. A gyászszertartás után Berzeviczy Albert, a Tudományos Akadémia elnöke mondott búcsubeszédet, majd pedig Földes Béla az egyetem nevében búcsuztatta a halottat. Azután a koporsót feltették a hatfogatu gyászkocsira és kivitték a Kerepesi-úti temetőbe, ahol a főváros által adományozott díszsírhelyen örök nyugalomra helyezték.

— Tilos a fegyverviselés. A horvát fővárosból érkezett hírek szerint a hivatalos lap az országos kormány rendeletét közli, melyben felszólítatnak mindazok, akiknek birtokában lőfegyver van, hogy fegyvereiket, revolvereiket, pisztolyaikat stb. lőszerrel együtt szolgáltatassák ki elismervény ellenében a rendőrhatalóságoknak.

— A Giacomuzzi-Pártos-ügy. Még emlékeztetnem van az a szomorú tragédia, amely a múlt nyáron Maroshevizen történt. Egy korábbi összeütközésből kifolyólag, amelynek indító oka ma sem áll még tisztán, a nyílt utcán, családja szemeláttára agyonlőtte Pártos Dezső mérnök Giacomuzzi földbirtokost. Pártost a vizsgálati fogság alatt szanatóriumba vitték, ahol szakértő orvosi megfigyelés alá került. A törvényszéki orvosok most terjesztették be véleményüket a marosvásárhelyi törvényszékhez, amelyben Pártos Gyulát teljesen épelméjűnek jelentik ki. A bűnper tárgyalását április végére tüzték ki.

— A Vöröskereszt-Egylet új főmegbízottja. Frigyes főherceg védnökhelyettes Lippmann János nyugalmazott magyar királyi honvédezt a magyar szent korona országai vöröskereszt egyletének főmegbízottjává kinevezte.

— Óriási tüzvész. Hirschhauben Amberg mellett ma délben gyermekek játékból tűz támadt, mely óriási gyorsasággal 41 házat elhamvasztott. A tüzet csak este sikerült eloltani.

— Ebéd a miniszterelnöknél. Wekerle Sándor miniszterelnök vasárnap ebédet adott, melyre hivatalos volt a kabinet valamennyi tagja, a beteg Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter kivételével.

— A szabómunkások bérharcza. A budapesti szabó ipartestület köztudomás szerint megállapodott a sztrájkjal fenyegető munkásokkal, akik 10 százalékos béremelés fejében beszüntették bérharcukat. A Szabóiparosok Országos Szövetsége a megállapodást, amely nélkül jött létre, magára kötelezőnek nem ismerte el. Az ipartestület közbenjárására erre vasárnap délután új tárgyalás kezdődött. A tárgyaláson, amelyet Goreczky Zsigmond helyettes előljáró vezetett, csakhamar meg is állapodtak az általános határozatok nagy részében s az árszabály kidolgozását szűkebb albizottságra bízták, amely a legközelebbi napokban megkezdő a tárgyalásokat.

— Rablótámadás. A keleti pályaudvarról tegnap este azzal az ürüggyel, hogy lakást szeretne neki, egy állítólag hordársapkát viselő ember kicsalta Pintér Istvánné hatvanéves vidéki paraszasszonyt a gubacsi határba, hol földreterpette és elrabolta tizenöt koronányi pénzt. A rendőrség, amelynek a megrabolt asszonyt még az éj folyamán jelentést tett, nyomozást indított a rabló kézrekerítésére.

— Az Otthon közgyűlése. Vasárnap délelőtt tartotta meg tizennyolczadik közgyűlését az Otthon írók és lírlapírók köre. A közgyűlést, amelyen a tagok szép számmal jelentek meg, Rákosi Jenő elnök nyitotta meg érdekes beszéddel, amelyben az újságírás multját és jövőjét helyezte szembe. Érdekes beszéde során többek között a következőket mondta:

Ha ma azok a törekvések, amelyek a sajtótörvény módosítására irányulnak, nem tudnak zöld ágra vergődni és nem tudják a kellő közreputat megtalálni, ennek oka legfőképp az, hogy átmeneti állapotban vagyunk, nem vagyunk már a régiétek és nem látjuk még a jövődőt. Hiába anketkeztek és hiába követelik egyfelől a radikális, másfelől a reakcionális rendszabályokat. Egy ideált lát maga előtt, de ennek az ideálnak megvannak az előfeltételei. A sajtó a modern életnek legnagyobb és legjelentősebb intézménye, amelynek erejével semmiféle más intézmény nem versenyezhet. Semmi sem volna tehát méltóbb oly autonómiára, amely maga felett kormányozzon és bírói funkciót is teljesítsen, mint a sajtó. Egy nemzet sajtója, amelynek közös ideáljai vannak, képes volna arra, hogy autonóm jogkörében kiirtsa az összes visszaéléseket. Ennek feltétele azonban az, hogy a sajtó egy egységben találkozzék és egymást megértve, egygyé olvadva, egy szándékot, egy érdeket, a maga érdekét képviselje. Ez az egyetlen mód, amelylyel a sajtó égető kérdéseit meg lehetne oldani.

A zajos tapssal és éljenzéssel fogadott megnyitó-beszéd után bemutatták a kör évi jelentését, amely különös örömmel konstatálja, hogy a Vörösmarty-szobor, amelynek a bölcsője az Otthon kör volt, áll. A jelentés tudomásulvétele után Lendvay Sándor ellenőr bemutatta a számadásokat és a költségvetést, amiket a közgyűlés jóváhagyott.

Majd a választásokra került a sor. Az egyhangu választás eredménye a következő: Elnök: Rákosi Jenő lett, alelnökök: Beöthy Zsolt, Bródy Sándor és Gelléri Mór; főtitkár: Márkus Miksa, titkár: Szakács Andor, gazda: Alszegehy Kálmán, pénztáros: Falk Zsigmond lovag, ellenőr: Lendvay Sándor, könyvtáros: Balassa József és Csergő Hugó, ügyész: Gonda Dezső, építőtanácsadó: Márkus Géza, számvizsgálók: Fodor Ferencz, Keszthelyi Ernő és Daróczy Vilmos. A választmány tagjai lettek: Bercezik Árpád, Berényi László, Gárdonyi Géza, Hegedűs Lóránt, Heltai Ferencz, Herczeg Ferencz, Hevesi József, Hock János, Kálnoki Izidor, Kenedi Géza, Purjesz Lajos, Rákosi Viktor, Sebők Zsigmond, Strausz Adolf, Szalay Gyula, Szerdahelyi Sándor, id. Szimányi József, Szokolay Kornél, Veigelsberg Hugó, Zilahy Simon és Székely Ferencz. A választás eredményének kihirdetése után Gelléri Mór szép szavakban adott kifejezést a kör törhetetlen ragaszkodásának és szeretetének az elnök személye iránt. Rákosi Jenő válaszában kifejtette, hogy az újságírás mindig az ő ideálja volt és csak háláját rója le a Gondviselés iránt, amikor őszinte baráti szeretettel viseltetik kollégái iránt. A közgyűlés az elnök viharos áttetésével ért véget.

— A Galilei-Kör matinéja. A Galilei-Kör Magyarországi Szabadgondolkodók Egyesületének főiskolai fiókja vasárnap délelőtt tartotta márcziusi ünnepélyét a „Pester Lloyd” társulat zsuffolásig megtelt nagytermében. Az ugy erkölcsileg, mint anyagilag kitűnően sikerült ünnepélyt Polányi Károly lendületes beszéddel nyitotta meg, melyben a márcziusi eszmék igazi kultuszára buzdította az ifjúságot. Ezután T. Halma Margit asszony, a „Magyar Színház” művésznője mondotta el Gyagyovszky Emilnek, az „Utoza” című költeményét, majd néhány Ady-verset szavalt zajos hatással. Göthné Kertész Ella és Göth Sándor, a Vígyszínház művészei Petőfi és Ady-verseket mondtak el színni nem akaró tapsok közben. Dr. Jászai Oszkár a hazafiságról és a nemzetköziségről mondott tetszéssel fogadott ünnepi beszédet. Balassa Jenő a Vígyszínház művésze Csizmadia Sándor verseinek elszavalásával aratott nagy sikert, Huszár Károly az operaiskola tenoristája pedig néhány dalt énekelt el szépen. A nagyszámu közönség, melynek soraiban sok hölgyet is láttunk, egy kellemesen eltöltött délelőtt emlékével oszlott szét.

— Házasság. Dr. Apáti Jenő fővárosi orvos folyó hó 30-án délelőtt 11 órakor tartja esküvőjét dr. Csesznák Margit orvosnővel, Csesznák Benő cs. és kir. altábornagy leányával a Bakács-teri plébánia templomban. Tanúként szerepeltek dr. Laky Kristóf kuriai bíró, szombathelyi törvényszéki elnök és Alpár Ignác méltóságos.

Friedl Mór nagytapolcsányi kereskedelmi bank főkönyvelője eljegyezte Spitzer Miksa leányát, Szerénkét Nagytapolcsányban.

— Nászajándékok, jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művészi ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Négy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Pusztító földrengések.** Hónapokig pusztított Perzsiában a legborzalmasabb földrengés, mégis csak most érkezik a katasztrófa első híre Péterváron át ide. A földrengés oly óriási volt, hogy tizezer ember holtteste fekszik temetetlenül a falvak törmelékein. A földrengés megszakításokkal január 23-tól február 13-ig tartott. Eközben Burndshir és Ispahan között tönkrement 28 nagyobb telepítvény és elpusztult 58 város, amelynek lakói közül 1703 férfi hiányzik. A halott asszonyok és gyermekek számát közelről sem lehet megállapítani. *Nikolszky* teheráni olasz konzul hiteles jelentések alapján megdöbbentő képet rajzol a pusztulás borzalmairól. Azt mondja, hogy falvak szerzte temetetlenül hevernek a hullák, az erős napfény alatt rohadás indult meg a halotti szervezeteiben és a levegő pestises miazmával teli. Félt, hogy a pusztulás után még nagyobb isten-sapás látogatja meg Perzsiát: a *pestis*. A hatóságok semmit sem tesznek, különben is az állampénztár teljesen üres. Jótékony intézetet a perzsák hírből sem ismernek és így a szegény emberek teljesen a maguk tehetetlen nyomorúságukra vannak utalva.

— **Tragikus végű mulatság.** Titelből érkezik ennek a véres eseménynek a híre: *Lucsics* Endre huszonhat éves joghallgató, jómódu szülők gyermeke, tegnap Felsőkabolon, a kaszinóban mulatozás közben, többek szemeláttára szívenlőtte magát. Tettének oka ismeretlen.

— **Tűz egy gépgyárban.** Vasárnap hajnalban eddig meg nem állapított módon tűz támadt Langfelder Vilmos Figyelő-utca 14. szám alatt lévő gépgyárban. A veszedelem a mintegy öt méter hosszú gépház tetejét kezdte ki s onnan átharapódzott az ezzel egybeépített öntőműhely tetejére. A tűzhöz a központi, az V-ik és VI-ik kerületi tűz-őrségek vonultak ki s kevéssel utánuk megjelent a veszedelem színhelyén az önkéntes tűzoltóság is. Harmadfél óra hosszat tartó munka után sikerült a veszedelmet lokalizálni s az öntőműhelyt, továbbá a gyárépületet az elpusztulástól megmen-teni. A kár ismeretlen. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított a tűz keletkezésének kiderítésére.

— **Menekülés a halálba.** A kőbányai sertés-szállások mellett egy faoszlopra felakasztotta magát egy öreg napszámos, a hatvanéves Kovács Ferencz. Napok óta éhezett s nyomora miatt kereste a halált. Bevitték a törvényszéki orvostani intézet boncoló-termébe. — A Szent László-ut 152. száma alatt Bartli János harmincznégyéves napszámos öngyilkos szándékkal mellbeszurta magát. Most a Bethesda-kórházban ápolják.

— **Óriási feltűnést** kelt mostanság a Rákóczi-úton *Dóczy* M. újonnan felfedezett ütlethelyisége, amelyhez fogható nemcsak a Rákóczi-úton, hanem az egész Budapesten alig találhatni. A finomult, erópai ízlésű és nagyszabású ipari akcióval kezelt egyesületek abban a célban, hogy fővárosunkat egy igazán elsőrangú ipari teleppel gazdagítsák. *Dóczy* M. ezen elsőrangú áruházaiban több, mint 50.000 pár cipő van raktáron, melyek a legnagyobb és legteljesebb választékot nyújtják a vásárlónak ár, szabás, és minőség tekintetében. Külön osztály van berendezve a vidéki megbízások elintézésére és külön, a southernaire helyiségben történik az engros-eladás. A cég kiváló gondot fordít a vidéki megrendelések kifogástalan elintézésére s mindenkinek ingyen és bérmentve küld képes árjegyzéket.

— **A „Reclam”,** melyet *Barta Béla* szerkeszt, e hó 25-én változatos tartalommal és szokatlanul sikerült illusztrációkkal jelent meg. Egy újságjegyzéket is tartalmaz, mely eltér az eddigiektől annyiban, hogy szövegeket és hatásos cícbélyenomatokat is tartalmaz. Annak a kereskedőnek, gyárosnak és iparosnak, aki üzletének fejlesztésére sulyt helyez, el kell olvasnia ezen munkát, mely e szakmában egyedül áll. E lap időszakonként jelenik meg és megérdemli a támogatást, hirdető cégeknek pedig nélkülözhetetlen tanácsadója. A „Reclam” mutatóvényszámot példányonként egy koronáért kiadóhivatala, VIII., Békács-utca 18. küld.

— **Halálozás.** Dr. *Szterényi* Hugó, középiskolai tanár, kiváló természettudós és tanügyi író temetése ma délután négy órakor volt a kerepesi temető halottasházából nagy részvét mellett. Az engedélyt gyászmise kedden délelőtt 9 órakor lesz a *Ferencz* templomában. Özv. nagykárolyi gróf *Károlyi* Viktorné született *Orczy* Irma palota- és csillagkeresztes hölgy élete 68-ik évében Nizában elhunyt. A meghaltaknak hűlt tetemeit haza hozzák és *Kaplonyban* (Nagykároly mellett, Szatmár megye) fogják újból beszentelni és a gróf *Károlyi* nemzetiségnek ottani sírboltjában örök nyugalomra helyezni. Az elhunytban gróf *Zselénzky* Róbertné, báró *Piret-Bihain* Lajosné és gróf *Zay* Miklósné édesanyjukat gyászolják.

Dr. *Vajda* Gyula, a kolozsvári egyetem tanára, a tanárképző-intézet igazgatója, *Vajda* Ödön *Pálnak*, a szociális főpát testvérösese, ki mint történetíró több jeles munkával gazdagította irodalmunkat, havanhatéves korában Kolozsváron meghalt.

Pénzes Mihály nyug. körjegyző Nagyécshegyen meghalt.

Dr. *Viegand*, a Norddeutscher Lloyd vezérigazgatója *Homburg von der Höheben* ma délután meghalt. A

Norddeutscher Lloyd rendkívül kiterjedt és nagyszabású vállalatát nagy szaktudással és üzleti szellemmel irányította.

x **Aki a liturgiái követelményeknek megfelelő jutányos urasztali kelyhek, boroskancsók, keresztelő készletek, oltári gyertyatartók és csilárok iránt érdeklődik, az forduljon Polgár Kálmán főrásmester és egyházi szerelvény-gyárhoz (műhely, raktár és elárúsítás Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. sz.) A cégvezetőség nagy képes albumárjegyzéket minden érdeklődőnek ingyen és bérmentve küld.**

x **Kötények** legzelesterűbb ajándék, 10% engedmény Röslernél, Budapest, V., Harninczad-utca és József-ter sarkán.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vívőterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Polgár Sándor** orvosi műszer, kötszer és sérvkötőgyár, mely 15 év óta fennáll, a legjobb hírnévnek örvendő cég, ahol minden e szakmába vágó cikket, nemcsak a legjutányosabb áron, hanem legteljesebben elkészítve kaphatni. Prospektussal vagy felvilágosítással szívesen szolgál *Polgár Sándor* orvosi műszergyáros, Budapest, VI., Erzsébet-körút 50. szám.

x **Szívhajók és vérérdényelmeszesedés ellen Finsen-féle ivilámpafüldőket** alkalmaz dr. *Hönig* Izsó világyógyító intézetében (Budapest, V., Károly-körút 24.) Ezt az eljárást a koppenhágai Finsen-intézetben több, mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. *Hönig* próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalomtalan gyógyeljárás sikerét szívbillentyűhajók, szervi (szívbetegedés, vérérdényelmeszesedés, ideges szívhaj és szívzorongási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Opera.** Vasárnap este *Slezák* Leó egyidőre bucsút vett a budapesti közönségtől. Ezuttal *Verdi* „Othello”-jában énekelte a címszerepet. Ugy énekelben, mint játékokban oly alakítást nyújtott, amilyent *Slezáktól* régi idők óta megszoktunk és mostani előző két vendégszereplése alkalmával is vártunk. A tegnapi esti *Othello* semmiben sem hasonlított ennek és hang dolgában *Radameshez* és *Raulhoz*. Ki kell törölnünk emlékezetünkéből *Slezáknak* ezt a két legutóbbi szereplését, mert már-már azt hittük, hibás iskolázás, vagy más okok játszottak közre, hogy *Slezák* elvesztette a hangját, vagy zenei tudását és jártasságát. Mint *Othello* ismét kibontakozott az ő tulajdonképpeni régi nagyságában; alig győztük csodálni impozáns erejét, kellemes, behízelgően lágy tenorját. Az ő tenorja mindig kissé rekedten, vagy jobban mondva fátyolozottan hangzott, de miután organuma még így is a legkellemesebb volt, amit tenor-hangban egyáltalán elképzelni lehet, a rekedtséget és fátyolozottságot inkább egy előtűnk ismeretlen színnek vettük és nem irtuk sohasem a hang rovására. Ez az *Othello*, amit mellesleg megjegyezve a művész még seholsem énekel, mindazokat a tulajdonságokat egyesítette, amelyek természetessé és megérthetővé tették a dráma egész lefolyását. Tökéletes, befejezett művészi élvezet volt, amilyenhez hasonlóan az *Opera* falai közt is csak ritkán van részünk. A közönség, amely zsufozásig megtöltötte a nézőteret, szünni nem akart tapssal és ovációkkal honorálta a művész kiváló, nagy alakítását. Méltón csatlakozott hozzá *Vasquezné* érzéstelt, csillogó hangú *Desdemonája* és *Takács* mesteri *Jágója*.

Ma hétfőn ismét *Verdi*-est volt. „*Rigolettó*”-t hozták színre *Feinhals*-al a címszerepben. Ezuttal is teljesen megtelt a nézőteret és a vendéget éppen úgy ünnepelték, mint *B. Sándor* Erzsébet asszonyt, aki a *Gilda* szerepét mesés poézissal és virtuozitással énekl. Minden alkalommal újabb és újabb érdekes és megrázó momentumokat produkál. A többi szereplők közül *Arányi*, *Szemere*, *Kornai* és *Váradi* *Margit* érdemelnek dícséretes említést.

(*) **Az Országos Szimfóniai Zenekar** mai hangversenyén két újdonság került bemutatásra. *Perényi Géza* hazánkfia *Scherzinoja* az első, tiszta, világos szerkezetével, hangulatos, itt-ott meglepő modulációival és ügyes hangszerelésével megérdemelt érdeklődést keltett. *Perényi Géza* zenei ideái nem robbantják szét a klasszikus keretet, a mely elég tágas arra, hogy kifejezésre jussanak benne a szerző gondolatai. Ezek a gondolatok ujak,

eredetiek, művésziek és teli vannak romantiz-mussal. Hellén mythologiai gondolat vonul végig *Perényi* művén. Erdei nimfák és faunok inceskedését, enyelgéseit érzékíti meg finoman és sok hangulattal. A trióban széles dallammal hangzik fel a pásztor esthajnali dala, halkán, sejtelmesen, mintha messziről hozná felénk a szellő a százsipu syréné édes melódiáit. Az egész nagyon finoman, értékes dallamszövésével van megcsinálva, minden taktusán meglátszik, hogy *Perényi Géza* értékes tehetség, akit a közönség szívesen fog viszontlátni a hangversenyteremben. A *Scherzino*nak szép sikere volt, a szerzőt sokszor hívták a dobogóra. A másik újdonság *Mac Dowell* *Edward* *Indian-suitje* volt, amelynek bemutatását már csak azért is nagy érdeklődés előzte meg, mert amerikai szerző nálunk még nem szerepelt a hangversenyek műsorán. *Mac Dowell* modern ember, felfogásában, zenei ideáiban és a muzsikája megcsinálásában is. De ez a modernség nem a *Straussé*, sem a *Debussyé*. *Mac Dowell* nem melódia-rongyokat dolgoz föl széles, pretenciózus hangszereléssel, hanem teljesen kidolgozott, nagyszabású ideákat hoz és vonultat végig a zenekaron. Van mondanivalója és tud elmondani. Hogy a suiteje valóságos indiánus motívumokon épült-e fel, vagy pedig ezek a motívumok is a *Mac Dowelléi*, nem kutatjuk, nem is érdekel bennünket. Annyi bizonyos, hogy amikor megharsan a *Mac Dowell* muzsikája, egyszerre a szemünk elé varázsolódik az a sok indiánus történet, amit valaha olvastunk. Mintha csak zenei illusztrációkat akart volna csinálni a szerző *Cooper*, *Bret Harte*, *Ferry*, vagy *Möller* műveire, olyan hangulatos, olyan stilizáló a zenéje. Látszik, hogy a szerzőt teljesen megkapta, hatalmába ejtette az indiánus néplelek: ezt akarta kifejezni, megérzékíteni, megtestesíteni a zenéjével. Itt aztán gyakran a zenei forma rovására érvényesül az idea, ami minden esetre csökkenti a hatást. Hatalmas fortissimókkal jelzi, hogy az indiánus néplelek életkedve a harcok küszöbén nyilatkozik meg a leghevesebben és halk lemondással hozza a szerelmi dalokat. Ez olyan ellentét, amely a legerősebben nekimegy a stilszerűségnek. A közönség ezt azonban nem vette nagyon szigorúan és sokat tapasztalt az újdonságnak. A *Gluck* „*Iphigenia*”-nyitányát és a *Liszt* első rapszódiaját játszották még a szimfonikusok, de a legnagyobb hatást a *Schubert* örökszép *H-moll* szimfóniájával érték el. A hatalmas munka, amelyet a mester nem fejezett be, teljes szépségében ragyogott, amiért nagy elismerés illeti meg a zenekart és derék karmesterét: *Kun Lászlót*. (de.)

(*) **Növendékhangversenyek.** A *Szemere* József-féle zeneintézet rendezte tegnap ezidei nyilvános hangversenyét a *Royal-teremben*. Ez a hangverseny is igazolta, hogy ez a zeneintézet egyike a főváros legjobban vezetett intézeteinek. Minthogy a belügyminisztérium még ezidáig sem korlátozta az intézetnyitási jogát, természetesen, hogy — tekintve fővárosunk fokozott zenei életét — gombamódra termettek a zeneiskolák. Így aztán bizony nehéz eligazodni közöttük. Természetesen azok a intézetek nyujtanak a legtöbb garanciát, amelyek az Orsz. Zeneakadémia szellemében művelik a zenét. Ezek közé tartozik a *Szemere*-féle zeneiskola is, azzal a különbséggel, hogy néhány újítást léptetett életbe, melyek az Orsz. Zeneakadémia kissé bemohosodott rendszerét többhelyütt észszerűen egészíti ki. Minden kitűnt a mai hangversenyen, ahol a növendékek, ritkán hallott precizitással és helyes zenei felfogással játszottak, bizonyítva, hogy lelkiismeretes és igazán értelmes zenei nevelésben részesülnek. A hangversenyterem zsufozásig megtelt. A kelkos közönség zúgó tapssal fogadta az egyes szereplőket. A *Veró*-féle leányiskola igen sikerült hangversenyt rendezett tegnap, növendékeivel, az intézet helyiségében. A nagyszámú közönség a növendékek helyes zenei neveléséről győződhetett meg ezen a hangversenyen. A tapsból természetesen bőven jutott az egyes szereplőknek, melyből méltán kivethetik az őket megillető részt az intézet tanárai is: *Tomka* Istvánné, *Domány* *Margit* és *Tötsch* *Károlyné*.

(*) **Új örökös tagok.** A kultuszminiszter gróf *Festetics* *Andort*, a vidéki színház felügyelőjét és a Nemzeti Színház hét oszlopos művészt a színház örökös tagjává nevezte ki. Az új örökös tagok: *Csillag* *Teréz*, *Rákosi* *Szidi*, *Helvey* *Laura*, *Szacsavay* *Imre*, *Gyenes* *László*, *Gabányi* *Árpád* és *Mihályfi* *Károly*.

(*) A Budapesti Kamarazene-Kör vasárnap érdekes hangversenyyel fejezte be évadját. Ezáltal először volt alkalmunk hallani a jó hírű *ujpesti vonósnégyes társaság*ot, amelynek produkciói valóban megleptek. A társaság dilettánsokból áll ugyan, akik azonban egytől egytől kitűnő muzsikusok és már évek óta mindig együtt játszanak, miáltal annyira összezoktak és összetanultak, hogy bármely fővárosi kvartett-társasággal fölvehetik a versenyt. *Seymann* Emil a primárius, a társaság lelke. Társai: *Magyar* Ernő, dr. *Lázár* Ottó és *Zupancsics* Vilmos pompásan alkalmazkodnak vezérükhez. Nagyon gondos és egészen stilszerű volt *Mozart* C-dur vonós-négyesének interpretálása és sok temperamentum nyilvánult *Brahms* A-dur zongoránégyesének előadására. Az utóbbinál dr. *Olgay* Kálmán brilláns zongorajátéka is nevezetes tényező volt. E két szám között *Faragóné-Szörényi* Bella hatalmas drámai hanggal énekelt egy áriát *Bruch* „Achilleus” című oratóriumából és egy nagyon szép magyar dalt *Kerner* Jenőtől, a „Tragediák” című ciklusból.

(*) *Fedák Sári* Bécsben. A bécsi *Johann Strauss-Theater*-nek szombaton forró estéje volt: *Fedák Sári* mutatkozott be *Verő György* „Szultán” című operettejében, mely annak idején a Népszínház műsordarabja volt. A régi operettet *Lindau* Károly dolgozta át a bécsiek szája íze szerint, de ebben az alakításban se tudott osztatlan tetszésre szert tenni. Annál zajosabb volt a magyar művésznő sikere. *Fedák Sári* jöttét megelőzte hírneve. Budapesti és berlini diadalai után általános érdeklődéssel várták, rokonszenvesen fogadták, minden jelenését zajosan tapsolták és a felvonások végén számtalanszor kihitták. A bécsi sajtó helybenhagyta a bemutatkozó közönségnek ítéletét és őszinte elismeréssel adózik művészetének. A „*Neu Freie Presse*” szerint *Fedák Sári* igazolta azt a nagy kedveltséget, amelyet hazájában élvez. — A „*Neues Wiener Tagblatt*” azt írja, hogy a magyar vendég decens játéka kellemesen hat s azt is szívesen elismeri, hogy temperamentummal tánczol. — A „*Zeit*” lelkesedéssel emeli ki a művésznő pompás megjelenését, elragadó temperamentumát és konstatálja megérdemelt sikerét. — „*Neues Wiener Journal*”: A hangját, ami manapság természetes, tánczának virtuozitásával pótolja. — „*Fremdenblatt*”: Szélim szultán szerepében *Fedák Sári* a komponista honfitársnője, a termékeny nagy szubrettalajnak egy bájos hajtsza debütált. Nem tokaji, mely a vért az arczba kergető, inkább ama fehér borokból való, melyek lassan melegítenek át.

(*) Az Operaházban holnap, kedden az Operaház és a Nemzeti Színház nyugdíjintézete javára *D'Albert* „A hegyek alján” című nagy sikerű zenedrámáját adják, melynek ez lesz a szőzón folyamán a tizenegyedik előadása. Szerdán *Feinhals* Frigyes fellépésével *Don Juan* kerül színpadra.

(*) *Pethes Imre* Temesvárott. A legpompásabb szerepében kezdte meg vendégszereplését *Pethes Imre* a temesvári színházban. A Nemzeti Színház és a kiváló művésze *Petruchiót* játszotta a „*Makrancos hölgy*”-ben és bravuros alakítását zajos elismeréssel honorálták. *Pethes* régi kedves ismerőse a temesváriaknak s így ünnepeltetése már első megjelenésével kezdődött és felvonásról felvonásra fókuszódott. A makrancos *Katalint Haraszthy* Miczi egyénisége és művészete minden bájával ruházta fel és úgy a dacosságot, mint a megszelídülést találó vonásokkal érzékítette meg.

(*) *Rajz- és munkakiállítás*. Az állami felső ipariszkola igazgatósága a rajztanfolyamokat végzett iparossegdek rajzaiból, valamint az esti műhelygyakorlatokon részt vett iparossegdek munkáiból a technológiai iparmúzeum kiállítási termében kiállítást rendezett, mely három héttig tart. Ezt a kiállítást a kereskedelemügyi kormány képviselőjében tegnap nyitott meg *Péterffy* Lajos miniszteri tanácsos. A iparoktatási szakosztály főnöke. A kiállítás megkezdése után következett a tanfolyamok záróünnepsége, ahol *Hegedűs* Károly igazgató jelentést tett a tanfolyamok eredményéről. A rajzgyakorlatban 131 különféle iparágbeli segéd, a műhelygyakorlatokon pedig 440 különböző iparágbeli segéd vett részt. Ezután kiosztották a 42 arany- és 14 kőgyujtalmat.

(*) *Művészeti levelezőlapok*. Sziklai Jenő papírkereskedő (VII., Erzsébet-körút 42.) kiadásában érdekes képeslevelezőlaposorozat indult meg. Fővárosi színek és íróembereket ábrázolnak ezek a képek. *Spiel* Imre fiatal festőművész rajzolta őket, feladatát csak a fények és árnyékok kikeresésére redukálta. Nagy rutinnal győzte le a rajzolás mód népszerűsítését és igen sok karaktert vitt az egyes fejekbe.

FŐVÁROS.

A lakásinség ellen.

— A főváros pénzügyi bizottsága az építési programról. —

Budapest, márczius 29.

A főváros pénzügyi bizottsága ma foglalkozott dr. *Bárczy* István polgármester nagyszabású építési programjával, melytől jogosan lehet remélni azt, hogy enyhíteni fogja a fővárosban levő lakásnyomort. A bizottság nagy rokonszenvvel foglalkozott a polgármester korszakalkotó fontosságú tervével; az ülés nagy részét *Heltai* Ferencz alapos, mélyreható kritikája foglalta el, aki részletesen és minden szempontra kiterjedő bonczolással vette vizsgálat alá a *Bárczy* építő-programját.

A mai ülésről részletes tudósításunk a következők:

A főváros pénzügyi bizottsága ma délelőtt dr. *Vaszilievits* János alpolgármester elnöklelte alatt tárgyalta azt a nagyszabású programot, amelyet dr. *Bárczy* István polgármester a lakáskérdés megszüntetése érdekében kidolgozott. Dr. *Wildner* Ödön tanácsjegyző ismerteti a programot. Dr. *Heltai* Ferencz szólott először a tárgyról. Azzal kezdte, hogy évtizedekre visszamenőleg nem ismer nagyobb és fontosabb kérdést, mint ezt. Nemesak azért, mert 95 millióról van szó, hanem azért is, mert ez a 95 millió csak első részlete annak a sok milliárdnak, amely erre feltétlenül következni fog. Ha a tisztes háztulajdonosok helyzetét lehetetlenné tesszük, akkor semmiféle intézkedés nem elegendő arra, hogy ilyen nagy jelentőségű kérdést a magán-tevékenység hátterébe szorítsával oldjunk meg. Áttér ezután arra a kérdésre, indokolt-e a lakásnyomort szemben közhatalossági tevékenység és nem habozik kijelenteni, hogy ő ezt igenis indokoltnak tartja. De bár momentán Budapesten a lakásnyomort igen nagy, mégis konstatálni kívánja azt, hogy a lakásviszonyok a multhoz képest lényegesen javultak, és a vidékkel összehasonlítva a budapesti lakásnyomort még mindig egy neme a fényűzésnek, mert azok a munkások, akik ide özőnlenek, Budapesten bármily rossz lakást kapnak is, még mindig jobban laknak, mint ahogy laktak a falukban. Ez tény, amit statisztikai adatokkal is lehet igazolni. A főkérdésre áttérve, kijelenti, hogy a programnak az a része, amely a szükségbarakkokról, a barakktermekekről, a népszállókőről és népotthonról szól, alig maradt azon, amit tenni kellett; majdnem ez a véleménye az előterjesztés hatodik részéről is, amely a fővárosi alkalmazottak lakásainak rendezésével foglalkozik.

A javaslatnak szerinte legfontosabb részére, a kislakásokra tér át. Összehasonlítja az előterjesztést a külföldi, különösen az angol viszonyokkal és megemlékezik a kén-utczai négy munkásházról, amelyeknek építése 270.400 koronába került és amelyek 2.3 százalékot jövedelmeznek. Ezt azért állapítja meg, hogy a kislakások után várható bérjövödelemről szólhasson. Szerinte mindenekelőtt meg kell állapítani, mennyi az a betibér, — mert hisz ezeknél a lakásoknál havi vagy negyedévi bérről szólni nem lehet, — amelyet egy budapesti szakképzett munkás fizethet anélkül, hogy egyéb életfeltételeit megfontolni volna kénytelen. Konstatálja, hogy a budapesti szakképzett munkások heti keresete átlag 24—28 korona közt mozog. Ebből maximálisan 4—5 koronát fordíthat lakbérre. És e helyen megelégedéssel konstatálja, hogy a kén-utczai munkásházakban ez a bér van meg-honosítva, de kijelenti, hogy ha emellett a bér mellett az építendő kislakásoknál a fővárosnak a beszerzendő pénz árához képest egy százalékos áldozatot kell hoznia, ezt ő humanitárius, közérköcsi és közjótekonysági szempontból szó nélkül megengedhetőnek tartja. Sajnos azonban, hogy a program szerint teljesen kilátástalannak kell tekintenie azt, hogy a főváros ilyen feltételek mellett adhassa bérbe a létesítendő kislakásokat. Ezt a tételt számításokkal is igazolja. A tisztviselő lakások kérdése utópiá, mert ha valamennyi tisztviselő városi lakásokról akarnak elhelyezni, ez a főváros részéről olyan órákény áldozatot követelne, amelyet csak új pótlások kivetésével lehetne fedezni. A bérházak építése tehát nem a lakáskérdés szempontjából bir jelentőséggel, hanem pénzügyi szempontból fontos. Itt nem jötekonyságról van szó, hanem meg kell találni a számításat. Az iskolák építése szerinte évi 1.200.000 koronával rontja a budgetet, ezért az iskolák építését a programból ki kell kapcsolni. Beszédét azzal végzi, hogy a polgármester elismerésére méltó munkát végzett és hálára tarthat igényt szociál-politikai szempontból nagyfontosságú javaslatárt,

elősorban pedig megérdemli a főváros szegényebb sorsú és munkás-lakosságának elismerését.

Heltai beszéde után a bizottság elhatározta, hogy a lakásprogram megvitatását holnap délelőtt 10 órakor tartandó ülésében folytatja.

Ezután áttértek a napirend többi pontjai tárgyalására, amelyeken dr. *Berczel* Jenő tanácsjegyző referált.

A tárgyalást holnap délelőtt folytatják.

(*) *A Rókus előtti Mária-szobor*. Magyarbányai község előjáróság azzal a kérelemmel fordult a főváros tanácsához, engedje meg, hogy a község a Rókus-kórházi kápolna előtt a Rákóczi-uton felállított Mária-szobrot lemintáztathassa. A községnek ugyanis nincs annyi pénze, hogy előkelő művésznél rendelhessen szobrot, viszont kontárokkal vásárolt munkát sem akar végeztetni.

(*) *A Cséry-féle iparvágány*. A kereskedelmi miniszter értesítette a fővárost, hogy a Cséry-féle személtuvarozási és feldolgozási gyár részvénytársaság által Budapest területéről a Szentlőrinczi-utczájig megépített személtuvarozó ipavasztra az ifj. Cséry Lajos részére megadott engedélyt, az abban foglalt jogokkal és kötelezettségekkel együtt a részvénytársaságra átruházta.

A kiváló bőr- és lithumos gyógyforrás

SALVATOR

1880-1881. hólyagbajoknál, köszvénynél, csukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású. Főraktár Budapesten. ÉDESUTY L.-nél.

EGYESÜLETEK.

(—) *Az Erzsébetvárosi Kaszinó közgyűlése*. Az Erzsébetvárosi Kaszinó vasárnap tartotta meg évi közgyűlését Rákóczi-ut. 28. szám alatti helyiségekben. A közgyűlésen mintegy 300 tag jelent meg. Az elnöki tisztet dr. *Kohner* Adolf töltötte be, s vele együtt dr. *Kovács* Jenő ügyvezető-elnök képviselte a Kaszinó elnökségét. A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után dr. *Assódi* Adolf tükör ismertette az évi jelentést. A jelentés gondos részletességgel sorolja fel az elmúlt esztendő történetét, s annak kiemelkedő mozzanatait. A 3 és fél év előtt alakult egyesület most már 1000 taggal bír, s az elmúlt évben 124 új tag lépett be az Erzsébetvárosi Kaszinóba. A Kaszinó az elmúlt évben anyagilag is jelentékenyen megerősödött, s ennek révén az egyesület annyi előnyt és kedvezményt nyújtott tagjainak, amennyit kevés fővárosi egyesület nyújthat. A városligeti fasorban gyönyörű nyári helyiséget bérlet és tartott nyitva négy hónapra keresztül. Ezen intézmény megteremtésével nemcsak hogy megelőzte az összes fővárosi egyesületeket, de ezen intézmény még ma is páratlanul áll. A művészetek kultiválása is kiváló gondját képezte a Kaszinó vezetőségének. Fenntartotta az összes fővárosi színházakkal kötött bérleti szerződéseket, s a jegyeket a napi áraknál jóval olcsóbban nyújtotta tagjainak, számos eredeti festményt vásárolt, úgy, hogy jelenleg 26 magyar festőművész műve díszíti a Kaszinó falait. A Kaszinó által rendezett s kiválóan sikerült hangversenyek után több mint 5000 koronát áldozott a Kaszinó művészi czelokra. Az évi jelentést a közgyűlés nagy tetszéssel fogadta, s azt egyhangulag tudomásul vette. Ezután megválasztotta a közgyűlés elnökhelyettesé *Tyrnauer* Sándort, háznagygyá *Szücs* Károlyt, pénztárossá *Arányi* Ignácot és ellenőrré *Lendvay* Sándort. Választatott továbbá 1 igazgatósági tag *Káldor* Marcell személyében s 22 választmányi tag. Ezután a közgyűlés dr. *Kelemen* Jakab és dr. *Elek* Hugó indítványára bizalmat szavazott az elnökségnek, mint amelynek elsősorban köszönhető az egyesület felvirágzása. A közgyűlés után társasbéd következett melyen a vezetőséget számos felkötésben ünnepelték.

(—) *A VII. kerületi függetlenségi és 48-as pártkör* Almásy-téri házában disztermében vasárnap délután hat órakor tartotta rendes évi közgyűlést. A pártkör tagjai rendelkezési nagy számban jelentek meg a gyűlésen, amelyet *Földiák* Gyula vezetett. *Földiák* megnyitó beszédében visszapillantást vetett az elmúlt esztendő eseményeire. A tetszéssel fogadott elnöki megnyitó beszéd végén *B. Virág* Géza főtitkár bemutatta évi jelentését. A jelentés megalapítja, hogy az elmúlt esztendő a békes munkáé volt. Az eredmény kielégítő. A közgyűlés, amely *Baitenberg* Lajos indítványára vita nélkül, egyhangulag tudomásul vette. A dr. *Ladányi* Miksa előterjesztette pénztári jelentés tudomásulvétele és a jövő évi költségvetés megállapítása után a közgyűlés *Kovács* Antal kuriai bíró korelnök vezetésével a választásokat ejtette meg. A választások eredményeképpen a pártkör diszelnökei *lették*

— **Pusztító földrengések.** Hónapokig pusztított Perzsiában a legborzalmasabb földrengés, mégis csak most érkezik a katasztrófa első híre Péterváron át ide. A földrengés oly óriási volt, hogy tizezer ember holtteste fekszik temetetlenül a falvak törmelékein. A földrengés megszakításokkal január 23-tól február 13-ig tartott. Eközben Burndshir és Ispahan között tönkrement 28 nagyobb telepítvény és elpusztult 58 város, amelynek lakói közül 1703 férfi hiányzik. A halott asszonyok és gyermekek számát közelről sem lehet megállapítani. *Nikolszky* teheráni olasz konzul hiteles jelentések alapján megdöbbentő képet rajzol a pusztulás borzalmairól. Azt mondja, hogy falvak szerkezetetemenlenül vernek a hullák, az erős napfény alatt rothadás indult meg a halotti szervezeteiken és a levegő pestises miazmával teli. Félt, hogy a pusztulás után még nagyobb istenbüntetés látogatja meg Perzsiát: a *pestis*. A hatóságok semmit sem tesznek, különben is az állampénztár teljesen üres. Jótékony intézetet a perzsák hírből sem ismernek és így a szegény emberek teljesen a maguk tehetetlen nyomorúságukra vannak utalva.

— **Tragikus végű mulatság.** Titelből érkezik ennek a véres eseménynek a híre: *Lucsics* Endre huszonhat éves joghallgató, jómódu szülők gyermeke, tegnap Felsőbabilon, a kaszinóban mulatozás közben, többek szemellettára szívenlőtte magát. Tettének oka ismeretlen.

— **Tűz egy gépgyárban.** Vasárnap hajnalban eddig meg nem állapított módon tűz támadt Langfelder Vilmos Figyelő-utca 14. szám alatt lévő gépgyárban. A veszedelem a mintegy öt méter hosszú gépház tetejét kezdte ki s onnan átharapódzott az ezzel egybeépített öntőműhely tetejére. A tűzhöz a központi, az V-ik és VI-ik kerületi tűz-őrségek vonultak ki s kevéssel utánuk megjelent a veszedelem színhelyén az önkéntes tűzoltóság is. Harmadfél óra hosszat tartó munka után sikerült a veszedelmet lokalizálni s az öntőműhelyt, továbbá a gyárépületet az elpusztulástól megmenteni. A kár ismeretlen. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított a tűz keletkezésének kiderítésére.

— **Menekülés a halálba.** A kőbányai sertés-szállások mellett egy faoszlopra fölakasztotta magát egy öreg napszámos, a hatvanéves Kovács Ferencz. Napok óta éhezett s nyomora miatt kereste a halált. Bevitték a törvényszéki orvostani intézet boncoló-termébe. — A Szent László-ut 152. száma alatt Bartli János harmincznégy éves napszámos öngyilkos szándékkal mellbeszurta magát. Most a Bethesda-kórházban ápolják.

— **Óriási feltűnést** kelt mostanság a Rákóczi-úton *Dóczy* M. újonnan átalakított üzlethelyisége, amelyhez fogható nemcsak a Rákóczi-úton, hanem az egész Budapesten alig található. A finomult, erópai ízlésű és nagyszabású ipari akcióval kezelt fogva egyesültek abban a célban, hogy fővárosunkat egy igazán elsőrangú ipari teleppel gazdagítsák. *Dóczy* M. ezen elsőrangú áruházában több, mint 50.000 pár cipő van raktáron, melyek a legnagyobb és legteljesebb választékot nyújtják a vásárlónak ár, szabás, és minőség tekintetében. Külön osztály van berendezve a vidéki megbízások elintézésére és külön, a souterraine helyiségben történik az engros-eladás. A cég kiváló gondot fordít a vidéki megrendelések kifogástalan elintézésére s mindenkinek ingyen és bérmentve küld képes árjegyzéket.

— A „*Reclam*”, melyet Barta Béla szerkeszt és hó 25-én változatos tartalommal és szokatlanul sikerült illusztrációkkal jelent meg. Egy újságjegyzéket is tartalmaz, mely elter az eddigiektől annyiban, hogy szövegeket és hatásos címhelyenymatokat is tartalmaz. Annak a kereskedőnek, gyárosnak és iparosnak, aki üzletének fejlesztésére szívesen helyet, el kell olvasnia ezen munkát, mely a szakmában egyedül áll. E lap időszakként jelenik meg és megérdemli a támogatást, hirdető cégeknek pedig nélkülözhetetlen tanácsadója. A „*Reclam*” mutatószámát példányonként egy koronáért kiadóhivatala, VIII., Békáscsaba-utca 18. küld.

— **Halálozás.** Dr. *Szterényi* Hugó, középiskolai tanár, kiváló természettudós és tanügyi író temetése ma délután négy órakor volt a kerepesi temető halottasházából nagy névvel. Az engesztelő gyászmise kedden délelőtt 9 órakor lesz a Ferencz templomban. Özv. nagykarolyi gróf *Károlyi* Viktorné született *Orczy* báró *Orczy* Irma palota- és csillagkeresztés hölgy élete 68-ik évében Nizában elhunyt. A meghaltnak hűlt tetemét hazáért és Kaplonyban (Nagykaroly mellett, Szatmár megye) fogják újból beszentelni és a gróf *Károlyi* nemzetségnek ottani sírboltjában örök nyugalomra helyezni. Az elhunytban gróf *Zselénszky* Róbertné, báró *Piret-Bihain* Lajosné és gróf *Zay* Miklósné édesanyjukat gyászolják.

Dr. *Vajda* Gyula, a kolozsvári egyetem tanára, a tanárképző-intézet igazgatója, *Vajda* Ödön Pálnak, a szociális főpárt testvére, ki mint történetíró több jeles munkával gazdagította irodalmunkat, havanhat éves korában Kolozsváron meghalt.

Pénzes Mihály nyug. körjegyző Nagyecshegyen meghalt.

Dr. *Viegan*, a Norddeutscher Lloyd vezérigazgatója Homburg von der Höheben ma délután meghalt. A

Norddeutscher Lloyd rendkívül kiterjedt és nagyszabású vállalatát nagy szaktudással és üzleti szellemmel irányította.

x **Aki a liturgiai követelményeknek megfelelő jutányos urasztali kelyhek, boroskancsók, keresztelő készletek, oltári gyertyatartók és csillárok iránt érdeklődik, az forduljon Polgár Kálmán órásmester és egyházi szerelvény-gyároshoz (műhely, raktár és elárulás Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. sz.) A cégvezetőség nagy képes albumárjegyzéket minden érdeklődőnek ingyen és bérmentve küld.**

x **Kötvények legzélszerűbb ajándék, 10% engedmény** Röslernek, Budapest, V., Harnóczad-utca és József-ter sarkán.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vívőterem** a Koronaherczog-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Polgár Sándor** orvosi műszer, kötszer és sérvkötőgyár, mely 15 év óta fennáll, a legjobb hírnévnek örvendő cég, ahol minden a szakmába vágó cikket, nemcsak a legjutányosabb áron, hanem legteljesebben elkészítve kaphatni. Prospektussal vagy felvilágosítással szívesen szolgál *Polgár Sándor* orvosi műszergyáros, Budapest, VI., Erzsébet-körút 50. szám.

x **Szívbetegségek és véredényelmeszesedés ellen Finsen-féle ivlámpafürdők**et alkalmaz dr. *Hönig* Izse vilánygyógyító intézetében (Budapest, V., Károly-körút 24.) Ezt az eljárást a koppenhágai Finsen-intézetben több, mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. *Hönig* próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalomtalan gyógyeljárás sikerét szívbillentyűbetegségek, szívmegbetegedések, véredényelmeszesedés, ideges szív- és szívszorogási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Opera.** Vasárnap este *Slezák* Leó egyidőre bucsút vett a budapesti közönségtől. Ezuttal *Verdi* „*Othello*”-jában énekelte a címszerepet. Ugy énekel, mint játékban oly alakítást nyújtott, amilyent *Slezák* régi idők óta megszoktunk és mostani előző két vendégszereplése alkalmával is vártunk. A tegnapi este *Othello* semmiben sem hasonlított ének és hang dolgában *Radames*hez és *Raul*hoz. Ki kell törölnünk emlékezetünkéből *Slezák*nak ezt a két legutóbbi szereplését, mert már-már azt hittük, hibás iskolázás, vagy más okok játszottak közre, hogy *Slezák* elvesztette a hangját, vagy zenei tudását és jártasságát. Mint *Othello* ismét kibontakozott az ő tulajdonképpeni régi nagyszabású; alig győztük csodálni imponáns erejét, kellemes, belülről jövő tenorját. Az ő tenorja mindig kissé rekedten, vagy jobban mondva fátyolozottan hangzott, de miután organuma még így is a legkellemebb volt, amit tenorhangban egyáltalán elképzelni lehet, a rekedtséget és fátyolozottságot inkább egy előtűnk ismeretlen színnek vettük és nem irtuk sohasem a hang rovására. Ez az *Othello*, amit mellesleg megjegyezve a művész még seholsem énekel, mindazokat a tulajdonságokat egyesítette, amelyek természetessé és megérthetővé tették a dráma egész lefolyását. Tökéletes, befejezett művészi élvezet volt, amilyenhez hasonlóan az *Opera* falai közt is csak ritkán van részünk. A közönség, amely zsufolásig megtöltötte a nézőteret, színni nem akaró tapsal és ovációkkal honorálta a művész kiváló, nagy alakítását. Méltón csatlakozott hozzá *Vasquez*né érzéssel, csillogó hangú *Desdemonája* és *Takács* mesteri *Jágója*.

Ma hétfőn ismét *Verdi*-est volt. „*Rigoletto*”-t hozták színre *Feinhals*-al a címszerepben. Ezuttal is teljesen megtelt a nézőter, és a vendéget éppen úgy ünnepezték, mint *B. Sándor* Erzi asszonyt, aki a *Gilda* szerepét mesés poczissal és virtuozitással énekelte. Minden alkalommal újabb és újabb érdekes és megrázó momentumokat produkál. A többi szereplők közül *Arányi*, *Szemere*, *Kornai* és *Várdi* *Margit* érdemelnek dicséretes említést.

(*) **Az Országos Szimfóniai Zenekar** mai hangversenyén két újdonság került bemutatásra. *Perényi* Géza hazánkfia *Scherzinoja* az első, tiszta, világos szerkezetével, hangulatos, itt-ott meglepő modulációival és ügyes hangszerelésével megérdemelt érdeklődést keltett. *Perényi* Géza zenei ideái nem robbantják szét a klasszikus keretet, a mely elég tágas arra, hogy kifejezésre jussanak benne a szerző gondolatai. Ezek a gondolatok ujak,

eredetiek, művésziek és teli vannak romantizizmussal. Hellén mythologiai gondolat vonul végig *Perényi* művén. Erdei nimfák és faunok inceskedését, enyelgéseit érzékíti meg finoman és sok hangulattal. A trióban széles dallammal hangzik fel a pásztor esthajnali dala, halkán, sejtelmesen, mintha messziről hozná felénk a szellő a százsipusyréne édes melódiáit. Az egész nagyon finoman, értékes dallamszövésével van megcsinálva, minden taktusán meglátszik, hogy *Perényi* Géza értékes tehetség, akit a közönség szívesen fog viszontlátni a hangversenyteremben. A *Scherzino*nak szép sikere volt, a szerzőt sokszor hívták a dobogóra. A másik újdonság *Mac Dowell* Edward *Indián-suitje* volt, amelynek bemutatását már csak azért is nagy érdeklődés előzte meg, mert amerikai szerző nálunk még nem szerepelt a hangversenyek műsorán. *Mac Dowell* modern ember, felfogásában, zenei ideáiban és a muzsikája megcsinálásában is. De ez a modernség nem a *Strauss*, sem a *Debussy* *Mac Dowell* nem melódia-rongyokat dolgoz föl széles, pretenciózus hangszereléssel, hanem teljesen kidolgozott, nagyszabású ideákat hoz és vonultat végig a zenekaron. Van mondanivalója és tud elmondani. Hogy a suiteje valóságos indiánus motívumokon épült-e fel, vagy pedig ezek a motívumok is a *Mac Dowell*éi, nem kutatjuk, nem is érdekel bennünket. Annyi bizonyos, hogy amikor megharsan a *Mac Dowell* muzsikája, egyszerre a szemünk elé varázsolódik az a sok indiánus történet, amit valaha olvastunk. Mintha csak zenei illusztrációkat akart volna csinálni a szerző *Cooper*, *Bret Harte*, *Ferry*, vagy *Möller* műveire, olyan hangulatos, olyan stílzáló a zenéje. Látszik, hogy a szerzőt teljesen megkapta, hatalmába ejtette az indiánus néplelek: ezt akarta kifejezni, megérthetővé tenni a zenéjével. Itt aztán gyakran a zenei forma rovására érvényesül az idea, ami minden esetre csökkenti a hatást. Hatalmas fortissimókkal jelzi, hogy az indiánus néplelek életkedve a harcok küszöbén nyilatkozik meg a leghevesebben és halk lemondással hozza a szerelmi dalokat. Ez olyan ellentét, amely a legerősebben nekimegy a stilszerűségnek. A közönség ezt azonban nem vette nagyon szigorúan és sokat tapsolt az újdonságnak. A *Gluck* „*Iphigenia*”-nyitányát és a *Liszt* első rapszódiaját játszották még a szimfónikusok, de a legnagyobb hatást a *Schubert* örökség *H-moll* szimfóniájával érték el. A hatalmas munka, amelyet a mester nem fejezett be, teljes szépségében ragyogott, amiért nagy elismerés illeti meg a zenekart és derék karmesterét: *Kun Lászlót*. (dé.)

(*) **Növendékhangversenyek.** A *Szemere* József-féle zeneintézet rendezte tegnap ezidei nyilvános hangversenyét a *Royal*-teremben. Ez a hangverseny is igazolta, hogy ez a zeneintézet egyike a főváros legjobban vezetett intézeteinek. Minthogy a belügyminisztérium még ezideig sem korlátozta az intézetnyitást jogát, természetesen — tekintve fővárosunk fokozott zenei életét — gombamódra termettek a zeneiskolák. Így aztán bizony nehéz eligazodni közöttük. Természetesen azok a intézetek nyújtanak a legtöbb garanciát, amelyek az Orsz. Zeneakadémia szellemében művelik a zenét. Ezek közé tartozik a *Szemere*-féle zeneiskola is, azzal a különbséggel, hogy néhány újítást léptetett életbe, melyek az Orsz. Zeneakadémia kissé bemohosodott rendszerét többhelyütt észszerűen egészíti ki. Minden kitént a mai hangversenyen, ahol a növendékek, ritkán hallott precizitással és helyes zenei felfogással játszottak, bizonyítva, hogy lelkiismeretes és igazán értelmes zenei nevelésben részesülnek. A hangversenyterem zsufolásig megtelt. A kelles közönség zúgó tapsal fogadta az egyes szereplőket. A *Verő*-féle lányiskola igen sikerült hangversenyt rendezett tegnap, növendékeivel, az intézet helyiségében. A nagyszámú közönség a növendékek helyes zenei neveléséről győződhetett meg ezen a hangversenyen. A tapsból természetesen bőven jutott az egyes szereplőknek, melyből méltán kivethetjük az őket illető részt az intézet tanárai is: *Tomka* Istváné, *Domány* *Margit* és *Tótsch* *Károly*é.

(*) **Örökös tagok.** A Kultuszminiszter gróf *Festetics* *Andor*t, a vidéki színház felügyelőjét és a Nemzeti Színház hét oszlopos művészt a színház örökös tagjává nevezte ki. Az új örökös tagok: *Csillag* *Teréz*, *Rákosi* *Szidi*, *Helvey* *Laura*, *Szacsavay* *Imre*, *Gyenes* *László*, *Gabányi* *Árpád* és *Mihályfi* *Károly*.

(*) A Budapesti Kamarazene-Kör vasárnap érdekes hangversenyyel fejezte be évadját. Ezáltal először volt alkalmunk hallani a jó hírű *ujpesti vonósnégyes társaság*ot, amelynek produkciói valóban megleptek. A társaság dilettánsokból áll ugyan, akik azonban egytől egyig kitűnő muzikusok és már évek óta mindig együtt játszanak, miáltal annyira összehozták és összehozták, hogy bármely fővárosi kvartett-társasággal fölvehetik a versenyt. *Seymann* Emil a primárius, a társaság lelke. Társai: *Magyar* Ernő, dr. *Lázár* Ottó és *Zupancsics* Vilmos pompásan alkalmazkodnak vezérlőkhöz. Nagyon gondos és egészen stilszerű volt *Mozart* C-dur vonósnégyesének interpretálása és sok temperamentum nyilvánult *Brahms* A-dur zongoranegyesének előadása. Az utóbbinál dr. *Olgay* Kálmán briliáns zongorajátéka is nevezetes tényező volt. E két szám közt *Faragóné-Szörényi* Bella hatalmas drámai hanggal énekelt egy áriát *Bruch* „Achilleus” című oratóriumából és egy nagyon szép magyar dalt *Kerner* Jenőtől, a „Tragédiák” című ciklusból.

(*) *Fedák Sári* Bécsben. A bécsi *Johann Strauss-Theater*-nek szombaton forró estéje volt: *Fedák Sári* mutatkozott be *Veró György* „Szultán” című operettjében, mely annak idején a Népszínház műsordarabja volt. A régi operettet *Lindau* Károly dolgozta át a bécsi száz ére szerint, de ebben az alakjában se tudott osztatlan szerésre szert tenni. Annál zajosabb volt a magyar művész sikerere. *Fedák Sári* jöttét megelőzte hírneve. Budapesti és berlini diadalai után általános érdeklődéssel várták, rokonszenvesen fogadták, minden jelenését zajosan tapsolták és a felvonások végén számtalanszor kihitták. A bécsi sajtó helyben hagyta a bemutatott közönségnek ítéletét és őszinte elismeréssel adózik művészetének. A „*Neu Freie Presse*” szerint *Fedák Sári* igazolta azt a nagy kedveltséget, amelyet hazájában élvez. — A „*Neues Wiener Tagblatt*” azt írja, hogy a magyar vendég decens játéka kellemesen hat s azt is szívesen elismeri, hogy temperamentummal tánczol. — A „*Zeit*” lelkesedéssel emeli ki a művész pompás megjelenését, elragadó temperamentumát és konstatálja megérdemelt sikerét. — „*Neues Wiener Journal*”: A hangját, ami manapság természetes, tánczának virtuozitásával pótolja. — „*Fremdenblatt*”: Szélim szultán szerepében *Fedák Sári* a komponista honfitársnője, a termékeny nagy szubrettalajnak egy bájos hajtása debütált. Nem tokaji, mely a vért az arcba kergető, inkább ama fehér borokból való, melyek lassan melegítenek át.

(*) Az Operaházban holnap, kedden az Operaház és a Nemzeti Színház nyugdíjintézeté javára *D'Albert* „A hegyek alján” című nagy sikerű zenedrámáját adják, melynek ez lesz a színi folyamán a tizenegyedik előadása. Szerdán *Feinhals* Frigyes fellépésével *Don Juan* kerül színi.

(*) *Pethes Imre* Temesvárott. A legpompásabb szerepében kezdte meg vendég szereplését *Pethes Imre* a temesvári színházban. A Nemzeti Színház e kiváló művésze *Petruchiot* játszotta a „*Makrancos hölgy*”-ben és bravuros alakítását zajos elismeréssel honorálták. *Pethes* régi kedves ismerőse a temesváriaknak s így ünnepeltetése már első megjelenésével kezdődött és felvonásról felvonásra fokozódott. A makrancos *Katalint* *Harszthy* Mici egyénisége és művészete minden bájával ruházta fel és úgy a dacosságát, mint a megseleződülését találó vonásokkal érzékítette meg.

(*) *Rajz- és munkakiállítás*. Az állami felső ipariskola igazgatósága a rajztanfolyamokat végzett iparosok rajzaiból, valamint az esti műhelygyakorlatokon részt vett iparosok munkáiból a technológiai iparmúzeum kiállítási termében kiállítást rendezett, mely három hétig tart. Ezt a kiállítást a kereskedelemügyi kormány képviselője tegnap nyitott meg *Péterffy* Lajos miniszteri tanácsos, az iparoktatási szakosztály főnöke. A kiállítás megtekintése után következett a tanfolyamok záróünnepsége, ahol *Hegedüs* Károly igazgató jelenléte tett a tanfolyamok eredményéről. A rajzgyakorlatokon 131 különféle iparágbeli segéd, a műhelygyakorlatokon pedig 440 különböző iparágbeli segéd vett részt. Ezután kiosztották a 42 arany- és 14 könyvjutalmat.

(*) *Művészi levelezőlapok*. *Sziklai* Jenő papírkereskedő (VII., Erzsébet-körút 42.) kiadásában érdekes képeslevelezőlap-sorozat indult meg. Fővárosi színész- és íróembereket ábrázolnak ezek a képek. *Spiegel* Imre fiatal festőművész rajzolta őket, feladatát csak a fények és árnyékok kikeresésére redukálva. Nagy ritmussal győzte le a rajzolási mód nehézségeit és igen sok karaktert vitt az egyes fejekbe.

FŐVÁROS.

A lakásinség ellen.

— A főváros pénzügyi bizottsága az építési programról. —

Budapest, márczius 29.

A főváros pénzügyi bizottsága ma foglalkozott dr. *Bárczy* István polgármester nagyszabású építési programjával, melytől jogosan lehet remélni azt, hogy enyhíteni fogja a fővárosban levő lakásnyomort. A bizottság nagy rokonszenvvel foglalkozott a polgármester korszakalkotó fontosságú tervével; az ülés nagy részét *Heltai* Ferencz alapos, mélyreható kritikája foglalta el, aki részletesen és minden szempontra kiterjedő bonczolással vette vizsgálat alá a *Bárczy* építő-programját.

A mai ülésről részletes tudósításunk a következő:

A főváros pénzügyi bizottsága ma délelőtt dr. *Vaszkó* János alpolgármester elnöke alatt tárgyalta azt a nagyszabású programot, amelyet dr. *Bárczy* István polgármester a lakás-kérdés megszüntetése érdekében kidolgozott. Dr. *Wildner* Ödön tanácsjegyző ismerteti a programot. Dr. *Heltai* Ferencz szöveget először a tárgyról. Azzal kezd, hogy évtizedekre visszamenőleg nem ismer nagyobb és fontosabb kérdést, mint ezt. Nemesak azért, mert 95 millióról van szó, hanem azért is, mert ez a 95 millió csak első részlete annak a sok milliárdnak, amely erre feltétlenül következni fog. Ha a tisztos háztulajdonosok helyzetét lehetetlenné tesszük, akkor semmiféle intézkedés nem elegendő arra, hogy ilyen nagy jelentőségű kérdést a magánkezelés hátterébe szorításával oldjunk meg. Áttér ezután arra a kérdésre, indokolt-e a lakásnyomort szemben közhatalossági tevékenység és nem habozik kijelenteni, hogy ő ezt igenis indokoltnak tartja. De bár momentán Budapest a lakásnyomort igen nagy, mégis konstataálni kívánja azt, hogy a lakásviszonyok a multhoz képest lényegesen javultak, és a vidékkel összehasonlítva a budapesti lakásnyomort még mindig egy neme a fényűzősnek, mert azok a munkások, akik ide özőnlenek, Budapestben bármily rossz lakást kapnak is, még mindig jobban laknak, mint ahogy laktak a falukban. Ez tény, amit statisztikai adatokkal is lehet igazolni. A főkérdésre áttérve, kijelenti, hogy a programnak az a része, amely a szükségbarakkokról, a barakktermekről, a népszállókorról és népetthonokról szól, alól marad azon, amit tenni kellett; majdnem ez a véleménye az előterjesztés hatodik részéről is, amely a fővárosi alkalmazottak lakásainak rendezésével foglalkozik.

A javaslatnak szerinte legfontosabb részére, a kislakásokra tér át. Összehasonlítja az előterjesztést a külföldi, különösen az angol viszonyokkal és megemlékezik a két-utcai négy munkásházról, amelyeknek építése 270.400 koronába került és amelyek 2,3 százalékot jövedelmeznek. Ezt azért állapítja meg, hogy a kislakások után várható bérjövödelemről szólhasson. Szerinte mindenképp meg kell állapítani, mennyi az a bér, — mert hisz ezeknél a lakásoknál havi vagy negyedévi bérről szólni nem lehet, — amelyet egy budapesti szakképzett munkás fizethet anélkül, hogy egyéb életfeltételeit megfontalni volna kénytelen. Konstatálja, hogy a budapesti szakképzett munkások heti keresete átlag 24—28 korona közt mozog. Ebből maximálisan 4—5 koronát fordíthat lakbérre. És e helyen megelégedéssel konstatálja, hogy a két-utcai munkásházakban ez a bér van megadva, de kijelenti, hogy ha emellett a bér mellett az építendő kislakásoknál a fővárosnak a beszerzendő pénz árához képest egy százalék áldozatot kell hoznia, ezt ő humanitárius, közérkölesi és közjótékonyossági szempontból szó nélkül megengedhetőnek tartja. Sajnos azonban, hogy a program szerint teljesen kilitástalannak kell tekintenie azt, hogy a főváros ilyen feltételek mellett adhassa bérebe a létesítendő kislakásokat. Ezt a tételt számításokkal is igazolja. A tisztviselő lakások kérdése utóbb, mert ha valamennyi tisztviselő városi lakásokba akarnék elhelyezni, ez a főváros részéről olyan ózékeny áldozatot követelne, amelyet csak új pótdadók kivetésével lehetne fedezni. A bérházak építése tehát nem a lakás-kérdés szempontjából bir jelentőséggel, hanem pénzügyi szempontból fontos. Itt nem jótékonyaságról van szó, hanem meg kell találni a számitást. Az iskolák építése nézete szerint évi 1.200.000 koronával rontja a budgetet, ezért az iskolák építését a programból ki kell kapcsolni. Beszédét azzal végzi, hogy a polgármester elismerésre méltó munkát végzett és hálára tarthat igényt szociálpolitikai szempontból nagyfontosságú javaslatért,

előszörban pedig megérdemli a főváros szegényebb sorsu és munkás-lakosságának elismerését.

Heltai beszéde után a bizottság elhatározta, hogy a lakás-program megvitátását holnap délelőtt 10 órakor tartandó ülésében folytatja.

Ezután áttértek a napirend többi pontjai tárgyalására, amelyeken dr. *Berczel* Jenő tanácsjegyző referált.

A tárgyalást holnap délelőtt folytatják.

(*) *A Rókus előtti Mária-szobor*. Magyarbányai község előjáróság azzal a kérelemmel fordult a főváros tanácsához, engedje meg, hogy a község a Rókus-kórházi kápolna előtt a Rákóczi-uton felállított Mária-szobrot lementáztathassa. A községnek ugyanis nincs annyi pénze, hogy előkelő művésznél rendelhessen szobrot, viszont kontárokkal vásári munkát sem akar végeztetni.

(*) *A Cséry-féle iparvágány*. A kereskedelmi miniszter értesítette a fővárost, hogy a Cséry-féle személtuvarozási és feldolgozási gyár részvénytársaság által a Budapest területéről a Szentlőrinc-utcaig megépített szemétszállító ipavasútra az ifj. Cséry Lajos részére megadott engedélyt, az abban foglalt jogokkal és kötelezettségekkel együtt a részvénytársaságra átruházta.

A kiváló bór- lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

Vannak a hólyagbajoknál, kövesvénynél, cukorbetegségnél és harutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Főraktár Budapeston: **ÉDESKUTY L.-nél.**

EGYESÜLETEK.

(—) *Az Erzsébetvárosi Kaszinó közgyűlése*. Az Erzsébetvárosi Kaszinó vasárnap tartotta meg évi közgyűlését Rákóczi-ut 28. szám alatti helyiségekben. A közgyűlésen mintegy 300 tag jelent meg. Az elnöki tisztet dr. *Kohner* Adolf töltötte be, s vele együtt dr. *Kovács* Jenő ügyvezető-elnök képviselte a Kaszinó elnökségét. A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után dr. *Aszódi* Adolf tükár ismertette az évi jelentést. A jelentés gondos részletességgel sorolja fel az elmúlt esztendő történetét, s annak kiemelkedő mozzanatait. A 3 és fél év előtt alakult egyesület most már 1000 taggal bír, s az elmúlt évben 124 új tag lépett be az Erzsébetvárosi Kaszinóba. A Kaszinó az elmúlt évben anyagilag is jelentékenyen megerősödött, s ennek révén az egyesület annyi előnyt és kedvezményt nyújtott tagjainak, amennyit kevés fővárosi egyesület nyújthat. A városligeti fasorban gyönyörű nyári helyiséget bérlet és tartott nyitva négy hónapra keresztül. Ezen intézmény megerősítésével nemcsak hogy megelőzte az összes fővárosi egyesületeket, de ezen intézmény még ma is páratlanul áll. A művészetek kultiválására is kiváló gondját fordította a Kaszinó vezetőségének. Fenntartotta az összes fővárosi színházakkal kötött bérleti szerződéseket, s a jegyeket a napi árnál jóval olcsóbban nyújtotta tagjainak, számos eredeti festményt vásárolt, úgy, hogy jelenleg 26 magyar festőművész műve díszíti a Kaszinó falait. A Kaszinó által rendezett s kiválóan sikerült hangversenyek után több mint 5000 koronát áldozott a Kaszinó művészeti célokra. Az évi jelentést a közgyűlés nagy tetszéssel fogadta, s azt egyhangúlag tudomásul vette. Ezután megválasztotta a közgyűlés elnökségét: *Tyrnauer* Sándort, háznagygyá *Szűcs* Károlyt, pénztárossá *Arányi* Ignácot és ellenőrré *Lendvai* Sándort. Választott továbbá 1 igazgatósági tag *Káldor* Marcell személyében s 22 választmányi tag. Ezután a közgyűlés dr. *Kolemen* Jakab és dr. *Elek* Hugó indítványára bizalmat szavazott az elnökségnek, mint amelynek elsősorban köszönhető az egyesület felvirágzása. A közgyűlés után társasébeli következett melyen a vezetőséget számos felkötésben ünnepelték.

(—) *A VII. kerületi függetlenségi és 48-as pártkör* Almásy-téri házában díszteremben vasárnap délután hat órakor tartotta rendes évi közgyűlését. A pártkör tagjai rendkívül nagy számban jelentek meg a gyűlésen, amelyet *Földiák* Gyula vezetett. *Földiák* megnyitó beszédében visszpillantást vetett az elmúlt esztendő eseményeire. A tetszéssel fogadott elnöki megnyitó beszéd végén *B. Virág* Géza főtitkár bemutatta évi jelentését. A jelentés megalapítja, hogy az elmúlt esztendő a békés munkáé volt. Az eredmény kielégítő. A közgyűlés, amely *Battenberg* Lajos indítványára vita nélkül, egyhangúlag tudomásul vette. A dr. *Ladányi* Miksa előterjesztette pénztári jelentés tudomásulvétele és a jövő évi költségvetés megállapítása után a közgyűlés *Kovács* Antal kuriai bíró korelnök vezetésével a választásokat ejtette meg. A választások eredményeképpen a pártkör diszelnökei **lették**

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, gróf Batthyány Tivadar, dr. Barabás Béla és dr. Lovász Márton országgyűlési képviselők. Elnökké Földiák Gyulát, társelnökké dr. Somogyi Lajost, ügyvezető-elnökké Földiák Gyulát, alelnökké Battemberg Lajost, Gilányi Jánost, Kausser Józsefet, Kovács Emilt és dr. Schwartz Vilmost választották. Kivülük 96 rendes és 7 pótválasztmányi tagot választottak. Földiák Gyula a maga és tisztársai nevében megköszönte a bizalmat, mire a közgyűlés dr. Bródy Lajos indítványára elhatározta, hogy a pártkör agilis titkárát, B. Virágh Gézát kitűnő munkássága elismerésül aranytollal jutalmazza meg.

(—) A Magyar Vasuti és Hajózási Klub jubilaris közgyűlése. A Magyar Vasuti és Hajózási Klub márczius hó 28-án tartotta meg rendes közgyűlését. A közgyűlés a klub tíz éves fennállását ünnepelte s ez alkalommal elnöke: Ludvig Gyula v. b. t. t. államtitkár reá mutatott azokra az eredményekre, amelyeket a klub kezdeményező folytán a közlekedési tisztviselők eddig elértek. Együttal bejelentette, hogy a klub legújabbban a lakbérnyugdíj kérdéssel foglalkozik s alapos a remény, hogy e kérdésben is általános melegegedést keltő javaslat lesz tehető. Csatóry Frigyes udv. tanácsos a Dunagőzhajózási társulat igazgatója reá mutatott arra, hogy a klub elnöke nemcsak névleg, de tényleg is vezetője a klubnak s minden szabad idejét a közlekedési tisztviselők ügyeinek szenteli. Az eddigi eredmények és a kilátásba helyezett program az ő kitartó munkájának köszönhető s ezért javaslatára az összes vasuti és hajózási tisztviselők képviselői Ludvig Gyula elnököt egyhangú közfelkiáltással újból megválasztotta elnökké. — Székula Gyula kir. tanácsos indítványára Kotányi Zsigmond udv. tanácsos alelnököt szintén egyhangú közfelkiáltással tiszteletbeli taggá s egyttal a klub alelnökévé választották meg, s ezzel honorálták a klub alapítása és felvirágoztatása körül szerzett érdemeit. Választmányi tagokká a következő tagokat választotta meg a közgyűlés.

Csatóry Frigyes udv. tan. dgt. igazgató, Csöke Ferenc miniszteri tanácsos, Darvay Károly kir. tan. máv. igazgatóhelyettes, Fischer Bódog dv. felügyelő, Fischer Mór máv. mérnök, Gosztonyi Mór máv. felügyelő, Gundrum Siegfried mpv. felügyelő, Hamza Ágost máv. főfelügyelő, Hauser János nyug. mpv. igazgató helyettes, Hegyeshalmi Lajos dr. miniszteri tanácsos, Horváth Sándor ksd. ellenőr, Hüvös Iván városi villamos vasuti igazgató, Kenessey Kálmán min. osztálytan. Krámer Frigyes máv. felügyelő, Krémer Kajetán máv. felügyelő, Miltényi Ernő máv. ellenőr, Ofner József máv. üzletvezető helyettes, Peffet Bertalan mfr. igazg. helyettes, Philipp Aladár máv. ellenőr, Pozsonyi József máv. ellenőr, Sárváry Oszkár dgt. felügyelő, Soós Miklós máv. ellenőr, Schober Albert min. tan., nyug. máv. igazg. Szájbély Kálmán udv. tan. máv. igazg., Szlabey Ernő máv. főfelügyelő, Thaly Zsigmond udv. tan., Török Győző máv. főellenőr állomási főnök, Vész Béla máv. főmérnök, Villax Béla máv. felügyelő, Zelovich Kornél máv. üzletvezető.

Nyilttér.

Erőváltan közlötték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Értesítés.

Azon t. beteget, akiknek gyógyítását tavaszra elhalasztottam, czennel értesitem, hogy tavaszi kuráimat most megkezdem. Ezen vérgyógyító kurákat 20 évi orvosi gyakorlatom alatt több ezer betegnél alkalmaztam és eredményeképpen találtam, hogy rendkívül fényes és tartós sikerrel beváltak: görvéllykór, köszvény, asthma, idült szív-, gyomor-, máj-, vese-, nehéz ideghajokban (neurasthenia, paralysis, tabes) és némely bőrbetegségekben (psoriasis, lupus, eccema). Szélhűdések és elmezavar kitörését meg lehet akadályozni. Beteget fogad rendelőintézetemben (Budapest, V., Váci-körút 18 sz. I. em.) naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Meghívásra fekvő betegeket is látogat a fővárosban és vidéken

Med. Dr. Kovács Izsó,
vérgyógyítás megalapítója.

Olvasóinkhoz!

Az „Üstökös“ április 1-ével új előfizetést nyit lapjára.

Az „Üstökös“ hazánk egyik legjobb élez lapja, mert minden bétén számtalan színes képen kívül, tárczát, humoros elbeszéléseket és élezceteket közöl. Allandó alakjai közfelfűnést keltenek és e mellett nem tartalmaznak trágár, bántó és bármely tetszetős formába öltöztetett izléstelenüégeket.

Minden új előfizető, ki most fizet elő az Üstökösre, ingyen kapja az áprilisi hó végén megje.enő

„ÜSTÖKÖS ALBUM“-ot

mely 100 oldalra terjedő díszes kötet lesz érdekes szöveggel

Minden új előfizető megkapja azonkivül ingyen a tavalyi bekötött évf. lymot csak a bekötésért számítunk fel 2 koronát és 1909. január 1-től megjelent számokért 1 koronát.

Előfizetési árak:

1/4 évre áprilistól—júliusig	kor. 3.—
1/2 " " októberig	" 6.—
3/4 " " deczemberig	" 9.—

Utaltványozim:

„Üstökös“ kiadóhivatala
Budapest, V., Váci-körút 72. szám.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A nagyszerb pör. A nagyszerb felségárulók bünperének mai tizenkilencedik napi tárgyalásán folytatták Bekies Pera vádolt kihallgatását. Dr. Accurti Milán ügyész a kérdések hosszú sorát intézte hozzá. A vádolt elkeseredetten felelt, többször elnöki megrovásban részesült és minduntalan bizonyítékokat követelt az ügyésztől, akiknek a teoriái szerint, mondotta, bárkit felségárulással lehet meggyanúsítani. A nála talált szerb felirású dolgokra vonatkozólag kijelentette, hogy poharakról, meg szőnyegekről még nem lehet hazárulásra következtetni. „Persze, — jegyezte meg az ügyész — mert minden mást eldugtak. Különb sorra kerülnek majd a bizonyítékok.“ Bekies vallomásaának a vége felé Pribicevics Ádám vádolt haragosan közbekiáltott, amiért az ítélőtáncs hét napra kizárta őt a tárgyalásból. Még a déli szünet után áttértek a huszonötödik vádolt, Zsitkovics A. Szima kihallgatására, amely kiemelkedő részlet nélkül kitöltötte a délutáni tárgyalást is. Szünet után Zsitkovics joghallgatót hallgatták ki. Vádolt azt mondja, hogy ő szerbnek érzi magát és erre büszke is. Midőn a vádolt hosszasan kezd beszélni a szerb dolgokról és még az alkoholizmusról is értekezik, az elnök megint, hogy rövidebben beszéljen, amire a vádolt azt mondja, hogy ha már nyolcz hónapig börtönben tartották és valószínűleg akasztásra ítélik, hát felakasztása előtt legalább hagyják beszélni. Ezután az elnök Naszticsra vonatkozólag is intéz hozzá kérdéseket, amelyekre azonban a vádolt, úgy mint a többi, nem válaszol. Ezután a tárgyalást berkesztették.

§ Dr. Novák Sándorné felmentése. A budapesti büntetőtörvényszék dr. Tholdt bíró elnöklete alatt ma tárgyalta folytatólagosan a sikkasztás és orgazdaság büntetével terhelt özvegy Novák Sándorné bünpörét. A mai tárgyaláson kihallgatták Weigand József háztulajdonost, aki báró Fechtignek Sándor-utca 2. számú házáat megvette. A tanu a házvételre vonatkozólag tett vallomást. Utána felolvasták a Weber-féle eső iratait, ezzel a bizonyítási eljárás véget ért. Böhm Alajos kir. ügyész vádbeszédében elismerte ugyan, hogy sok gyanuok merült fel a vádolt nő bünösségéről s arról, hogy tudott férjének bünösségéről, de mivel bizonyíték nincs, a vádat eljti. Utána báró Fechtig Nándor képviselője, mint pótmagánvádló, kijevette a vádat s kérte Novákne elíteltetését. Dr. Edvi Illés Károly védő felszólalása után a bíróság Novák Sándornét az ellene orgazdaság és sikkasztás bünteteli miatt emelt vád alól a Bp. 324. szakaszának 2. pontja alapján felmentette, mert nem látta beigazoltnak, hogy Novákne tudott volna férje sikkasztásairól. Az ítélet indokolásában a bíróság megállapította, hogy Novák Sándor csakugyan sikkasztást követett el úgy az ügyvédi kamara, valamint báró Fechtig Nándor kárára. Az elsikkasztott összegekből vette a czinkotai villát, ezen pénzeket helyezte el Ónody névre. Azt azonban, hogy a vádolt nő tudott volna férjének ezen sikkasztásairól, a bíróság bizonyítottan nem találta. Az ítélet ellen a pótmagánvádló felebbezéssel élt.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Első nap. —

A legszebb tavaszi napfényben, a legenyhébb időben kezdődött vasárnap délután az idei verseny-szezon. Természetesen Alagon húzták föl a lobogót és az emberek ezrei siettek ki az alagi versenyterre, hogy jelen legyenek az első napon lefutandó Rákosi-díj gátversenyen. Hosszu különvonalok egymást követve robogtak kifelé és amikor az első versenyben résztvevő lovak számát fölhuzták, óriási közönség özönlötte el a korláton inneni részt.

A megnyitó sport szempontjából is pompásan sikerült. A szebb versenyekben nagy mezőnyök álltak a starter elé és mindjárt az első napon bealkonyodott a favoritoknak.

A legnagyobb érdeklődéssel természetesen a Rákosi-díj gátverseny lefutását várta a közönség. Nekünk nem hozott meglepetést. Formidable II-beu biztunk és Formidable II biztosan nyerte a versenyt. Az erősen favorizált Miután egy percig nem szolt bele a küzdelembe és nem láttuk elől Blairt sem. Csak Nikita tartotta magát derekasan és Rodostó, amely a harmadik helyre küzdötte föl magát.

A Rákosi-díj gátversenyre tizenhárom lovat nyergeltek. A starttól Jáva vezetése alatt ugrott el a társaság, mögötte Miután galoppozott. A tribün előtt azonban félreugrott, kiszorítván ezzel a mellette galoppozó Miután-t és az így támadt részen Dillon előrevitte Formidable II-t, amely a belső pályán végig megtartotta a vezetést.

A többi verseny is érdekes volt. A Megnyitó-versenyt Campanile, hátán Krause, nyerte meg pompás lovaglással, a célkarika előtt lefogva az erősen favorizált Hiu-t. Az Eladók handicapjában is Pejacevich-ló, Royalty futott be elsőnek. Az Anatole-akadályversenyt minden várakozás ellenére Hatton's Love nyerte meg. Pandora rossz lovaglás következtében a harmadik helyre szorult.

A részletes eredmények a következők:

I. Megnyitó verseny. Díj 1500 korona. Táv. 1200 méter. 1. Gr. Pejacevich A. Campanile (lov. Krause). 2. Jankovich Gy. Hiu (lov. Czárán Z.). 3. Gr. Forgách Gyönyvér (lov. Zangen B.). Futottak még: Rosebud, Okos, Soltykoff. Biztosan egy és félhosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:91. Helyre: 20:37, 26, 59.

II. Eladók handicapja. Díj 1800 korona. Táv. 1600 méter. 1. Gr. Pejacevich A. Royalty (lov. Pretzner). 2. Metcalf J. Witnes (lov. Janek G.). 3. Jankovich Gy. Finczos (lov. Ulrichshoffer). Futottak még: Salome, Boesko, Riem, Dunbar, Cointreau, Pletyka, Himpellér, Klaris, Főispán. Biztosan egy és félhosszal nyerve, másfélhosszal harmadik. Tot.: 10:37. Helyre: 20:30, 29, 50.

III. Rákosi díj. Gátverseny. Díj 10.000 korona. Táv. 2800 méter. 1. Mautner V. Formidable II. (lov. Dillon). 2. Pusztataleki ménes Nikita (lov. Healy). 3. Dávid E. Rodostó (lov. Walkington). Futottak még: Miután, Blair, Péda, Apatin, Jáva, Edömér, Joseph, Ezres, Tell Vilmos, Wie heisst's. Két hosszal biztosan nyerve, háromnegyed hosszal harmadik. Tot.: 10:92. Helyre: 20:69, 60, 98.

IV. Anatole-akadályverseny. Díj 3000 korona. Táv. 3200 méter. 1. Hg. Lubomirski Hatton's Lowe (lov. Huxtable). 2. Pusztataleki ménes Fityóka (lov. Healy). 3. Jankovich Gy. Pandora (lov. Fries). Futottak még: Ovidius. Három hosszal biztosan nyerve, félhosszal harmadik. Tot.: 10:32. Helyre: 20:66, 36.

V. Vecsési díj. Gátverseny. Díj 1600 korona. Táv. 2400 méter. 1. Jankovich Gy. Petronella (lov. Czárán Z.). 2. Reeves H. Malvina (lov. Czárán J.). 3. Gr. Forgách Ifjasszony (lov. Pálffy). Futottak még: Csilla, Déceye. Egy és félhosszal könnyen nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:23. Helyre: 20:29, 34.

VI. Hároméves nyeretlenek versenye. Díj 1800 korona. Táv. 1400 méter. 1. Gr. Forgách J. Dsidás (lov. Janek). 2. Geist G. Papushós (lov. Ulrichshoffer). 3. Rohoney G. Rontó Pál (lov. Martinkovics). Futottak még: Igaz legyen, Betyár, Küzdelem után egy hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:18. Helyre: 20:30, 75.

— Második nap. —

A keddi versenynapon ismét érdekes sport kecsetet. Nagy díj ugyan nem szerepel a programon, de az egyes versenyekben nagy mezőnyokra és érdekes futásokra van kilátás. Különösen népes

lesz a Háromévesek handicapja és a Kereszturi akadályverseny. Az előbbiben Motolla-tól várunk jó futást, az utóbbiban Rodosto vagy Pisano lesz a győztes. Érdekesnek ígérkezik az ezerméteres handicap, amelyet Match me nyerhet meg.

Jelöltjeink:

- I. Bouquet — Coletta.
- II. Motolla — Finczos.
- III. Joseph — Csilla.
- IV. Fityóka — Pisano.
- V. Match me — Tilo.
- VI. Campanile

Hornig püspök vándordíja.

— A MAC. csapata győzött. —

Budapest, márczius 29.

Az alagi versenypályát, melyen tegnap a nyereségvágytól izgatott tömeg nézte az urlovasok tavaszi meetingjének megnyitóját, ma délután az embersportért lelkesedő publikum lepte el. A Magyar Atlétikai Club mezei versenyét rendezte, melynek nagyszerű vándordíját, egy hatalmas ezüst serleget, báró Hornig Károly veszprémi püspök ajándékozta a clubnak. Öröndetes jelenségnek tekinthetjük azt, hogy a fővárostól elég távol eső pályán rendezett futóverseny oly nagy közönséget vonzott ki. A nyolcz kilométernél jóval hosszabb versenypályát úgy jelölte ki a vezetőség, hogy a közönség szeme előtt folyt le a verseny. Négy csapat indult: MAC, Budai TE., MTK. és BEAC. A győztes a MAC. csapata lett, az MTK. és BEAC. előtt. Nagy fölényrel nyerte a csapatversenyt és miután három éven keresztül győztes volt, az értékes díj végleg a club tulajdonába ment át. A verseny egyéni győztese Nagy József, a Budai Torna Egylet kitűnő futója lett, ki az erősen favorizált Lovas Antalt (MTK.) a legnagyobb könnyedséggel győzte le, csaknem 200 méterrel. Meglepetést keltett Becke (MAC.) szép futása, ki training nélkül állott ki és csaknem megelőzte a második helyre beérkezett Lovast. A részletes eredmény a következő:

Első: MAC. 3+6+7+9+10= 35 pont. (Becke K., Veres I., Bán K., Auerbach J. és Radóczy K.)
 Második: MTK. 2+4+12+13+14= 45 pont. (Lovas A., Pásztor, Fülöp, Marak, Lovas L.)
 Harmadik: BEAC. 5+8+11+20+23 (Goldfaden, Jolbey, Gergely, Kauka, Hajnóczy). Az egyéni győztes Nagy József (Budai TE.) 32 perc 34 mp. alatt érkezett be elsőnek. A versenybíró elnöke Muzsa Gyula országgyűlési képviselő volt, versenytitkár Lauber Dezső, versenyrendező Lázár József.

() Az első német-magyar mérkőzés. Az április 1-én megartandó reprezentáló mérkőzés első komoly erőpróbjája lesz a mérkőzés a magyar és német football-csoport egymáshoz való viszonyának. A Budapesten mérkőző csapat nem azonos a német csapattal, mely az ugynevezett Bécs-Berlin közötti mérkőzéseket szokta játszani, hanem Németország területén lévő különböző football-gócpontok, mint Berlin, München, Breslau, Düsseldorf, Brema, stb. legkiválóbb játékosai alakul. A mérkőzés várható nagy látogatottságára való tekintettel a pályaszövetség a nagyközönség szélszerűbb befogadására a millenáris pályán egy újabb, harmadik tribünt épített.

() A vasárnapi mérkőzések. I. oszt. bajnokság: B. T. C.—M. T. K. 1:1. F. T. C.—Ujpest 6:2. Föv. T. C.—Törökvis 3:2. II. oszt. bajnokság: 33 F. C.—Postás 2:0. Nemzeti S. C.—K. A. O. E. 1:1. Polónyi-díj: M. A. C.—B. A. H. 0:0.

() Külföldi eredmények. Berlin—Bécs válogatott csapatai tegnap délután mérköztek Bécsben mintegy 6000 néző előtt. Győztes, fölényes játék után, 3:2 (1:1) arányban a bécsiek csapata lett. — W. A. C.—Graser S. C. 4:0 (2:0). — W. S. C.—Semmeringer S. C. 2:1 (1:0). — Rapid—I. Vienna 1:1 (1:1). — Victoria—Rudolfshügel 2:1 (2:0).

Prágában: Slavia—Vinohrady 4:0, D. F. C.—Cricket 2:1 (1:1), Spárta—Letna 5:1.

WIKUS TÁTRA TEJCSOKOLÁDÉ

KÖZGAZDASÁG.

Kornfeld utódai. Miként már mi is megemlékeztünk róla, báró Kornfeld Zsigmond halálával megüresedett különböző közgazdasági vezetőhelyek betöltése körül már is erős versengés folyik. Ama vállalatok közül, amelyeknél báró Kornfeld Zsigmond előkelő állást foglalt el, a „Hitel“ szerint legközelebb döntés alá kerül a Magyar cukoripar r. t. és a Magyar királyi folyam- és tengerhajózási r. t. elnöki állása, melyeket eddig báró Kornfeld Zsigmond töltött be. Az előbbi május végével, az utóbbi június végével tartja közgyűlését és így mindkettőnél meg van a lehetősége annak, hogy az elnöki állásokat még ez ideig közgyűlésen töltsék be. Ugyancsak június hónapban tartja közgyűlését a Kőolajfinomítógyár r. t., melynek báró Kornfeld Zsigmond igazgatósági tagja volt, míg a Hermes magyar általános váltóüzlet r. t. csak szeptember végével lesz kénytelen új elnököt választani. A Beocsini cementgyári Unió r. t. már április 3-án tartja közgyűlését, de az elnökválasztás nem szerepelhet a közgyűlési napirenden, ellenben a Ganz-féle villamossági r. t., melynek báró Kornfeld Zsigmond elnöke és a Ganz és társa vasöntő- és gépgyár r. t., melynek alelnöke volt, még nem írták ki a rendes április végével tartandó közgyűlés napirendjét és így e két vállalat is még az idén intézkedhetik a megüresedett állások betöltése iránt. A Fegyver- és gépgyár r. t. május derekán tartja közgyűlését, amelyen az alelnöki állást kell majd betölteni. A Franklin-társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda, melynek báró Kornfeld Zsigmond igazgatósági tagja volt, csak novemberben szokta a közgyűlését tartani. A Hungária egyesült gőzmalmok r. t., melynek báró Kornfeld Zsigmond elnöke volt, már megtartotta az idei közgyűlését és így itt csak a jövő évben igyekeznek a nagy irt betölteni. Ezeket kívül még a Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és fiai) r. t.; Részvénytársaság kőolaj kutatására; Photogen forgalmi r. t. igazgatósági vagy alelnöki állásait töltötte be az elhunyt. A belföldi vállalatokon kívül még néhány külföldi vállalatnál is voltak állásai az elhunytak, melyek közül legnagyobb fontossággal az osztrák hitelintézetnél elfoglalt igazgatótanácsosi állása birtokában a nagy szerepét fogva, melyet az osztrák hitelintézet az állampénzügyi műveleteknél vis. Az osztrák hitelintézetnél Kornfeld Zsigmond mérvadó, szinte döntő befolyást gyakorolt az igazgatótanácsban. Egyébként is, ama szoros viszonyról fogva, mely a magyar és az osztrák hitelintézet között, nagyfontossága van annak, hogy a Magyar általános hitelbank az osztrák hitelintézet tanácsában kellőképpen képviselve legyen. Ezért kétségtelen, hogy itt Kornfeld Zsigmond helyébe Ullmann Adolfot kell beválasztani. Az osztrák hitelintézet április hatodikán tartja közgyűlését és miután a napirenden az igazgatótanácsba való választások is szerepelnek, formai akadály nem volna annak, hogy már most válasszák be Ullmann Adolfot, noha e pillanatban erre vonatkozólag még nincs határozat.

A tőzsde segítő-egyesülete. A budapesti áru- és értéktőzsde tagjainak segítő-egyesülete vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta rendes közgyűlését. Dr. Strasser Imre elnök előterjesztette az évi jelentést, amely szerint az egyesület tagjainak száma 593. Az egyesület vagyona a múlt év végén 149.025 korona 76 fillér volt. Az 1909. évi előirányzatot 17.100 korona bevételben és 13.400 korona kiadásban állapították meg. A közgyűlés végén az igazgató-választmány tagjai választották meg. A közgyűlés után az igazgató-választmány alakuló ülést tartott, amelyen elnökké dr. Strasser Imrét, alelnökké Elfer Dániel és Steiner Józsefet választották.

A Gazdaszövetség szociális előadásai. A Magyar Gazdaszövetség szociális kurzusa ma délelőtt nyílt meg, amelyen a szövetség választmánya Darányi földművelésügyi miniszterrel élén jelent meg. Az ülést gróf Apponyi Albert vallás- és köz-

oktatásügyi miniszter nyitotta meg. Nagy örömmel és benső meglepéssel jöttem el, — mondotta, — hogy a Magyar Gazdaszövetség ezen nagyfontosságú szociális előadását megnyissam. Nekünk ki kell mutatnunk a szociális gondolat egyöntetűségét, át kell azt vinnünk a köztudatba, de mindenekelőtt a népművelők tudatába, még pedig úgy, hogy az a hazafisággal és a vallási érzülettel állandóan és elválaszthatatlanul egybekapcsolva legyen. A szociális gondolat nem egyéb, mint az, hogy az életnek ugy anyagi, mint erkölcsi javaiban, minél szélesebb rétegek akként részesüljenek, hogy a társadalom iránti kötelesség teljesítésére képesek legyenek. A néptanítók legszebb feladata a gyermekeket ilyen módon nevelni, de feladatunk a tanítóságot is aként képezni, hogy nevelési módszerével a szociális gondolatot a nép szélesebb rétegeibe átvinni képesek legyenek. Eppen ezen okból a tanterv célba vett revíziójánál az élet ezen újabb követeléseit figyelembe kívánom venni. Ennek a reform-munkának előkészítője a szociális kurzus. A miniszter szavait követő előadás megkezdésével Gaál Jenő főrendiházi tag kezdte meg előadását a társadalom gazdasági életének kibontakozásáról és rendszeréről, amely előadás három napra van tervezve. A nagy figyelemmel hallgatott előadó az ember művelődési korszakaival párhuzamosan haladó gazdasági fejlődést behatóan fejtegette.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetéképtelenségeket közli: Braun Márkus és fia kereskedő cég Csasa; Szabados Sándor kereskedő Hódmezővásárhely; Kindl József kereskedő Szeged.

Az új ipartörvény. Az ipartörvény revíziója céljából összehívott ankét ma délután folytatta tanácskozását az új városháza nagytermében Téglásy István miniszteri tanácsos elnöke alatt, aki a családjában előfordult gyász eset miatt távollévő Sztéryi József államtitkárt helyettesítette.

Áttértek a törvénytervezet második fejezetének folytatódó tárgyalására, amely a képesítésről szóló szakaszokat tartalmazza. Záray Károly a mestervizsga kérdésével foglalkozott, amely középkori formájában jelentkezik újra a törvénytervezetben. Szerinte nem a mestervizsga létesítésével kell a jövő iparosokat nevelni, hanem a tanoncziskolák intézményének célszerű és okszerű fejlesztésével. Eppen ez okból azt javasolja, hogy a mestervizsgát, mint teljesen középkori intézményt ejtse el az ankét a tervezetből. Lendvai Jenő teljesen a képesítés ellen foglalt állást. Helyesli a törvénytervezetnek azt az intézkedését, amely az inasidőnek meghatározását törvény útján akarja rendezni, ami pedig a mestervizsga kérdését illeti, kijelenté, hogy az fizikailag keresztülvihetetlennek tartja. Hevesi József osztrák elnök a felett, hogy az ankét a képesítés ellen egyáltalában állást foglalnak, hiszen a kispiparosság évek óta sürgeti a képesítésnek szigorítását. Hajnóczy Béla szintén a képesítés fenntartása mellett nyilatkozik és nem tartja a kérdés elbírálására illetékeseknek azokat, akik azt hangoztatják, hogy csakis azért akarja a kormány ezt a képesítést a törvénytervezetbe felvételni, mert szüksége van a kispiparosságra. Gundel János a szállodások, vendéglősök és kocsmárosok szövetsége nevében a vendéglős és szállodás iparnak képesítéshez kötöttségét kívánja. Dan Leó a tulságos megszorítások ellen van. Nem hivo a teljes iparabadságnak; elismeri, hogy a képesítés bizonyos fokig nevelő hatású. Jakobovics Dániel a Magyar Mérnök- és Építészegylet nevében a képesítés mellett foglalt állást. Gelléri Mór: A képesítés ellen lehet teoretikus érveket felhozni, de a gyakorlati szükség feltétlenül követeli. Utal arra, a Németországban és Ausztriában a képesítés fényesen bevált. A mestervizsgát szintén az iparosság túlnyomó része kívánja. Sajó János, Zaoril János és Rudas Béla a képesítés mellett foglalt állást. Dr. Plattly György: A képesítés kérdésénél a kispiparnak és a közönségnek az érdekeivel és a közgazdasági szempontokkal kell számolni. Garbay Sándor a munkások szempontjából foglalkozik a képesítés kérdésével. A munkások érdeke ezen a ponton azonos a kispiparok érdekével, mert a munkások boldogulásának előfeltétele az ipar fejlődése. Az ipar fejlődése pedig nem korlátokat, hanem teljes szabadságot kíván. A munkások ezért a képesítés eltörlését kívánják. Az értekezlet folytatását holnap délután félöt órára tűzték ki.

A dél-franciaországi malomipar válsága. Miként nálunk, Marseillesben is súlyos válsággal küzd a malomipar, amelyen — úgy látszik — a mindenütt uralkodó pénzhiány sem tud segíteni. Nyílt titok a francia tőzsdéken, hogy a százat is meghaladó nagy malmok, csekély kivétellel, mind veszteségre dolgoznak, de a helyzet javulásának

VILÁGHIRŰ MAGYAR SÖR
szent István Védjegyű
DUPLA MALATASÖR
 ÜDIT — GYÓGYIT
KAPHATÓ MINDENÜTT
POLGÁRI SERFŐZŐ RT. KÖBANYA

reménye és a bankok, valamint a nagy importörök bizalma még valahogy támaszul szolgált. Kezdték azonban bukni a gabonakereskedők és midőn két héttel ezelőtt egy nagy gabona és pamutolaj import cég, „H. Mason et Cie.” rvt. több millióval csödbe jutott, feljajdult a piac. Egy és ugyanazon napon a négy legnagyobb malom, köztük a híres Ramlans, Couve stb. kezdték meg a bukások sorozatát. Hogy hol fog a dolog megállni, azt egyelőre nehéz tudni. A depresszió általános és kihat majdnem az összes üzleti ágazatokra. A bankok pénitencia helyezett több mint száz kereskedőt és tőlük egyáltalában nem vesznek papírost, a többieknél, kikől a leszámítolási hitelt meg nem vonhatták, 40—50 százalékra redukálták a hitelt. Így misem természetesebb mint az, hogy az üzleti világ nagyrésze pénz szűkében szenved és nem tud mozogni. E tekintetben is legszomorubb a malomipar helyzete, mert a világhírű Dreyfus cég, mely a marseillei piac gabonaimportjának javarészét szolgáltatja, Párisból leküldte vezérigazgatóját, Blochot, vészhirodónak és ez a tözsdén nyíltan hirdette, hogy hatályon kívül helyezi a gabonakereskedőknek és molnároknak nyújtott azon fakultást, hogy tetszésükre bizta, hogy készpénzben, 2 százalék skontóval, avagy 90 napos váltókkal fizessenek; a cég 1909. végéig mindent készpénzben kíván rendeztetni. Az importör nem ad búzát, a bank nem nyújt hitelt és a következmény az, hogy a molnár megbukik.

A Balkán-szerződés. A háborus veszedelem elmúltával ismét a Balkán-szerződés felé fordul a figyelem. Két nap mulva lejár a szerződés szerződés és előreláthatólag a politikai helyzet tisztulása folytán a mai provizóriumnak meghosszabbítása nem fog különösebb nehézségbe ütközni. Az osztrák parlament egy kereskedelempolitikai felhatalmazási törvényt fogadott el, amelynek értelmében a szerb kereskedelmi szerződést parlamenten kívüli állapotban is meghosszabbítják. Előreláthatólag a román kereskedelmi szerződést is néhány nap mulva perfektuálják. A napokban Bukarestben az osztrák-magyar és a román küldöttek újból felvették a tárgyalás fonalát és Bukarestben azt hiszik, hogy ezeket a tárgyalásokat előreláthatólag tíz nap mulva befejezik.

A szerb vámtarifa. A kis Szerbia előrehatóan készül a vámháborúra. A szerb hivatalos lap már közzé is tette azt az új ipartörvényt, mely április 1-én lép életbe s amely tartalmazza azt a maximális tarifát, amelyet vámháború esetén a magyar árukra alkalmazni fognak. A rendeletről közöljük a következőket:

1. szakasz. A behozatali vámtarifa két tarifátétel rovatot tartalmaz és pedig maximális és minimális rovatot. Maximális tételeknek tekintendők azok, melyek jelenleg a behozatali tarifában foglaltak; minimális tételek gyanánt pedig az érvényben levő általános vámtarifának külön rovatába bevezetendők a következők:

a) A szerződéses tarifa tételei az összes megjegyzésekkel és magyarázatokkal, melyek az eddig Szerbiával kötött kereskedelmi szerződésekben megállapítottak. Ilyen szerződések Németországgal, Montenegróval, Franciaországgal, Olaszországgal, Svájcjal, Belgiummal és Ausztria-Magyarországgal kötöttek.

b) Az eddig érvényben levő tarifában előforduló minden többi megnevezés, melyet a kormány a pénzügyminiszter előterjesztésére a népképviselőtől választott 5 tagú bizottsággal együtt megállapítva, a tarifába bevezet. Ezek a tarifátételek (akár darabszám, akár érték szerint kezelve) a maximális tarifa rovatába beállított vámnak legfeljebb 40 százalékáig, mezőgazdasági eszközöknél, valamint nyersterményeknél és fegyvertárgyaknál legfeljebb 60 százalékáig szállíthatók le. Minden az ily módon végrehajtott változtatás királyi ukáz alapján a hivatalos lapban közzé teendő. A kiviteli tarifának 3, 4 és 5 tételének leszállítása hasonló módon történik ezen esetekben, azonban a vám 60 százalékánál lejjebb is szállítható. A raktáridő kivétel nélkül minden áru után fizetendő, sőt olyanok után is, melyek vita tárgyát képezik, tekintet nélkül arra, vajjon a vitás kérdés büntetőjogi természetű bir-e vagy sem és hogy a vitás kérdés az árubevalló előnyére vagy hátrányára döntetik el. Ilyen esetekben azonban az árubevallónak (tulajdonosnak) jogában áll az árut a vámraktárból elvinni, ha a döntés meghozataláig úgy a vámdíjat, mint a bírságot, készpénzben vagy értékpapírokban letétbe helyezi.

5. szakasz. A vámhivatalnak bejelentett áruk, melyek nincsenek vámról álló magánraktárakba rendelve, ezen törvény életbelépése napjáig az előbbeni tarifa határozományai alá esnek.

Azon áruk, melyek ez év márczius 2-án (keleti

idősz.) vámról álló magánraktárakban voltak, az eddigi tarifa szerint kezelendők, amennyiben a beviteli vámkezelés végrehajtott és ezen törvény életbelépése napjáig az összes vámköltségek leróvtak, vagy pedig az áruk tulajdonosai ezen törvény életbelépése napjáig nyilatkozatot tesznek, hogy magukat az összes törvényes előírásoknak, melyek a vámraktárakra vonatkoznak alávetik.

Az osztályorszájték mai huzásán a következő nagyobb nyereseményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyertek: 92795 94023.

5000 koronát nyertek: 23669 30903.

2000 koronát nyertek: 8166 8424 8935 9046

12139 16351 16582 20623 20805 25211 29198

35788 37990 58007 63423 63717 78828 78845

86569 87667 89574 91255 94324 95295 97499

106572 110076 111413 116290.

1000 koronát nyertek: 3319 5893 7792 9328

11762 12041 14278 14286 14655 18027 21758

27694 31367 32007 32076 32751 35004 35489

39958 40082 41312 41650 45394 47977 49954

50130 50290 52445 53330 53743 53948 64724

65951 67020 71853 72834 72923 74354 75586

76677 76979 76988 77864 80578 82059 84394

86233 87088 88382 88257 88502 88584 88936

90177 97654 98224 101055 103289 103527 10547

109074 110703 119192 120484 120876 122554.

500 koronát nyertek: 1959 2274 6005 6053

8051 12215 18254 20039 21336 22898 24629 26756

27289 33891 33952 41204 41530 42193 47247

48695 49358 51015 52587 55867 56361 57298

63749 64738 65558 65613 65995 66825 66989

67137 67201 72783 74469 75787 76713 78187

79636 81850 84580 85226 87524 92925 93399

93808 93929 95049 95827 96162 98272 98860

100235 101731 104800 109157 112647 113440

114531 115069 116404 116710 117923 118367

119142 120358 128128. — A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Török szerencsésje örök. A mai huzáson már ismét a szerencsés Török A. Társa (Budapest, Szervita-tér 3) 8 vevője nyert 10.000 koronát a 92795 számú sorsjegyre.

A Fővárosi Kereskedők Egyesületének közgyűlése. Tegnap volt a Kereskedők Egyesületének 12-ik közgyűlése, melyen dr. Kraemer József titkár terjesztette elő a választmány évi jelentését, majd megejtették a választásokat. Elnök lett: Mösmer József, elnökhelyettes: Sigmund Gusztáv, alelnök: Bérczi D. Sándor és Stern Henrik.

A budapesti grafikai iparosok főnökegyesülete vasárnap délelőtt tartotta ezidei közgyűlését. Schwarz Felix főtitkár mutatta be a választmány évi jelentését, melyet a közgyűlés tudomásul vett. Ezután megválasztották a tisztikart. Elnök újból Emich Gusztáv lett, főtitkár: Schwarz Felix.

A tejjgazdasági kiállításra érkezett gépek vámentessége. A Budapesten rendezendő nemzetközi tejjgazdasági kiállításra külföldről érkező kiállítási tárgyak vámkezelésére nézve a pénzügyminisztérium — amint értesülünk — rendeletet adott ki a m. királyi fővámgazdátóhoz, pénzügyigazgatósághoz, és vámhivatalhoz. Ebben a rendeletben, hivatkozva a vámtarifátörvény XIV. törvény-cikk 4. pontjára, megengedi, hogy az 1909. június 6-tól 10-ig tartó kiállításra a tejjgazdaság keretébe tartozó külföldről érkező gépek készülékek és egyéb kiállítási tárgyak az esedékes vámilletékek biztosítása és az előjegyzéstől számított hat hónapi visszaviteli határidő mellett a budapesti m. kir. fővámhivatalnál az előjegyzési eljárásban időleges vámentességgel legyenek kezelhetők.

A legelső felvidéki gazdakör alakulása. Trenesen vármegye Vágtapolca községében vasárnap alakult meg a felvidéki kirendeltség közreműködésével a legelső felsőmagyarországi gazdakör. A község hazafias lakossága a gazdakör alakítását örömmel fogadta és a gazdakör nevében Kapellay esperes-plébános mint elnök táviratilag üdvözölte Darányi földművelésügyi minisztert.

Uj faipari részvénytársaság. A Goldfingen és Teplánszky kereskedő cég Szászrégenben és Szászhegyen levő telepeiből egy részvénytársaságot azáncélkozik alapítani. A vállalat finanszírozását egyik nagy budapesti bank vállalta el s hat millió korona alaptőkével fogja a részvénytársaság működését megkezdeni s az említett cég egyedül jegyezni fogja az egész összeget. A részvénytársaság megalapítása már a legközelebbi napokban be fog következni.

Községi takarékpénztár Sopronban. Sopron város pénzügyi bizottságának javaslata alapján a város legutóbbi közgyűlése a községi takarékpénztár és ennek keretén belül zálogintézet felállítására vonatkozó indítványt tárgyalta. A közgyűlés élyben elhatározta, hogy a községi takarékpénztárt

és zálogintézetet felállítja, a tanácsot utasította, hogy a részletek kidolgozására sürgősen állítsa össze bizottságot és azután terjeszzen elő indokolt javaslatot.

A luxuslövésár díjazása. Ma délelőtt folyt le a Tattersall kerepesi-uti telepén az idei első tavaszi luxuslövésár díjazása. A földművelésügyi miniszter nagy díjat, Deák Ebner Lajosnak szép festményét, röjtöki Bauer Antal négyes-fogata nyerte el. A négyes-fogatok első díját gróf Andrassy Géza, a másodikat Wertheim Imre, a harmadikat pedig ifj. Brázy Kálmán nyerte. Elismerő oklevelet Baghy Gyula kapott. A hintósok első díját Fischer és Kellernek, a másodikat gróf Wimpfen Szigfridnek, a harmadikat Mikovich Ágostonnak adták ki. Elismerő oklevelet kaptak: Jállics Géza és Stantich Béla. A jukker-fogatok első díját Fáy György, a másodikat Ertzly József, a harmadikat felsőványi Baruch Jenő nyerte. Elismerő oklevelet kaptak: Fischer és Keller s Rényi Gyuláné. A hátsalovak első díját báró Schwaben-Durneiss Gyula, a másodikat Benkő János, a harmadikat gróf Andrassy Gyula és a negyediket felsőványi Baruch Jenő kapta. Elismerő oklevelet adtak gróf Széchenyi Viktornak és Kocz Frigyesnek. Az élenken megindult vásár holnap és holnapután folytatódik.

A „Nemzeti” biztosító forgalma. A „Nemzeti” Baleset-Biztosító Részvénytársaság folyó évi február havában 750 drb balesetbiztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesetre 6360499 korona, rokkantság esetére 8452500 korona és mulékony kereséktevelenség esetén 3267 korona napikártalanításra biztosított összegről szólnak. Nevezett társaság a f. é. január hó 1-től február hó végéig terjedő időszakban 1633 ajánlatot kötvényesített és pedig 12942797 korona halálesetre, 17518480 rokkantság esetére és 6515 korona mulékony munkaképtelenség esetére biztosított összegekkel. Fennállása óta a társaság balesetekért 11,316.025 korona 88 fillér kártérítést fizetett ki.

A Kereskedelmi Múzeum levelezői. A kereskedelmi m. kir. miniszter Brach Emil ideiglenesen megbizta, hogy Majna melletti Frankfurtban mint a m. kir. Kereskedelmi Múzeum tb. levelezője működjen.

A bukovinai csángók hazatelepítése. A négy bukovinai csángófalv: Istensegits, Fogadjisten, Hadik és Józseffalva népe hazavágyódik. A bukovinai csángók visszatelepítésének azonban az az akadálya, hogy ha tömegesen akarnak értékesíteni ottani ingatlanukat, azokat jóval értéken alul tudnák csak eladni. A hazatelepítés ügyében a mostani napokban kedvező fordulat állott be. Ugyanis 500 Oroszországba kivándorolt német család akar Bukovinába költözni és a négy magyar falu telepeit megvenni. Ez a kedvező fordulat arra birta Darányi földművelésügyi minisztert, hogy addig is, míg a telepítési törvényjavaslat módot nyújt nagyobb arányú állami tevékenységre, már ez év tavaszán Dván 31 csángó családot telepített le. Ezzel parallel Alpestesen, Marossolymoson és Foltun újabb telephelyek rendeztetnek be a telepítendő bukovinai csángók részére, akik közt van olyan kiszagda is, aki 10.000 korona vagyonnal rendelkezik és nincs egy se, aki 1500 koronánál kevesebbel kezdené itthon az életet.

Hajózási hírek. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közölni teszi, hogy a személyszállítással összekötött menetrendszerű teherjártait a Tiszán a már közzétett menetrend szerint úgy indítja meg, hogy az első menet Szolnokról-Csongrádra f. évi márczius hó 28-án Csongrádról-Szegedre és vissza f. é. márczius hó 29-én, Csongrádról-Szolnokra pedig márczius 30-án lesz. Az említett napokon tehát megnyílik a szolnok-csongrád-szegedi vonalon egy a személy-, mint az áruszállítás is

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

GYÓGYITHATÓ A SÉRV?

E kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Bárkinek díjtalanul zárt borítékban megküldi.

POLLITZER SÉRVAMBULATORIUM

speciális orvosi rendelés-intézet

Budapest, Kossuth ajos-utca 8., félem.

Egész nap orvosi ingyenes rendelés.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, márczius 29.

A külpolitikai helyzet felől legutóbb beérkezett hírek után most már egészen bizonyosra veszik a gabonatőzsdén, hogy a háboru veszélye el van hártva és hogy most már rövidesen a korábbi rendes állapot is helyre fog állni.

A határidőüzlet kedvtelenül, de a szombati zárlatnál csak csekélységgel alacsonyabb jegyzésekkel indult meg. Kezdetben az alacsony árfolyamok mellett elég jó vételkedv mutatkozott, ami mellett mérsékelten ingadoztak a jegyzések, később azonban egyre fokozódó és rendkívül sürgős kínálatra való ságos deroute állott be, amelynek a folyamán jelentékenyen hanyatlottak az árfolyamok. A szombati zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza nyolczvanhat fillérrel, a májusi buza nyolczvankét fillérrel, az októberi buza 48 fillérrel, az áprilisi rozs ötvenhat fillérrel, az októberi rozs hatvankét fillérrel, az áprilisi zab ötvennégy fillérrel, a májusi tengeri huszonhat fillérrel hanyatlott. A készáruüzletben szintén kifejezetten lanyha volt ma az irányzat. Mérsékelt kínálat mellett a malmok tartózkodók voltak és csak olcsóbb árakon voltak hajlandók egy keveset vásárolni. Mivel az eladók sem nagyon erőltették a dolgot, csak korlátozott forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 17,000 q buza kelt el, a szombatiaknál 10—15 fillérrel olcsóbb árakon. A legdrágább eladási ár 30 korona volt 80.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 26.90 korona 75.5 kilós tiszavidéki üszkös buzáért. Egyéb gabonaneműek közül rozs 25 fillérrel olcsóbb, zab és árpa ártartó, tengeri lanyha. Forgalomba került: 300 q zab 18.50 koronás árakon, 100 q tengeri 15.32 koronás áron paritásban és 100 q tengeri 15.90 koronás áron ab Kőbánya.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.30—28.80
"	76	27.35—28.85	80	28.55—29.10
"	77	27.95—28.55	81	28.70—28.30
"	78	28.15—28.75	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	27.95—28.70
"	76	27.50—28.05	80	28.30—28.65
"	77	27.80—28.30	81	—
"	78	27.95—28.30	82	—
Pestvidéki	74	—	78	28.—28.40
"	75	—	79	28.—28.55
"	76	27.65—27.90	80	28.35—28.60
"	77	27.85—28.35	81	—
Bácskai	74	—	78	28.25—28.35
"	75	—	79	28.20—28.70
"	76	28.70—28.15	80	28.45—28.85
"	77	27.80—28.35	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	20.55—20.70
" középminőségű új	—	—	—	20.40—20.55
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	18.—18.80
" II. rendű	—	—	—	17.50—17.30
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	18.05—19.—
" II-rendű	—	—	—	17.85—17.95
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.10—15.55
Korpa:	—	—	—	12.30—12.65

A készáru piaczon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 600 q 80.5 k 30 K, 700 q 79.5 k 20.30 K, 300 q 79 k 29.80 K, 500 q 79 k 29.60 K, 100 q 79 k 29.40 K, 900 q 79 k 29.40 K felső, 100 q 78 k 29.30 K, 100 q 78 k 29 K, 100 q 78 k 28.70 K felső, 500 q 75.5 k 26.90 K üszkös. Szentesi: 10,000 q 79 k 29.69 K márcz. 27. Pestvidéki: 300 q 79.5 k 29.50 K, 100 q 79 k 29.30 K, 100 q 79 k 29.20 K, 100 q 78.5 k, 150 q 78 k 29 K, 295 q 77 k 29 K. Bácskai: 100 q 79.5 k 29.70 K, 1940 q 79.4 k 29.60 K, 1000 q 79 k 29.50 K, 310 q 77.4 k 29.20 K, 235 q 75.6 k 27.60 K üszkös. Bácskai: 200 q 79 k 29.30 K, 100 q 79 k 29.30 K, 2480 q 76 k 28.90 K. Erdélyi: 200 q 78 k 28.80 K, 100 q 78 k 28.50 K.

Szerémségi: 3700 q 77.7 k 28.50 K, 400 q 74 k 27 K üszkös. Fejérmegyei: 200 q 77 k 29.80 K, 500 q 74 k 27.60 K.

Zab: 100 q 18.50 K kpf., 200 q 18.50 K kpf. Luczerna: 20 q 108 K. Tengeri: 100 q 15.32 K kpf. par., 100 q 15.90 K ab Kőbánya.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiaczon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:

Buza áprilisra	14.14—14.15—13.77—
Buza májusra	13.90—13.91—13.57—13.53—
Buza októberre	11.22—11.20—11.25—11.05—11.12—
Rozs áprilisra	10.34—10.20—10.14—10.16—10.02—
Rozs októberre	9.33—9.34—9.14—9.17—9.09—
Zab áprilisra	8.83—8.84—8.76—
Tengeri májusra	7.54—7.50—
Tengeri júliusra	7.77—7.76—7.77—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	13.76—13.77
1909. májusi buza	13.52—13.53
1909. októbert buza	11.02—11.03
1909. áprilisi rozs	10.10—10.11
1909. októberi rozs	9.06—9.07
1909. áprilisi zab	8.76—8.77
1909. májusi tengeri	7.52—7.53
1909. júliusi tengeri	7.67—7.68

Budapesti gabonaforgalom.

1909. márczius 26-től 1909. márczius 28-ig.

	Erkezett	Elszállított
	méter	méter
Buza	45977	6051
Rozs	7634	—
Árpa	7950	5743
Zab	22015	25641
Tengeri	58412	3033
Liszt	714	26956
Korpa	—	4223

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén a békehírek egyszerre fölviláryozták a spekulációt, amely ugy nálunk, valamint Bécsben is hanyathomlok rohant a megkonkreminál kötések visszavásárolni, de ezenkívül nagyarányú véleményes vásárlásokat is eszközölt. Nálunk tegnap nem volt magánforgalom, köztudomásra jutott azonban, hogy Bécsben tegnap a magánforgalomban az Osztrák hitel 638 koronáig, a Magyar hitel pedig 748 koronáig szűkött fel, mivel pedig azóta még bizonyosabbá vált, hogy a béke létrejött, előrelátható volt, hogy ma az összes értékek jelentékenyen fognak emelkedni, ami tényleg be is következett. Az előtőzsde rendkívül szilárdan és a szombati zárlatnál 10—15 koronával magasabb jegyzésekkel nyílt meg, a forgalom folyamán azonban a rendkívül magas kezdő-kurzusok 4—6 koronával gyöngültek. Így az Osztrák hitel, amely érték a szombati zárlatnál 13 koronával drágábban, vagyis 640.50 koronán indult, az előtőzsde folyamán 637.50-ig gyöngült. A Magyar hitel pláne 15 koronával a szombati zárlatnál drágábban, 754 koronán indulva, az előtőzsde folyamán 747.50-ig ment vissza, aztán 748.50-re javult. Az államvasut 10 koronával az utolsó zárlaton felül, 685 koronán indult és 682-re gyöngült. A többi értékek jegyzései körülbelül ugyanily méreteken változtattak a jegyzéseiket. A déli tőzsdén szintén igen élénk volt az üzlet, a hangulat azonban mégis nyugodtabb volt és így az árfolyamok is szűkebb keretekben ingadoztak. Az osztrák hitel 639 koronáról 637.50-re, a Magyar hitel 751-ről 749-re, az Államvasut 682.50-ről 682 koronára gyöngült. Ezenkívül forgalomba került: Leszámitolóbank 479—477.50 koronán, Jelzálog 429—427—428.50 koronán, Rimamurányi 530—533—531.50 koronán, Városi villamos vasut 266—265 koronán, Közuti 569—571.75—569.25 koronán, Magyar koronajáradék 92—91.80—92.50—92.30 koronán, Beocsáni cze-mentgyár 625 koronán, Ujlaki téglagyár 320—323—320 koronán, Fiumei rizshántoló 2850 koronán, Drasche 472—474 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 640.50—637.50, Magyar hitel

754—747.50—748.50, Osztrák-magyar államvasut 685—682, Leszámitolóbank 479—477, Jelzálogbank 429—427, Rimamurányi 530—533.50, Városi villamosvasut 266, Közuti vaspálya 569—671.75—569, Magyar koronajáradék 92—91.80—92.50—92.35 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 639—637.25—638.50, Magyar hitel 750.50—751—749—750.50, Osztrák-magyar államvasut 682.50—682, Leszámitolóbank 478.50—477.50, Jelzálogbank 428.50, Rimamurányi 531—531.50, Városi villamosvasut 265, Közuti vaspálya 572—569.25, Magyar koronajáradék 92.50—93.30 K. Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 8—9 korona, nyolcz napra 16—18 korona, április hónap végére 30—32 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 639, Magyar hitel 751, Államvasut 683, Leszámitoló 477, Jelzálog 428, Rimamurányi 534, Közuti vasut 570, Városi vasut 265 K.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, márczius 29. (Saját tudósítónktól.) A békére nézve kedvező fordulat jelentékeny árhanatlásokat idézett elő, amelyek átlag 25 fillért tettek ki, tengeri azonban csak 10 fillérrel lett olcsóbb.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 14.95—15.30, bánáti 14.70—15.10, mosoni 14.15—14.40, tótfelvidéki 14.15—14.50, déliavasuti 14.20—14.55, marchfeldi 14.05—15. Rozs: tótfelvidéki 10.15—10.70, csepeli 10.45—10.65, külföle magyar 10.55—10.75, déliavasuti 10.50—10.70, külföle magyar 10.45—10.65, osztrák 10.40—10.70. Árpa: morvaországi 9.50—10.35, marchfeldi 8.50—9.25, bécsvidéki 9.20—9.50, tótfelvidéki 8.50—9.80, déliavasuti 8.50—9.50. Magyar tengeri 8.25—8.45, Cinquantin 9.65—10.05, Magyar zab 9.35—9.75, válogatott 9.75—10.15, cseh-morvaországi és első-ausztriai 9.60—9.75.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, márczius 29. A mai előtőzsdén lázas volt az izgatottság, a forgalom viharos méreteket öltött az új szenzációs fordulat következtében. Az előtőzsde megnyitásokor az egész vonalon megindultak a vásárlások és rohamosan szökkentek fel az árfolyamok. Előtérben a vezető kulisszértékek állottak, de egyes korlátértékek iránt is nagy érdeklődés mutatkozott. Később a forgalom csendesebb lett, de az árfolyamok megtartották nivójukat. Prágai vasmű 25, hirtenbergi patrongyár 12 és Fegyvergyár részvénye 25 koronával javultak. Osztrák koronajáradék egy százalékkal, magyar koronajáradék 1/4 százalékkal emelkedett. A kedvező hangulat a déli tőzsde megnyitására is áterjedt és a vezetőértékek nagy forgalom közepette is megtartották árfolyamaikat. Később az irányzat továbbra is szilárd volt.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 639, Magyar hitel 750, Union 542, Államvasut 684, Déli vasut 105, Alpisi 642, Rimamurányi 530, Prágai 2410, Fegyvergyár 615, Hirtenbergi 1055, Osztrák koronajáradék 94.85, Magyar koronajáradék 92.80, Török sorsjegy 184 K.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 638.—, Magyar hitel 748, Anglo 297.50, aBnkegyesület 528.50, Földhitel 1037, Landerbank 439, Union 542, Magyar Jelzálog 426.50, Államvasut 683.50, Déli vasut 104.50, Dunagőzhajózás 890, Alpisi 641, Orosz járadék 97.20, Török sorsjegy 183 K.

Bécs, márczius 29. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.25, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 142.50, Magyar hitelbank részvény 749.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 476.—, Rimamurányi 530.50, Magyar ezukoripar 1896.—, Adria hajózási részvénytársaság —.—, Magyar koronajáradék 92.55, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —.—, Magyar nyer.k. sorsjegy 195.—, Kassa-Oderbergi Vasutészvény 362.—, Magyar Jelzálogbank 429.— Magyar keresk. bank 3330.—

Bécs, márczius 29. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papir-járadék 95.—, 4 százalékos osztrák arany-járadék 115.05, 1860-as sorsjegy 154.—, Osztrák hitel-sorsjegy 461.—, Angol-osztrák bankrészvény 296.25, Bécsi Bankverein 528.25, Osztrák-magyar bank 1756, Déli vasut 104.25, Dunagőzhajózási társ. 898.—, Dohány részv. 3.6.—, Cs. k. arany (vert) 11.34, Német bankv. 117.18, Osztr. Lloyd 418.—, 4.2 száz. ezüst jár. 94.95—98.85, Osztr. koronajáradék 95.70, 1864-es sorsj. 266.50, Osztrák hitelintézeti részvény 639.—, Union-Bank 543.75, Osztrák Landerbank 438.40, Osztrák-magyar államvasut 682.50, Elbevolgyi vasut 453.50, Alpisi részvény 641.70, 20 frankos 19.04, Londoni váltóár 239.95, Lipótkohó 418.—, Törökorsjegy 184.50.

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert első-rangu uri szabó-termék szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többször próbával. prima munka.

Atmeneti kabátot) 35 frtért
angol kelméből)
Felöltöt) 30
Smoking-öltönyt) 35
selyem béleléssel)
Prima utcai öltönyt) 30

IV., BELVAROS,
Magyar-u. 3.
I. emelet,
Kossuth L.-u. mellett,
Telefon 116—95

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, márczius 29. A politikai helyzetről szóló kedvező jelentések a mai forgalom megnyitása-
sakor, amely igen szilárd volt, ösztönzést adott
terjedelmes fedezésekre és véleményvásárlásokra,
amelyeknek az összes értéknemekben százalékon-
kénti javulások jártak nyomában. Erőteljes ösz-
tönzést nyújtottak a külföldi piacokról, különö-
sen a mai bécsi előtőzsdéről érkezett jelentések is.
Az érdeklődés központjában bankok, bányarészvé-
nyek és járadékok álltak, míg utóbbiak közül
1902. évi oroszok vezettek. A bankértékek piacán
osztrák értékek 4½ %-os, a bányarészek piacán
pedig harpeniek több mint 4½ %-os emelkedéssel
az első helyen állottak. Az egyéb értékek közül
villamosági részvényeken kívül, amelyek 3½
%-kal magasabban indultak, osztrák és amerikai
vasutak, valamint a hamburgi esomagszállító
részvénytársaság papirjai lényegesen magasabbak
voltak, amivel szemben a Nordd. Lloyd részvényei
a zárlat kedvezőtlen felbecsülésére gyöngülésre
hajlottak. A további folyamatban az elért nyere-
ségek, realizációk okozta utólagos gyöngülés után,
jól voltak tarthatók, főleg miután a párisi és lon-
doni tőzsdéről érkezett kedvező jelentések a piac-
znak támaszt nyújtottak. Az utóközde is csekély
ingadozások után élénk és szilárd üzlet színhelye
volt. A készpénzpiac ipari értékeiben szintén
élénk volt az üzlet és azok is emelkedtek. Pénz
ultimón tul 4½ %-os magánleszámitási kamat-
láb 2½ %.

Zárlatkor jegyeztetik: 4,2 százalékos papírjára-
dék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98,50,
osztrák hitelrészvény 197,25, Déli vasut 17,—, orosz
bankjegyek 215,20, 4 százalékos új orosz kölcsön 78,—.
Disconto Commandit 185,—, Dinamittruszt 162,—, Har-
peni 188,50, Unifikált török járadék 94,50, 4,2 százalé-
kos ezüstjárdék 96,—, 4 százalékos magyar arany-
járdék 94,50, Magyar koronajárdék 92,90, Osztrák-
magyar államvasut 146,25, Bécsi váltóár 85,25, Olasz
járdék —,—, Alt. villamosági Edison 226,75, Gelsen-
kircheni 181,20, Laurakohó 191,40, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat) márczius 29. 4,2 százalékos papír-
járdék 98,45, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 94,70,
Osztrák hitelintézeti részvény 201,60, Osztrák-magyar
államvasut 145,80, Északnyugati vasut —,—, Bustiehr-
radi vasut —,—, Londoni váltóár 204,35, Bécsi Bank-
verein 133,60, Villamos részvény —,—, 3 százalékos
magy. aranykölcsön 78,—, 4,2 százalékos ezüstjárdék
98,60, Osztrák koronajárdék 94,50, Magyar korona-
járdék —,—, Osztrák-magyar bank 126,60, Déli vasut
201,90, Osztrák-magyar államvasut 146,75, Olasz jara-
dék 103,60, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 94,40,
Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) márczius 29. 4,2 százalékos ezüst-
járdék 98,50, 1860, sorsjegy 157,—, Déli vasut 17,40,
4 százalékos aranyjárdék —,—, Osztrák hitelrészvény
201,90, Osztrák-magyar államvasut 146,75, Olasz jara-
dék 103,60, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 94,40,
Nyugodt.

London, márczius 29. Angol consol 84 1/4.

Páris, (Zárlat) márczius 29. 3 száz. Francia jára-
dék 97,57, Osztr. aranyjárdék 99,40, Magyar arany-
járdék 94,75, 3 százalékos Olasz járadék 104,05, Déli
vasut elsőbbségi kötv. 285,—, 5 százalékos marokkói
járdék 524,—, 4 százalékos spanyol járadék 98,82
4 százalékos unifikált török jár. 94,—, Török sorsjegy
176,—, Török dohányrészvény 369,—, Osztrák földhitel-
intézet 1165,—, Osztr. Länderbank 489,—, Magyar jel-
zálogbank 1165,—, Banque de Paris 1595, Banque Otto-
mano —,—, Osztr. magyar államvasut —,—, Déli vasut
—,—, Hartmann gépgyár 511,—, Urikányi község 157
Váltó Amsterdamra (rövid) 208,12, Váltó német piacokra
(rövid) 123,15, Váltó Bécsre (rövid) 105,—, Váltó Bel-
giumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó
Svájczra (rövid) 1/2, Csek Londonra 252,15, Magán-
kamatláb 1/8 Szilárd.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közbazár igazgató-
sága.) Márczius 29-én. Előző napi eladatlán marad-
vány 310 drb sertés, 73 drb süldő, 1 drb malacz. Mai
felhajtás 868 drb sertés, összesen 1178 drb sertés, 73
drb süldő, 1 drb malacz. Eladatot 1113 darab sertés,
21 drb süldő. Mai maradvány 65 drb sertés, 52 drb
süldő, 1 drb malacz. Következő árak jegyeztetik: Zsír-
sertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felüli életsuly-
ban 100—112 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felüli
életsulyval 134—147 fillérig, fiatal közep 220—
300 kg-ig életsulyval 134—154 fillérig, fiatal

könnyű 120 kilogrammi levonással 134—154. Hussertés,
könnyű 140—300 kilogramm életsulyval 132—
152 fillérig, belföldi süldő 90—96 fillérig. Árak minden
levonás nélkül kilogrammonként, életsulyban értendők.
A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Kőbányai sertéspiac.

Márczius 29. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű:
Fiatal nehéz (páronként 320 kgr.-on felül) 142—144
fillér, fiatal közep (páronként 251—320 kgr.) 142—
144 fillér, könnyű (páronként 250 kgrig) 142—144 fillér,
Magyar szedett: Közep (páronként 240—230 kgr.)
143—145 fillér, könnyű (páronként 240 kgrig) 143—
145 fillér. Sertéslétszám: 1909. évi márczius hónap 26.
napján volt készlet 22020 darab sertés, 27—28. napján
felhajtott 1231 darab sertés, 27—28. napján elszállít-
tatott 196 drb sertés, 29. napjára marad készlet 23055
darab sertés. A hizott sertés üzletirányzata nyugodt.

Budapesti juhvásár.

Márczius 29. Felhajtott 330 juh. Árjegyzék:
Elsőrendű ürü 50—56 fillérig kg.-kint, vagy 46—52 K-ig
páronként, középminőségű ürü 48 fillér kg.-kint vagy
34—38 K-ig páronként, anyajuhok 40 fillér kg.-kint vagy
28—32 K-ig páronként. Az irányzat élénkebb volt, az
árak 1—8 fillérrel kg.-kint emelkedtek.

Bécsi vágómarhavásár.

St. Marx, márczius 29. Összfelhajtás 3901 darab
vágómarha. Es pedig 3371 darab hizott és 530 darab
kicsontozni való marha. Árjegyzék elsőrendű hizott
ökrökért 72—78, kivételesen 80, elsőrendű tarka ökrök-
ért 90—92, kivételesen 94—97 korona métermázsánként.
Előszuliban (levonás nélkül.) Az irányzat lanyha. Az
árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Márczius 28. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi min-
iszter Papp Mihály központi szolgálatára berendelt ál-
lami elemi iskolai igazgató-tanítókat a IX. fizetési osztály
harmadik fokozatába, Linstér József okleveles tanítókat
a zombolyai állami elemi népiskolához rendes tanítóvá,
Hozás Mária okleveles tanítókat a telesi állami elemi
népiskolához rendes tanítóknak; a dohányjüvedéki köz-
ponti igazgató dr. Bányász László, Valenta Gábor és
dr. Barna Aladár fogalmazókat a dohányjüvedéki központi
igazgatóság segédtitároká, dr. Melezer Elek és dr.
Baitrok György segélydíjas fogalmazógyakornokokat
és pedig az előbbi végleges, az utóbbi ideiglenes min-
őségű dohányjüvedéki központi igazgatóság fogalma-
zókká; a kinstári jogügyi igazgató dr. Földváry
György, dr. Serly Antal, dr. Déry Ottó és dr. Kostka
István jogügyi segédfogalmazói ezimmet és jelleggel fel-
ruházott díjas fogalm. gyakornokokat jogügyi segédfogal-
mazókká; a beszerzei pénzügyigazgatóság B. Kovács
Gyula dévai számvevősi díjnokot a beszerzei adóhi-
vatához segélydíjas gyakornokká; a győri pénzügyigaz-
gatóság Józsa Viktor György győri díjtalan fővámhiva-
tali gyakornokot ugyanoda segélydíjas vámhivatali gya-
kornokká nevezte ki.

Megbízás. A belügyminiszter a szabadkai ál-
lami gyermekmenhelynél az igazgató-főorvosi teendők
ellátásával dr. Lévaj Ödönt, a szombathelyi állami gyer-
mekmenhely volt igazgató-főorvosát bízta meg.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Kohn
Lajos budapesti lakos saját, valamint Olga, Jenő, Ella
és Sándor nevű kiskoru gyermekei Kovácsra, kiskoru
Kraucsun Pál magyarkanizsai lakos Karácsonyira, kiskoru
Grünbaum Jenő, Ödön, József, Rezső és Gyula
nagykerkátai lakosok Bartára, Czrenkő Mária őrszent-
péteri lakos Czeglédire, kiskoru Feder József sepsiszent-
györgyi lakos Fodorra, Kellauer Jenő selypi lakos Ké-
nyire, Vipler Mihály vállusi lakos saját, valamint Jó-
zsef és Pál nevű kiskoru gyermekei Szántóra, kiskoru
Gréber Lajos és Kornél topolnazi lakosok Gyenesre, dr.
Fittka Sándor budapesti lakos saját, valamint Sándor,
Mária és Irén nevű kiskoru gyermekei Szekeresre, kiskoru
Markovits Péter mohácsi lakos Kardosra, Friez
István közösi lakos Ferenczire, Weisz Ferencz buda-
pesti lakos Szilasira, kiskoru Baumgarten Ernő és
Baumgarten Paula balassagyarmati lakosok Bőrrre, kiskoru
Stern Károly és László győri lakosok Saigóra,
Grünbaum Bernát dombovári lakos saját, valamint Sándor,
Irén, Erzsébet, Margit és Gizella nevű kiskoru
gyermekei Kertészre, kiskoru Mandel Móricz eszei lakos
Murányira, Freund Miksa magyarvalkói lakos Fa-
ladira, Reichner Géza (Viktor) komáromi lakos Komá-
romira, Pop Ovidiusz brassói lakos Papra, kiskoru Blá-
jer Margit budapesti lakos Biróra, Pollák József mar-
tonosi lakos Lengyelre, Ulliska Julianna budapesti la-
kos Lenkeire, Jankó Gyula körmezdi lakos Jókaira,
Rottler Lajos budapesti lakos Törzsre, kiskoru Rózner
Eliza (Lujza), továbbá kiskoru Rozner Rudolf, Akos és
Viktor brassói lakosok Kovácsra, kiskoru Spielvogel
József nemcsánudvári lakos Madarásra, Klein Mózes
munkási lakos Kisre, Hirschli Izidor esztergályfalusi
lakos Horvátra, Deutsch Mór budapesti lakos saját, va-
lamint Albert, Sándor és László nevű kiskoru gyermekei
Dénesre, Wasserfogel Lipót és Wasserfogel Armin buda-
pesti lakosok Vágóra, Löwi Hermann budapesti lakos

Lángra, Krámer Áhron budapesti lakos Karczagra,
Zatyko Ambrus nagykovácsi lakos Hajósra és Lebenstein
Aranka budapesti lakos család nevének Lászlóra kért
átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Eperjes városánál díjnoki és
vízvezetési végrehajtói állásokra április 9-ig; a tordai
pénzügyigazgatóságnál 2 pénzügyi vizgázói állásra
május 26-ig a budapesti vidéki pénzügyigazgatóságnál
adóügyi állásra 2 hét alatt; a temesvári állami gyer-
mekmenhelynél főorvosi állásra április 15-ig lehet be-
adni a pályázatokat.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Föld-
mágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban elvélve — inkább csak Erdélyben
— fordult elő csapadék itt-ott zivatar kíséretében.
A hőmérséklet esőkent és az éjjeli helyenkint der
és gyenge fagy is fordult elő; a maximum Akna-
szlatinán, meg Nagyenyeden 16 C. fok, a minimum
Rajeczfürdön —4 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Enyhébb és tulnyomóan száraz idő várható.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Észirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmér- séklet		
					max.	min.	max.	min.	
A.-Bélatna	63.1	2.5	EN	2	0	16	1		
Budapest	61.5	3.0	E	2	0	14	2		
Komárnok	61.8	0.5	E	4	0	14	5		
Ózonsz	60.8	5.2	N	4	ny	13	4		
gyalla	61.1	2.4	N	0	0	10	2		
Budapest	61.8	3.4	N	0	0	11	2		
Lerény	59.9	7.6	N	0	0	11	1		
Lászlóhely	60.5	4.4	N	3	0	11	0		
Pécs	61.9	3.8	N	4	0	11	5		
Ságráb	61.3	2.0	N	0	0	13	6		
Szime	60.4	4.6	NE	0	0	10	7		
Szeged	61.9	2.5	N	0	0	15	5		
Temesvár	62.4	3.8	N	0	0	16	6		
Vagyvárad	61.0	5.8	N	0	0	15	2		
Kolozsvár	62.5	2.4	N	0	0	16	3		
Nagyzeben	61.0	6.7	NW	0	0	14	4		
Batnár	—	7.7	N	0	1	14	0		
Eger	—	8.2	NW	0	4	7	3		
Arvaváralja	—	9.1	NW	0	2	0	8		
Selmeczbánya	—	0.4	NW	0	2	7	0		
Komárom	—	4.2	NW	0	0	15	7		
Magyaróvár	—	5.9	NW	0	4	12	6		
Sopron	—	4.2	NW	0	0	1	3		
Székes	—	5.2	E	0	4	20	1		
Cikvánta	—	7.4	E	0	0	1	0		
Doboz	—	9.6	E	0	1	1	1		
Köcskemét	—	5.2	E	0	4	1	4		
Oroszaha	—	8.7	E	0	2	5	5		
Arad	—	8.0	NE	1	4	6	7		
Zombolya	—	7.0	N	0	0	6	5		
Vesze	—	9.0	E	0	0	5	8		
Orsova	—	7.6	E	0	0	12	0		

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102—39.

Gyógytényezők:
Finsen-féle ivlámpa fürdők
szívúj és veredényel-
mesződés ellen.
Elektromágneses gyógyítás
Röntgen sugarakkal való
kezelés.
Magas feszültségű áram-
mal való kezelés (Arson-
valisatio).
Kék fényűj való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elek-
trotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vib-
ratio).
Galván, Farad és Franklin
árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szónavas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neu-
rasthenia, hysteria).
Ideggyengeségi állapotok.
Álmatlanság, Fejfájás.
Hűdöcs (Paralysis).
Idegfajdalomak, idgesebbák
(Neuralgiák, ischiás).
Seringözvelésorvadás (Ta-
bes).
Szívbetegségek.
Veredényelmesződés.
Köszvény és osz, roma,
izületi és csontbajok.
Székrekedés, Daganatok,
Anyagcserebajok (Elhízó
csukorbaj, vérszegénység)
Bőrbajok, Bőrvizsketeg.
Lupus.
Hajhullás, kopaszság,
Szörtelenítés (nőknei az
arcon).
Aranyeres csemók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használat valódí áldás gyomorba-
jásoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt tel-
josen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

Table with multiple columns: Budapesti értéktőzsdé, Záloglevelek, Elsőségek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Iparvállalatok, Iparvállalatok. It lists various financial instruments and their prices.

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. —

Írta: M. L. SEVERG.

Köszönetet mondok önnek türelméért és fáradságáért, melyet velem szemben tanúsított, hogy megkönnyítse helyzetemet. De most mennem kell, mert ebben az ügyben még igen sok a dolgom. Ugy látom, hosszú idő fog eltelni — mondotta göresös mozdulatot téve, — míg ismét találkozhatunk.

Nem volt rá képes, hogy folytassa beszédét, halálos sápadtság lepte el arcát, amint egyszerre elengedte kezét. S hősies megerőltetéssel folytatta:

— En — el fogok veszni, bocsáson meg. En azt hiszem, rosszul vagyok, kimegyek inkább a friss levegőre, bocsásson, bocsásson meg, de nem vagyok ura erőmnek. Isten velem, isten velem!

Ezzel bizonytalanul, kábultan az ajtóhoz támaszkodott és szó nélkül távozott a házból.

Nagyon rosszul nézett ki, Florence szintén oly sápadt volt, mint ő, amint szótlánul utána tekintett.

Ami nekem e beszéd alatt csendes sejtlememmé vált, az az én jó testvéremet egy hosszú beszéd után arra készítette, hogy az estét velem töltsen. Tréfásan kezdte és ismét a czirkuszjegyről kezdett beszélni, miközben nevetve kérdezte, vajjon még mindig nem tudom-e, hogy az elefántoknak hol van az ormányuk?

Amint érthetetlenül reá tekintettem; csak fejét rázta és így szólt:

— Oh, ti bölcs férfiak, a csillagokról és a világ folyásáról tudtok nekünk beszélni, de ami a közvetlen közeletekben történik, arról nem tudtok semmit! Arról sejtlemetek rinesen! Igazán nem látod azt, hogy két lény szereti egymást és csak hamis büszkeség és leányos szemérem az, ami őket visszatartja, hogy egymással közöljék érzelmeiket.

E szavakkal testvérem felvilágosított és miután még egyszer megbeszéltük, ami az utóbbi hetekben történt, elkezdtem magam is eddigi tudatlanságomon esodálkozni. A végeredménye e beszédnek egy csinos, kis terv volt, melyet hirtelen összeállítottunk és melyet mindjárt másnap reggel már végrehajtottunk.

Czédulát írtam Maitlandnak, melyen közöltem vele, hogy tegnap oly szótlánul hagyta el házamat, mintha többé nem akarna ide visszatérni. Ezt a tervét azonban meg-hiusítja egy közbejött fontos dolog, mely az ő jelenlétét nélkülözhetetlenné teszi.

Ha kellemesebb reá nézve, hogy engemet egyedül találjon, úgy kérem őt, jöjjön a délelőtti folyamán, miután a hölgyek eltávoztak hazulról.

Nem mulott el egy óra és ő már nálam volt. Még mindig rossz borbén volt, nagyon ideges volt, olyannyira, hogy le kellett ültetnem.

Izgatottan kérdezte, mi az a fontos dolog, ami történt. Homlokát mély ráncokba huzta, mire én a következőket feleltem neki:

— Valami igen fontos és pedig magára nézve fontos: Boldogsága függ tőle.

— Boldogságom? — riadt fel. — Mit ért ön a boldogságom alatt?

— Talán többet, mint gondolja — feleltem neki, amint közelébe léptem és kezemet vállára tettem. — Azt hiszi, én nem tudom, hogy Darrow Florencet szereti?

— És ha így van — kiáltott fel ő — mi történt akkor?

— Akkor? — mondtam, — menjen hozzá, mint egy férfi, mondja meg, hogy szereti és kérje meg a kezét. Ezt tennem én, ha szeretnék.

De közbe szólt, mielőtt még befejezhettem volna beszédemet.

— Lásna, doktor, én úgy szeretem Florencet, mint még férfi soha nőt, és az a gondolat, hogy ő nem lehet az enyém, megöl. Ne zavarjon meg, kérem! Én tudom, mit mondok. Ő nem lehet sosem az enyém! Azt hiszi, én küzdeni fogok a kezéért? Azt hiszi, hogy a haláljával csufol fogok üzérkedni? Nem tiltotta-e meg atyja neki, hogy hozzám jöjjön, ha feleségül kérem őt? Nem magyarázta-e meg, hogy megtartja atyjának tett fogadalmát, habár ezáltal sorsát borzalmasabbá teszi a halálánál is. És ön azt akarja, hogy én ilyen áldozatot kívánjak? Aljasság lenne tőlem! Bár a szerelem elemészti lelkem, de sohasem szabad neki megtudnia, mennyire szeretem. És most, doktor, várja meg nekem, hogy ön sem szól neki soha. Sem a szerelmemről... ezt meg kell ígérem!

Ünnepies hangon feleltem erre: — Tőlem nem fogja először hallani, ezt megígérem önnek. De ez már teljesen fölös-

leges is, mert ő már majdnem öntől magától hallotta.

— Mit? — kiáltotta ő mérgesen, de a szó elhalt ajkain. Beszéd közben a mellékszoba ajtajához mentem, ahol Florence, Alicevel boldogan hallgatódzott. Minden szót hallaniok kellett, amelyet Maitlanddal váltottam. Az ajtó csak be volt téve és amint kinyitottam, ott állott Florence sápadtan és remegve, a boldogság sugárzott ki a szeméből.

Egy pillanatra habozott, aztán Maitland karjaiba borult és e kiáltásokkal: Kedves Györgyöm! — útkarolta a nyakát.

En pedig befelcsemet, hiszen elbeszélsem véget ért. Lépteket hallok az udvaron, bizonyára hozzám jön valaki.

Csak Harald lehet — gondoltam, és így írhatok még néhány sort, beszélhetek La-tournak gyorsan bekövetkezett, nem várt haláláról, elbeszélhetem, amint Jeanette, — de nem folytathattam, mert valaki jövedvün, vígan kezével elfödte a szememet és azt mondta: ki vagyok?

Éppen annyit látok még az ujjamon keresztül, hogy írhatok. De ismét felhangzott a kérdés: ki vagyok? — és én azt mondtam: Alice!

Erre megcsókolt valaki. — Soha sem leszel már készen azzal az irással? A gyermekek kérdeztetik, hogy nincs-e egy kis idő az ő számukra is?

Mit tehettem egyebet? Felhagytam az irással és mint engedelmes férj így szóltam:

— Jó, egy feltétel alatt nem írok tovább: apróra mondd el, hogy hol voltál. Hogy mit tettél? Ifjusági életem emlékeivel voltam elfoglalva...

Pillanatra elkomolyodott s így szólt:

— A temetőn voltam, atyám sírjánál és — arca felsugárzott, — aztán a városban voltam egy babát venni a mi kis Jeanettünknek. De te úgy teszel, mintha egy évig lettem volna távol tőled.

— Igen, kedves Jeanette, — ismételtam. — Nekem oly hosszúnak tűnt fel az idő...

Magamhoz vonva, ölembé tiltettem és hosszan megcsókoltam.

— Ugyebár, ifjuságom óta én is tanul-tam valamit??

(Vége.)

SZINNHÁZAK.

Kedd, 1909. márczius 30-án.

NEMZETI SZINHAZ.

Az elnémult harangok.

Színjáték 4 felv. Irtá: Rákosi V. és Malonyay Dezső.

Személyek:
 Simándy Pál Mihály
 Todorescu Gái
 Zalathnay Szacsay
 Papp Mózes Gabányi
 Benedek Molnár
 A harangzó Horváth
 Kovács Bartos
 Góspár Abonyi
 György Jász
 Petru Rozsáhegyi
 Pakulár bojtár Gabányi I.
 Juon Mészáros
 Első presbiter Latabár
 Második presbiter Mátrai
 Háru e Paulay
 Todorescuné S. Fáy Sz.
 Florica P. Márkus E.
 Sára néni Rákosi Sz.
 Kisó D. Ligeti J.
 Juoné Demjén M.
 Első öreg asszony Boér H.
 Második öreg asszony Keczeri I.
 Egy maci Narcsisz

Kezdeté 1/2 8 órákor.

VARSZINHAZ.

Nincs előadás.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF
 Népszínház-utca 1-3. szám.
 Telefon 68-39.

Krisztusi tanítások.
 - Hajtórörtek.
Sportoló anyós.
 - Fokavadászat. - Sebzett sziv.
Tengerészors.
 - Barock Holmes és kutyája. - Bátor fiú.
Furfangos detektív.
 Kezdeté 6 órákor, vasár- és ünnepeken 4 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A M. Kir. Operaház és a Nemzeti Színház nyugdíjútjéte javára:

A hegyek alján.

Zenedráma egy előjáték és két felvonásban. Guimera A nyomán írta: Lothar Rezső Fordította: Varady Sándor. Zenejét szer-zette: D'Albert Jenő.

Személyek:
 Sebastiano Szemere
 Tommaso Venczell
 Pedro Környey
 Márta Szamosi E.
 Nuri M. Szoyer I.
 Payer M.
 Pepa Ambrusné
 Antonia Rosalia
 Varadi M.
 Nando Déri
 Moruccio Dalnoki

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZINHAZ.

Az ördög.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtá: Molnár Ferenc.

Személyek:
 László Szerényi
 Jolán, felesége Varsanyi I.
 Az ördög Heródius
 János Fenyvesi
 Elza Komlósy
 Seiyem Cinka Hegyvári
 András Győző
 Christanné Makroczy
 Pálné Kúrti S.
 Mary Varga A.
 Láng Kassay

Kezdeté 1/2 8 órákor.

UPANIA SZINHAZ.

A francia forradalom.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

PARISIANA-ORFEUM

Szerecsen-utca, a m. kir. operával szemben.
 Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-45.
 Pénztári órák a. e. 10-14g délután 3-9 óráig.
 Helyárak 2, 3, 4, 5 és 6 korona.

Az előadás kezdete: 9 órákor.

Még csak rövid ideig: a világhírű, 12 tagból álló **néger-operett-társulat** vendégszámát. A közkezdelt néger művészek új, komikus operettben mutatkoznak be.

18 varleté szám. Szigoruan családi műsor. Előadás után a remek téli kertben kabaret, a néger operett-társulat tagjainak és előkelő művészeknek közreműködésével **Kitünő konyha.** - **Pompás üvegőr.**

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért
 mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állan-dóan késző raktáron a legegyszerűbb kivitelű a leg-finomabbig. Képes árjegyzék ingyen, Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Budapest, Váci-körút 9. (Szerencsen-utca sarok.)

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletzetése is legmosszebbmenő jótállással kaphatók. Fonográfok, gramofonok, hegedők, fuvalók, citrák, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kiténtve ehsmert jó munkáért.
Árjegyzéket ingyen küld
Mogyoróssy Gyula
 m. kir. szabadalm. hangszergyára
 Bpest, VIII., Rákóczi-ut 7L
 Telefon 58-20.

forduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet I. fajtiszta anyagra.

NAGYENYED-re
 Alsófehér m. **Gyümölcsfák** dísz- és kerítésnövények stb.
 Nemes szilvaesmetékben nagy készlet.
Szőlőoltványok,
 európai, amerikai sima és gyökeres vesszők. - Árjegyzéket ingyen küld.

FISCHER

Szőnyeg-ujdonság! 200-300 nagyságban nyírott Jacquard szőnyeg, tartós minőségben 6 fnt 80 krért.

Rosenberg és Qitt
 28 fnt, szőnyeg- és vászonok nagy árubáza

Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzlet

Alapítótól 1908.

BUTOR DUS VALASZTENDÁNYOK KÉSZPÉNZÉRT VAGY RÉSZLETFIZETÉSRE RENDHÍVÓI OLCSÓÁRON KAPHATÓ

EHENTREU TESTVÉREK
 BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 47 (ANDRÁSSY-UTCA SAROK)
 MÁR ÁRJEJYZÉK INGYEN. TELEFON 62-27

CZIMBALMOT
 ne vegyen, míg

REMÉNYI MIHÁLY
 legújabb czimbalom árjegyzékét át nem olvasta, melyet Reményi czimbalom osztálya küld ingyen és bérmentve,

Budapestről
KIRÁLY-UTCZA 58.
 Telefon 87-84.

Hang mint a zongoráé. Kivitel a legújabb stílusokban.
10 év kezesség!
OLCSÓ ÁRAK.

MARGIT GYÓGY-FORRÁS
 (Beregmege)

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is ha **vérzések** esete forog fenn

Megrendelhető: **Édeskúty L.**-nél Budapesten és a forrás kezeléségnél Munkácsen.

Hétfőn április 5-én, este 1/2 8 órákor

a ROYAL-ban

Klasszikus Magyar estély

rendezi: **Dr. Szilágyi Imre** (hegedű)

Eötvös Károly
 orszgy. képviselő

Takáts Mihály
 operaházi tag

szíves közreműködésével.

Jegyek: 10, 8, 6, 4, 2 és 1 koronáért kaphatók Bözsa-völgyinél.

SZŐRMEÁRUT
 szőnyeget stb.

nyári gondozásra
 elvállalunk.

DEÁK és HORVÁTH
 Budapest, IV., Váci-utca 13.

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal **Hatschek N.** optikushoz, OSÁK Karoly-körút 8. sz.

a hol szemüvegek és látóeszközök is legelőbbin kaphatók. **Ingyen árjegyzék bérmentve.**

!! Most jelent meg !!

ADY ENDRE. Az Illés szekerén. Szerző legújabb verskötete. Ára füzve 3.- K. Kötve 5.- K

FARKAS IMRE. Tűnő évek. Költemények. Ára füzve 3.- K. Kötve 5.- K

NIL. Nálunk. Költemények. Füzve 2.50. Kötve 4.50 K

KUTNY SÁNDOR. A fehér hegedű. Költemények. Ára füzve 3.- K. Kötve 5.- K

KUN JÓZSEF. Kek hegyek. Költemények. Ára füzve 2.50 K. Kötve 4.50 K

GARA ILLÉS (Garas). Bergengőczy csillaga és főbb más elheszélés. Ára füzve 2.50 K

GÁRNY DÉNES. A vetélytársak. Regény. Ára füzve 2.50 K

PIKLER J. GYULA. Orvosi emlékeimből. Füzve 1.60 K

VÉRTESY GYULA. Az élet. Elb. Ára füzve 2.50 K

LŐRINCZY GYÖRGY. A rétek loike. Elb. Ára füzve 3.- K. Kötve 5.- K

FARKAS PÁL. A renogát. Regény. Ára füzve 3.- K

GÁRDONYI GÉZA. Isten rabjai. Regény. Füzve 5.- K

LOVIK KÁROLY. Az arany polgár. Reg. Füzve 3.- K

HERCZEG FERENC. Kaland és egyéb elb Füzve 4.- K

TÖMÖRKÉNY ISTVÁN. Napos tájak. Elb. Füzve 3.- K

BRÓDY SÁNDOR. A tanítóné. Falusi életkép 3 felv. Ára 2.50 K

RITÓOK EMMA. A nagy véletlen. Regény. Ára 4.- K

ORCZY EMMA. Megfizetek. Regény. Kötve 4.- K

Singer és Wolfner kiadása
 Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

Fővárosi Orfeum
 VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma kedden, márczius 30-án.

a márciusi műsor bucsuja

A japáni attrakciók utolsó fellépte
 Az előadás kezdete 8 órákor.

Holnap 31-én

UJSÁGIRÓ EST

Személyjegy 20 K. Páholy 5 szem. 150 K. Jegyek a Budapesti Ujságírók Egyesületében és a Főv. Orfeum nappali pénztáránál előre válthatók.

STEINHARDT MULATÓ
 Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté pont 8 órákor. Ma és mindennap: Szenczáció! Eredeti ujdonságok! Szenczáció!

Budapest-Nagymaros. Jelenetek egy vasúti kupéban. - Irták: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt Géza. - Ezt megelőzi:

CSAK ÖT PERCZ!

Bohózat. Irták: Glinger és Taussig, fordította: Steinhardt. Továbbá: Steinhardt, Gyárfás, Nedics, Sándor, férfi kettős és Papay teljesen új magánzámmakkal, valamint: The Georgis és Heidee and Perree tánc kettős fellépte.

Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. sz. és ozy Kontiné dohánykülönlegességi árudájában, Andrassy-ut 29

Ünnep- és vasárnap délután mérsékelt helyáru előadások. Kezdeté 1/2 órákor. Színre kerül: **Budapest-Nagymaros.** Steinhardt fellépte szőlőkben.

A remek téli kertben reggelig tánc és zene. Elsőrendű attrakciók - Belépő-díj nincs.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kiténtve.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső FOGORVOSI INTEZETE
 áthelyezve: **Károly-körút 3. sz. alá.**

Fájós fogak gyógyítása | Szápadlás nélküli műfogak
 Tartós fogtömések, | aranyhídak, koronák,
 Foghuzások (altatásban is.) | Jól használható fogsorok el-készítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
 Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

Hull a haja? Használdja a **Petroleum-haiszeszt.**
 Egy eredeti üveg ára 2 korona. Fészekkiosztó hely: **Gara Géza és Ise drogeria** Budapest, VIII., József-körút 80. Tiszák árjegyzékét kérni.

SZINNHÁZAK.

Kedd, 1909. márczius 30-án.

KIRALY SZINHAZ.

Pálmay Ilka felléptével:

Az elvált asszony.

Operette 8 felvonásban. Irta: Leon Viktor. Zenéjét szerzelte: Fall Leg.

Személyek:

Lissoweghe Karel Király
Jana, felesége Otvós G.
Bakkensky Boross
Wander-Loo Gonda Pálmay I.
Deesidionk, elnök Szirmai
Ruitersplat, bíró Németh
Layo, ügyvéd Dobos
Tjonger (szakértők) Pásztor
Wiesum Scrop, kalandor Császér
Scrop, kalandor Császér
Adèle, jeryesse Fábán C.
Krauweljt Simai
Martje, a felesége Harmath I.
Kisburo Kiss Pal
Egy hölgy Nyárai
Inas Ligeti

Kezdeté 1/2 8 órákor.

MAGYAR SZINFAR.

A sasfók.

Dráma 6 felvonásban. Irta: Edmond Rostand. Fordította: Abranyi Emil.

Személyek:

Reichstadi herceg Törzs
Metternich Rátka
Gentz Thuroczy
Obenaus Czobor
Attasé Vándory
Dietrichstein Dobi
Flambeau Kormendy
A szabó Z. Molnár
Bombelles Fenyvesy
Ormoester Sárossy
Az orvos Boross
Tiborce Papp
Mária Lujza Forrai R.
Teréz T. Halmy M.
Főhercegnő Mészáros G.
Camera grófnő Gerzso Sz.
Elsier Fanny Lorant I.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

FOLIES CAPRICE

Igazgatóság: LEITNER és KELETI Főrendező: RÓTT SÁNDOR

Telefon 14-22. Az előadás kezdete 1/2 9 órákor.

1/2 10 órákor. Ma! 1/2 10 órákor.

'A legszebb szőrme kirakat'

Bohózat. Irta: Faun. Rendező: Erdélyi Emil.

Végül 11 órákor! Végül 11 órákor!

'Der Herr Ersatzmann'

Bohózat. Irta: Armin Jössel. Rendező: Werner M.

Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig.

Az I-ső emeleti 'Casino de Parisban' elsőrangú táncatrakciók. Kezdeté 1/2 12 órákor.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22

Ma és minden este 8 órákor a szenzációs sikert márciusi műsor utolsó napja!

ELŐSZÖR

Ujdonság! Julcsa úgy van! Ujdonság!

Szanin. A spárga. Beregis.

Uj szenzációk! Uj szenzációk!

PESTI SZINÉSZNÖK

Éjjeli zene! Varjas Antal új slagere.

Falrengető kacagás!

A hálósobalány PAMPOULETTE ÉHES A mutyi-szoba.

Közkívánatra harmadizben meghosszabbítva: A nimfa és a faun násza. The Folly Boston's. Azonkívül: La bella Rosetti. A hét mozija. Mario, le chanteurphénomène. Sorelle Kosmos és még 8 attrakció.

Jegy váltható elővetteli díj nélkül a Royal-Orfeum nappali pénztáránál d. e. 10-2 d. u. 3-6-ig. Vasárnap délután fél 4-kor mérsékelt árú előadás. A félkörtükteremben éjjelkor Trianon és Grand-Cabaret, új táncatrakciók, cigányzene reggeli 5 óráig.

Legmegbízhatóbb Román Oszkár

Angol FOGMÜTERME

Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em.

Munkálatai Jóságát részlettízítési kedvezményrel is biztosítja.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

VI., Teréz-körút 23. — Telefon 52-33.

Minden este 9 1/2 órákor:

László Rózsi

(Conferencier: Dr. Szalay József.)

Azonkívül: Mozgófilm, vagy Berukkolt a conferencier. — Városatyák. — Eleven regény. 3 bohózat. 3 tréfa. — Jegyek: 4, 3 és 2 koronáért. (Zenekari és páholyülés 6 korona).

Óriási feltűnést

kelt ujjonnan átalakított üzlethelyiségével

DÓCZI M.

Magyarország legnagyobb cipőraktára Budapest, VII., Rákóczi-ut 10. sz.

Ajánlja legújabb divatu és kitűnő minőségű, saját készítésű magyar, francia és amerikai formájú

férfi-, női- és gyermek-czipőit.

Női czipők:

Zergebőrből fűzős, gombos v. pántos félozipő	Kor. 5.60
Ugyanaz barna zergebőrből	6.60
Sevrbőr félozipő, fekete 7.60, barna	8.40
Zerge- v. borjubőr, fűzős, czugos v. gombos	7-8
Ugyanaz barna zergebőrből	8-9
Boxbőr, fűzős v. czugos 8.50, gombos	9.-
Francia sevro, fűzős v. czugos 9.50, gombos	10.-

Férfi czipők:

Legfinomabb amerikai czipők box v. sevro-bőrből, párja	15.-
Zergebőr fűzős félozipő 7.80, barna	8.80
Sevrbőr v. lakk-félozipő 9.60, barna	10.60
Barna bagaria v. zerge fűzős v. gombos	9-10
Borjubőr fűzős vagy czugos	8.-
Amerikai boxbőr, czugos 9.50, fűzős	10.-
Francia sevro, czugos v. fűzős 10.-, gombos	11.-

A souterrain-helyiségben engross-eladás.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vidéki megrendelésekre nagy gond fordítanak. !!

Külön postaszáll. Raktár: 50.000 pár.

Nem megfelelő árnt készséggel becserelek.

Butorszállítás Beraktározás

Balassa Gyula és Társa Budapest, Teréz-körút 19. Telefon 33-32.

EDISON

Mozgófénykép Vállalat

VI., Nagymező-utca 21.

Telefon 64-20.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órákor. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor. Utolsó előadás kezdete 11 órákor.

Szenzációs ujdonság!

Műsoron kívül: páratlan hatású énekes és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészel közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak: Páholy 1 K., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép vállalat tulajdonosok figyelmébe

Megjelent 150.000 méter ujdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

Kalapkirály

Elsőrangú ural divat és kalaptiszt.

Panama kalapok Zhononéért

Különös gondot fordítunk műhelyünkben Hársfa-u. 33. női szalmakalapok átalakítására. Szabott árak!

Szikves partfogásért eszedezünk Osztermann és Stern kalapos-mester ESKÜ-ut 6. (Klotild-palota.)

A művészet és költészet

barátainak készült miniatür-kiadás

Petőfi: Dalaim

a Petőfi-ház felavatása alkalmából összeállította ENDRŐDI SÁNDOR

A költő kéziratának kicsinyített másával. Magyar népművészeti motívumokból, régi magyar himzésekkel készült színes könyv-díszekkel és fejlécekkel. Finom, magyar gyártású chamoispapíron. Dead buffleather (fénytelen, simitatlan) bőrkötésben; aranyozva, tokkal. Ára 4 korona.

Kiadja a Franklin-Társulat magyar irod. intézet és könyvnyomda Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Heti műsor:

1909. márczius hó		M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Hangversenyek
31	Szerda	Don Juan	A föld	—	Vigyázz a nőre!	Hivatalnok urak	Az elvált asszony	A francia forradalom	—
1	Csütörtök	Troubadour Tánccsereggyel	A divat	—	A király	A szerencse fia	Az elvált asszony	A francia forradalom	—
2	Péntek	A nürnbergi mesterdalnokok	Ödipus király	—	Vigyázz a nőre!	Zöld Kakadu Regi jó idők	Az elvált asszony	A francia forradalom	—
3	Szombat	A csavargó	Ödipus király	—	Tatarjárás	A császár katonái	Orfeusz az alvilágban	Az Országos Szín-művészeti Akadémia előadása	—
4	Vasárnap					Cyran de Bergerac	—	A kivándorló	Hamlet
		Az afrikai nő	A tűzhely	—	Vigyázz a nőre!	Zöld Kakadu Regi jó idők	Az elvált asszony	—	Budai vigadó: Fráter Lorand

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyék!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes

magyar ásványgyógyvizet hozunk forgalomba.

Egy liter víz ára palackcsere mellett:

Borszéki Boldizsar, idült gyomorba ellen	28 fill.	Baross, vesebaj ellen	28 fill.	Horgász, étvágygerjesztő	28 fill.
Borszéki Fokut, az ásványvizek királya	28 "	Borhegyi, bugyhajtó	28 "	Kászton-Saiutaris, légesőhurutnál	28 "
Borszéki Kossuth verszegénység ellen	28 "	Boholti, üdítő víz	28 "	Répati, égvényes ásványviz	34 "
Bodoki Matild, alkális savanyuviz	28 "	Előpataki, sárgaság ellen	34 "	Szekely-Solters, idült gyomorba ellen	28 "
		Felsőrákosi Mária, légesőhurut ellen	28 "	Sztojka, czukorbetegség ellen	34 "
		Hargitalgöti, üdítő ital	28 "	gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.	

természetes ásványviz

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

Tíz palackot már hazhoz szállítunk!

A már 34 év óta a kerékpár-
világot uraló eredeti angol
Helical Premier és The Champion
kerékpárokat dupla harang-csapágy-
gyal és szabadonfutóval, 3 evi jót-
állással, minden árfelemlés nélkül
szigorúan az eredeti gyári árszám
hávi 12 és 15 koronás részletre
adjuk és
kerékpár-alkatrészeket
egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső
gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, lánczokat, kom-
szukat és eszegeteket óriási forgalmunk következtében mélyen
leszállított nagyban 30% **árlétszállítással** szállítunk vidék-
eredeti gyári árban is bárhová

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz.
Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár
és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

DRÓT-KERÍTÉS
LEGALAPJÁN AZ 1872. ÉVBEN ALAPÍTOTT
STADLER MIHÁLY SZERENY-FONAT-SZITAÁRU-
ÉS KERÉKES GYÁRNÁL
BUDAPEST
VI. VAGZI-KÖRÚT 43.
ÁRJEGYZÉK
DIJMENTES
MEGBIZNATÓ PONTOS
KISZÁMOLÁS!

Találmányokat szabadalmaztat
és értékesít;
védjegy- és mánta-oltalom az
— összes államokban — **Pataky Vilmos**
hítes szabadalmi
" " Ugyvivő " " Budapest IV., Eskü-ut 3. Telefon
89-22.
Saját szabadalmi irodák a külföldön:
Berlin, Paris, Amsterdam,
W., Leipzigerstrasse 112, 58, rue Lafayette, Keizersgracht 209.

STEYR
" " Zsámbeli pisztoly.
M. 1909.
Legelső auto-
matikus lehajó
csövű pisztoly a
világon. Az
Osztr. fegyvergyári társaság
precíziós gyártmánya Steyr-ban.
Kapható minden fegyverkereske-
désben és puskaművesnél.

**Fényképező-
gépek és
Látcsövek
részletfizetésre**

Kaphatók
**Aufrecht és
Goldschmied**
optikai áruházában
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.
Árjegyzék ingyen!

Hirdetések felvételnek
a lap kiadóhivatalában.

Üzemkimutatás a boszniai és hercegovinai államvasutakról 1909. február hóról. — Üzemhossz 940 km.

Időszak	Továbbítottak		Bevételek	Összehasonlítás az előző 1908. évvél.	
	Személy menyiség	Áruk Tonna		bevétel	különbo- zet
1909. január 1-től 1909. január 31-ig	155.154	108.954	1.042.798	779.609	263.189
1909. február 1-től 1909. február 28-ig	140.995	105.506	1.002.847	739.840	263.007
Összeg	296.149	214.460	2.045.645	1.519.449	526.196

Sarajevó, 1909. február 10-én. Az igazgatóság.

Egyházi szent edények

urvacsorai-kelyhek, kereszt-
telő-kannák, borkancsók, al-
pacca-ezüst disztárgyak,

arany s ezüst ékszerek, evő-
eszközök.

Részletfizetésre is.

Polgár Kálmán

műorás és ékszerész, a református egyház szállítója

Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. szám alatt.

Javításokra és vidéki rendelésre különös gondot fordítok. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A
TAVASZI-NYÁRI
ÁRJEGYZÉK
MEGJELENT.

KIVÁNATRA INGYEN KÜLDI NEUMANN M. CS. és KIR. UDV. SZÁLLÍTÓ
FÉRFI, FIU és LEÁNYKA RUHÁK TELEPE
BUDAPEST, IV. MUZEUM KÖRÜT 1-3.

Miért használ minden hölgy és úri ember

GLORIALIS

gyöngyvirág-illatszer
alkohol nélkül?

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
a legkételetesebb gyöngyvirág illatszer, mely a tudomány mai állása szerint elképzelhető. Aki egyszer használ'a, soha mást nem fog használni.

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
a legkonzentráltabb illatszer, a melyet elő lehet állítani. Használatban a legkiadósabb, miután egy csepp is ele-eendő az illatosításhoz.

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
alkohol nélkül a virágból van kivonva és ennél fogva a levegőn nem illanék el, hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és hű gyöngyvirágillatot.

GLORIALIS illatszer — alkohol nélkül — kapható még a következő illatokban: **ideal, bouquette Janet e, bouquette de chipre, piros rózsá, ibolya.**

Egy eredeti üveg ára (mely hónapokra is elegendő) **3 K 50 fill.**

Rapható minden drogériában, illatszer- és gyógytárban.
Ahol nem kapható, oda postán küldi **3 korona 50 fillér** utánvét-tel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében

Klein és Fia

főh. udvari szállítók, piperoszappan- és illatszergyár
Budapest, VII. 6.

Kerber Henrik

ablak, lakástisztítási, padló-beeresztési, féregmentesítési és pormentesítési vállalat
porszívógéppel
BUDAPEST,
VIII., Gyöngyúj - u. 7.
Pontos kiszolgálás!!
TELEFON: 53-55.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerral, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyag-bajt, scheket, bajakort (syphilis), borbajokat, elgyengült férferőt, idősekbenek is, önfertőzést és annak utóbajait, ideg-és hágerinczobajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÜT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.

Ezen szabadalmazott ágy tömörrészekkel, rézdiszszel, erős acélsodronybetéttel 32 kor.

Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K.

Rézágy sodronybetéttel 80 K Rézágy-csiazolás és javítás 17 K.

Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 11.50 K.

Fakeretű 7.50 K. Kárpitozott matracok minden kivitelben.

Vas- és rézbutorokat legelőszobban szállít:

PROHÁSZKA JÁNOS gyáros
VI., Grót Zichy Jenő-u. 46.
(Volt Új-utca.)

Magyar királyi államvasutak üzemeltetősége Arad. 5715-909. sz.

II.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége nyilvános írásbeli egységáras versenytárgyalást hirdet:

A Kétegyháza állomáson létesítendő vízálomási épület a (2 szolgálakással) kutmedence, gépakna és szivósó csatorna, valamint a lekásokhoz tartozó melléképületek előállítási munkálataira, megjegyezvön, hogy az építéshez szükséges anyagok közül a szén salakot és homokot (rostálatlan állapotban) és a víz szivattyúzáshoz szükséges centrifugál szivattyút a lokomobil, valamint a lokomobil üzemeltetéséhez szükséges szén és olajmenyiséget a magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége adja, illetve bocsátja vállalkozó rendelkezésére, a többi összes építési anyagot pedig elsőrendű minőségben a vállalkozó köteles adni. Lásd a szerződés tervezet 4. szakaszának a. pontját.

A pályázati feltételek, a szerződés tervezet, az ajánlati minta és a költségvetés a magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége pályafentartási osztályában (II. oszt.) 3 korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8 órától délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő bélyegjegyek előzetes megküldése után, királyi postán is megkaphatók. Az építmények tervei a pályafentartási osztálynál megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivatalnál megtekinthetők: a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltétfüzet általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és feltétfüzetek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők.

Az ajánlat 1 koronás magyar okmánybéllyeggel, az ajánlat mellékleteit, ugymint pályázati feltételeket, szerződés tervezetét és költségvetését, káig pedig ikenként 30 filléres magyar okmánybéllyeggel ellátva és az ajánlatához fűzve lepecsételt borítékban a következő felirattal: „Ajánlat a 5715-909 sz. versenytárgyalási hirdetés alapján a magyar királyi államvasutak Kétegyháza

állomásán létesítendő magas építmények előállítási munkálataira“ kell benyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1909. évi április hónap 20-án déli 12 óráig az aradi üzemeltetőségi általános osztályának (I. oszt.) főnökéhez (aradi és csanádi egyesült vasutak palotája I. em. 13. ajtó.)

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leeltével a magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége I. osztályában azonnal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. évi április hónap 19-én déli 12 óráig a pályázónak az ajánlat szerinti vállalati felélé kikerekített összeg 5 százalékát mint bántpénzt a magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetőségeinek gyűjtőpénztáránál, hivatkozással a hirdett versenytárgyalás számára akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni, mely bántpénz esetleg posta útján is küldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque-forgalmában bent vannak, a bántpénzt a postatakarékpénztár útján is letehetik. Az ajánlatban a bántpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó. A bántpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bántpénzü el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételekről eltérő, szabálytalanul kiállított az ajánlattevő vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított vagy vakart szövegű pecséttel le nem zárt, sértett borítékban helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bántpénz előlegesen el nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Arad. 1909. márczius hónap.

Az üzemeltetősége.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények

Használtak és újak, rendkívüli olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6—C. 28

Csemegecsőlő

fagymentesen esomagolva postakosaraként 3.50 K. csemegealma, papírhéjú dió 3.90, világos kajszinbaracklekvar kg. 1.80, mézdes szilvalekvárnak 80 fill., különleges bírsalmalekvárnak vagy sajtnak 1.80, hordóskaposztát hasábal postaiúvegként 2.20 kor. Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Hordóskaposztát,

kosárúvegként 2.20, világos kajszinbaracklekvar kg.-ját 1.80, mézdes szilvalekvárt 80 fillérért, különleges bírsalmalekvár vagy sajt 1.80. Fajborokat lefejtve, kölcsönhordóban 28 koronáért. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Fajborokat,

lefejtve, kölcsönhordóban, 28 koronájával, kisütőn főzött törkölypálinkát 5 literes üvegekben 10 koronáért. — Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Pénzt azonnal

butorra, zongorára, kosárokra, varrógépekre, kerékpárokat, kereskedelmi cikkekre, melyeket utólagos díjfizetéssel legutóbban bizományba beraktározunk. Tauber Armin és Társa, kizárólagosan csak VII., Baross-ter 18. Telefon 97—66.

Gyümölcsfa-

diszfa- és rózsá-árjegyzékekkel ingyen szolgál Weber faiskolája Békás, Weberyeren, (Budapest mellett.) 27041

Fajbaromfi

Fajbék, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb. iról érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Tar, Hevesmegye. 27100

Asztalosok

új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46.

Diszkerkedvelők

kéjenek árjegyzéket az első magyar diszfenyő-faiskolától. Tulajdonosa: Copony Ede, Körmenben. 120 fajta fűlevelűfák, lombfák, sorkák, diszcserejék és rózsá-fák kaphatók.

Fényképezőgépek

ritka kedvező alkalmi vétel részben árverésből és más alkalmi vételekből eredő jó fényképezőgépek kaphatók már 5 forinttól felj. Götz, Zeiss, Busch, Voigtländer, Souter és más anasztigmatos fényképezőgépek is igen olcsón. Ugyanitt Gramofon koncertbeszélőgép, erős és szép hanggal, lemezekkel együtt poton olcsón továbbá film vasútszefgyver és egyéb más tárgy, alkalmi vétel árban eladók Radónál Egyetem-ter 5. (nem Egyetem-utca) Mindent vesznek, eladók és becserelek.

Pénzszekrények

és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívüli olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíróiskola. Díjtalan gépírásoktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktattott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1888-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-ter 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vittegyünk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezékektől s más hirdetésünk utáno újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64—68. Beiratások egész napon át. 24944

Neu Samu és Fia

szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyintézet — VÁCZ. — Gyárt: mindennemű fa- és vastalicskát, kő- és kézkocsit, szerszámokat, emelőgépeket, kettős áttétellel, fűzifafűrészesztrakokat kerti és locomobilfűrészkendőket stb. stb.

Budapesti raktár és iroda: VI., Gyár-utca 23. Telefon: 161—27.

u. Kérjen árajánlatot! ::

Ingóságokat

értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárta a Szentkirályi utcából. Köszpenzöléssel beraktároz bármennemű ingóságokat, berendezéseket mintaszertű raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110—08. 9984

Stenográfia

Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás-oktatás. Ingyenes gépírás-tanítás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia” Országos Gabelsberger gyorsíró- és gépíró-iskolában havonta új magyar, német gyorsírási, gépírási, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendszer tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindennemű írás és diszmunkák elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia” széprási osztályában fénysenes bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres szepírás-oktatás. Mérsékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérjen tájékoztatót. 222

Jogi-

politikai szigorlatokra, alap- és államvizgákra továbbá ügyvédi vizgákra, ugyszintén államszámvitelbeni államvizgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma. Bpest, IV., Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne tévesztse össze más hirdetéssel. 661

Légszesz és Villamos csillárok

legelőnyösebben szerezhették be Kulcsár Sándor bronzárú- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9—11.

Zálogezédulákat

vesznek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER ISZIDOR ékszerezkeskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Ajtók és ablakok

regi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácszatok, kertkerítések, keramittlapok, kehlheimi lapok olcsón kaphatók Kelemen Mór épület-bontos vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72—74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

+ Soványság +

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 29 kilo gyarapodásért jótállat. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszert. Kíntuntetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Közönsé levelek minden országból. Dobozonként 1 fnt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/I.

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferencziok tere 3. félelelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagóni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti — szőnyegek, csillárok. — Telefon 82—13.

Rekedtség

biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle cukorka, 60 fillérért mindenütt kapható. 26796

Mme. Valter

angol- és francia női szabónő Budapest, VIII. ker., Fecske-utca 8., I. em. 6. Elvállal minden a szakmába vágó munkát a legutolsó divat szerint legfinomabb kivitelben, szolid árak mellett. Átalakítások elfogadtatnak. Gyászruhák 24 óra alatt készílnék.

Penz-szekrények

ujak és használtak, valamint kazetták és másoló prések legolcsóbban csakis Seitzer és Testvérenél, Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gozsdu-udvar kaphatók.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása

háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktári szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-ter 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14—09.

Brilliantot,

aranyat, ezüstöt, ékszereket és régiéget veszek és eladok. Kertész öksörész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95—48.—

A legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedüt

készpénzbeni árakon a legújabb rendszerű bankhitel után kizárólag csakis REMÉNYI nagy magyar hangszertelepén Prospektus és árjegyzék ingyen. 669 Budapest, Király-u. 58.

VALÓ-

di francia különlegességek (óvszerek) csakis P. Bergueran Fils leghíresebb párisi gyáros-tól legelőnyösebben beszerezhetők Polgár Sándornál Budapest, VI. ker., Erzsébet-körut 50. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pénzelőleggel

beraktározunk bizományba butort, varrógépet, kerékpárt, kereskedelmi cikkekot utólagos díjfizetéssel száraz raktárainkba

Szendró Sándor és Társai VII., Dohány-utca 43. sz., Telefonszám 105—94.

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely:

Lócse szab. kir. városa. Szepesvarmegye székhelye; 573 méter magasan a tenger színe fölött, a városban és a város körül szép sétányok, 1—2 kilométernyire fenyőerdőkkel környezve, teljesen portalan, ózonos levegővel; kitünő jó forrásvíz-vezetékekkel, villamos világítással, kikövezett és csatornás utcákkal és kertekkel; jó és olcsó élemezéssel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztató és kirándulószomszédhelyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosításokkal szivesen szolgál a város rendőrkapitánya.

GUMMI

és francia halhólyag különlegességeink u. m.: „NEVERIP” 2, 4 K-ért tucatonként „HERKULES” 3, 5 K-ért tucatonként „GARANTIE” (elzárhatatlan) 3, 5, 8, 10, 12 K tucatonként. Kapható: Glück, Schmeidek és Rosenberg nagy kereskedőknél, Bpest, VII., Rákóczi-ut 86/E. a keleti p. u. közelében. Küldünk 3 mintát bérmentve, 1 kor. bélyeg beküldése után. Székiúldés díjkréfen.

200.000 darab disz- és sorfa

különös szép vadgesztenye, gömbakác, gömbkőrös, tölgy, krisztus-tölgy, juhar stb. valamint különféle szomorúfa árádarabonként 80 fillérrel fejebb, 1 millió gyümölcs-fa minden kelendő minőségben és legbecesebb fajokban. 100 drb almafa a mi fajválasztásunk szerint 50 kor. 100 drb álló disz- és sorfa 10 fajban és 100 diszbokor 15 fajban gyűjtemény ára 70 kor; ugyanez egy-egy 50 darabban 40 korona. Legjobb növényosonete a glaeditia 1, 2 és 3 éves 1000 darab 6—65 kor. Fajbaromfi és ezek tojásai 20 legértékesebb fajban. — Köpes főárjegyzék ingyen.

Gróf Batthyány Zsigmond uradalmi intézsége Csendlak, u. p. Ferencziak, Vasm.

Állattulajdonosoknak, gazdáknak és állatkedvelőknek!

Most jelent meg!

NE BÁNTSD AZ ÁLLATOT!

Az állatvédő törvények példákban. 80 képpel. Irta K. Nagy Sándor. Második kiadás. Ára 3 kor. Kijadja a Franklin-Társulat Bpest. Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése, (Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz. 65 minden könyvkereskedésben

Bouvet-Ladubay

legjobb és legolcsóbb francia pezsgő.

Vezérképviselőség: PRÁGA, Soukenicka 30.

Szálló-ójtványok

európai, amerikai szálló-vesszők; Badacsony-vidéki finom hegyi borok; törköly pálinka rendelhető Balogh Gyula szállógazdaságából Balatonhenye. 5744

KWIZDA-FÉLE FLUID

Kigyó-védlegy. Turista-fluid.

Rég bevált aromatikuss beőrzésű és az ink és izmok erősítésére és edzésére. Turisták, kerékpározók, vadászok és lovasok által sikerrel használva elő- és utóerősítésre nagyobb turák után.

Egész üveg ára K 2.— Fél üveg ára K 1.20

Kwizda-féle Fluid Valódián kapható a gyógy-szertárakban. — Főraktár: Tó. Sk Jászai gyógszereznél, Budapest, Király-utca 12., Andrássy-u. 26.

INGYEN DRÁGÁB, MINT MÁLKIK RENDÉLT PÉNYKÉP

NAGYÍTÁSOK

BEVUN EGY ÉLETNYÁRÁT BÉPÉT 5 KORONÁÉRT DISZES PASZPARTYVAL 53-68 Cs. HADYSÁBBAN CSOMAGOLÁS SZÍNES

OLAJKEP

ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐK MINDENYKÉP FÉLVÁTBÉNYEK.

SZAVATOSSÁG

MINDEN IRÁNYBAH RAFAEL PÉNYKÉPVITŐ ÉS PASZPARTYVITŐ IRODÁJA BUDAPEST, VI. KER. FERENCZ-TER 4-65 NYITVA VAN AZ ÉSŐRN PÁRNOK NEVEZTŐZÉSI KIVÁLTÁSBAN ÜSZONLEVÉL, KÉRESZTTEL ÉS ARANY-ÉREMMEL.